



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Koroška cesta 160
2000 Maribor, Slovenija

UČNI NAČRTI PREDMETOV

Študijski program druge stopnje

SOCIOLOGIJA



Kazalo

1	METODE DRUŽBOSLOVNEGA RAZISKOVANJA	4
2	DIDAKTIKA SOCIOLOGIJE 1	7
3	SOCIOLOGIJA IZOBRAŽEVANJA	11
4	DIDAKTIKA SOCIOLOGIJE 2	16
5	PEDAGOŠKI PRAKTIKUM SOCIOLOGIJE 1	20
6	PEDAGOŠKI PRAKTIKUM SOCIOLOGIJE 1*	24
7	SODOBNE SOCIOLOŠKE PERSPEKTIVE	28
8	ŠTUDIJE SODOBNE KULTURE	32
9	DIDAKTIKA SOCIOLOGIJE 3	36
10	SOCIOLOŠKI VIDIKI GLOBALIZACIJE	40
11	PEDAGOŠKI PRAKTIKUM SOCIOLOGIJE 2	44
12	PEDAGOŠKI PRAKTIKUM SOCIOLOGIJE 2*	48
13	MAGISTRSKO DELO	52
14	KULTURA POTROŠNJE	55
15	SOCIOLOŠKO RAZISKOVANJE DRUŽINSKEGA IN PARTNERSKEGA ŽIVLJENJA	59
17	SOCIOLOGIJA ZDRAVJA IN BOLEZNI	63
18	ANALIZE DRUŽBOSLOVNIH PODATKOV	68
19	IZBRANA POGLAVJA IZ MEDKULTURNE ANALIZE DRUŽB	73
20	RELIGIJA, DRUŽBA, POSAMEZNIK	78
21	POLITIKA IN DRUŽBENA SPREMEMBA	82
22	MLADINA IN DEVIANTNOST	86
23	IZBRANA POGLAVJA IZ SOCIALNE GERONTOLOGIJE	90
24	SOCIOLOŠKO PREUČEVANJE SPOLOV V SODOBNIH DRUŽBAH	94
25	EKONOMSKI RAZVOJ IN DRUŽBENE NEENAKOSTI	97
26	ANTROPOLOGIJA SOCIALIZMA IN POSTSOCIALIZMA	101
27	ANTROPOLOŠKA ANALIZA KOLONIALIZMA IN DEKOLONIZACIJE	106
28	ANTROPOLOŠKI SEMINAR	111
29	SPOL IN DELO	115
30	AKTIVIZEM IN PRAVICE V SODOBNI DRUŽBI	118
31	MAGISTRSKA NALOGA	121
32	OKOLJSKA SOCIOLOGIJA	124
33	PRAKTIKUM APLIKATIVNE SOCIOLOGIJE	128
34	PRAKTIKUM NEPEDAGOŠKE SOCIOLOGIJE	131
35	ETNIČNOST V SODOBNIH DRUŽBAH: KOMUNICIRANJE KULTURNIH RAZLIK	134
36	SOCIOLOŠKI POGLED NA VZGOJNE STILE	138
37	SOCIOLOGIJA PANDEMIJ	142
38	MLADI IN POLITIKA	147



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

39	FILOZOFIJA IN UMETNA INTELIGENCA.....	152
40	METODOLOŠKI PRAKTIKUM.....	156



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

1 Metode družboslovnega raziskovanja

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Metode družboslovnega raziskovanja
Course title:	Social research methods

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single-Major option) Sociology	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double-Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double-Major Teacher-training option)	1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Miran Lavrič

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:**

Gre za uvodni predmet, kjer se ne zahtevajo posebni pogoji.

It is an introductory subjects/ there are no particular prerequisites.

Vsebina:

- Zahtevnejša vprašanja s področja epistemologije in metodologije družbenih ved: dosežki in omejitve sociologije in drugih družbenih ved, razmerje med zbiranjem empiričnih podatkov in teorijo, specifični izzivi kvalitativnega in kvantitativnega pristopa.
- Kritično vrednotenje metodoloških pristopov znotraj različnih ciljev družboslovnega raziskovanja.
- Poglobljeno spoznavanje raziskovalnega procesa skozi praktično delo v okviru raziskovalnega projekta.

Content (Syllabus outline):

- Advanced issues in epistemology and methodology of social sciences: achievements and limitations of sociology and similar social sciences, relationship between theory and empirical data gathering, specific challenges of qualitative and quantitative approach.
- Critical examination of methodologies applied within different goals of social research.
- In-depth understanding of the research process through practical work within a research project.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Clark, T. in drugi (2021). *Bryman's Social Research Methods* (6th ed.). Oxford: Oxford University Press.
2. Lavrič, M. (gradivo se posodablja vsako leto). Študijsko gradivo za predmet Metode družboslovnega raziskovanja. Maribor: Filozofska fakulteta.
3. Neuman, L.W. (2002). *Social Research Methods: Qualitative and Quantitative approaches*. Boston: Pearson Education.
4. Ragin, C. (2007). *Družboslovno raziskovanje – Enotnost in raznolikost metode*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.

Cilji in kompetence:

Skozi kritično razpravo se študenti poglobljeno seznanijo z dosežki, težavami in posebnostmi znanstvenega raziskovanja na področju družboslovja.

Študenti pridobijo širok in kritičen pregled nad poljem družboslovnega raziskovanja.

Študenti razvijejo raziskovalne veščine in znanja skozi skupinsko delo v okviru raziskovalnega projekta.

Objectives and competences:

To acquaint students, through a critical debate, with achievements, problems and peculiarities of social sciences cognition, with basic techniques of sociological research of a quantitative and qualitative nature.

Students acquire a wide and critical view over the field of social science research.

Students develop their research skills through team work within a research project.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
<ul style="list-style-type: none"> Študent ima širok in kritičen pregled na poljem družboslovnega raziskovanja. Študent je sposoben sodelovati v raziskovalni skupini v okviru resnega raziskovalnega projekta.
Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
<ul style="list-style-type: none"> Razvita sposobnost kritičnega in analitičnega mišljenja Sposobnost sodelovanja s skupinskim delu Sposobnost priprave in predstavitve strokovnih in znanstvenih poročil Sposobnost uporabe angleškega jezika v znanstvenem in strokovnem komuniciranju

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
<ul style="list-style-type: none"> Student has a broad and critical overview of the social science research. Student is capable of active participation in teamwork within a serious research project.
Transferable/Key Skills and other attributes:
<ul style="list-style-type: none"> Ability of critical and analytical thinking Ability to take active part in teamwork Ability of preparing and presenting expert and scientific reports. Ability to effectively communicate in English within scientific and expert communication

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> Predavanje Razlaga Demonstracija Reševanje problemov

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> Lecture Explanation Demonstration Problem-solving
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustni izpit, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none"> portfolio pisni izpit 	45	<ul style="list-style-type: none"> portfolio
	55	<ul style="list-style-type: none"> written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none"> NATERER, Andrej, LAVRIČ, Miran. The impact of targeted interventions on political empowerment and gender stereotypes among young women and high school students in Slovenia. V: KOŠIR, Suzana (ur.). <i>Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges</i>. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 133-158, graf. prikazi. ISBN 978-83-65020-51-2. [COBISS.SI-ID 208726019]. kategorija: 3B NATERER, Andrej, LAVRIČ, Miran. Leaving out of necessity or out of ambition? The impact of socio-economic development on factors of youth emigration from countries of South Eastern Europe. <i>International journal of comparative sociology</i>. 2023, vol. 64, iss. 3, str. 300-315, ilustr. ISSN 1745-2554. DOI: 10.1177/00207152221126375. [COBISS.SI-ID 125523971], kategorija: 1A1 LAVRIČ, Miran, NATERER, Andrej. Religious polarization among youth in Southeast Europe : the role of secularization and prevailing confession = Religijska polarizacija kod mladih u Jugoistočnoj Evropi : uloga sekularizacije i prevladujuće konfesionalne pripadnosti. <i>Sociologija : časopis za sociologiju, socijalnu psihologiju i socijalnu antropologiju</i>. 2023, vol. 65, no. 4, str. 580-596, graf. prikazi. ISSN 0038-0318. DOI: 10.2298/SOC2304580L. [COBISS.SI-ID 181843459], kategorija: 1A3

2 Didaktika sociologije 1

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Didaktika sociologije 1
Course title:	Didactic of Sociology 1

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1.	1.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15				15 (LV)	60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenski /Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Pogojev ni.

None.

Vsebina:

- Sociologija v šoli
- Učni stili in učenje socioloških vsebin
- Učinkoviti stili poučevanja socioloških vsebin
- Uporaba učnih načrtov in katalogov znanj socioloških predmetov v osnovni šoli
- Načrtovanje pouka socioloških vsebin – pregled letne delovne priprave učitelja
- Priprava urne učne priprave pri socioloških predmetih v osnovni šoli
- Uporaba literature in virov za učence in učitelje

Content (Syllabus outline):

- Sociology in school
- Learning styles and learning sociology
- Effective teaching styles in relation to sociology
- Use of curricula in primary school
- Sociology long term planning - a review of the teacher's annual work preparation
- Lessons planning
- Use of literature and resources for students and teachers

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Jones, A. B. (2017). *Teaching sociology successfully: a practical guide to planning and delivering outstanding lessons*. Routledge: New York
2. Tomič, A. (2003). *Izbrana poglavja iz didaktike*. 4. natis. Filozofska fakulteta: Ljubljana.
3. Cigüt, N. in dr. (2003). *Kako poučujemo – kaj ocenjujemo. Priročnik za učitelje državljanske vzgoje in etike*. Zavod RS za šolstvo: Ljubljana.
4. Židan, A. (2009). *Vzgoja za evropsko demokracijo: vzgoja mladih za demokracijo v 21. stoletju*. FDV: Ljubljana.
5. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Državljska in domovinska vzgoja ter etika, Verstva in etika idr.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- uporabljajo znanja s področja obče didaktike, pedagogike in psihologije na načrtovanje, izvajanje in evalviranje pouka socioloških vsebin,
- se seznani z razvojem pouka socioloških vsebin in z novejšim razvojem ter trendi v didaktiki sociologije,
- spoznajo didaktično dokumentacijo za izvajanje pouka sociologije in razumejo pomen nenehnega posodabljanja in razvijanja šolskega kurikulumu (učnih načrtov, učnih gradiv)
- znajo uporabiti učne načrte ter kataloge znanj za pouk socioloških vsebin v obveznih ter izbirnih predmetih v osnovni šoli,
- usposablja se za premišljeno načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učnih priprav,
- usposablja se za načine poučevanja, ki miselno aktivirajo učence in jih motivirajo za učenje socioloških vsebin,

Objectives and competences:

Students:

- apply the knowledge of didactics, pedagogy and psychology at planning, performance, and evaluation of teaching sociology topics,
- introduce into process of teaching sociology topics, development and trends in Didactic of sociology,
- introduce didactic documentation for classroom performance, and understand the meaning of renewing process of school curricula,
- apply subject curricula at classroom performance at primary school level,
- are trained for planning, performing, and evaluating of preparation materials,
- are trained for active teaching and learning methods and for motivation of learners,
- are trained for individual preparation of teaching materials,

- usposablja se za samostojno pripravo učnih sredstev.

Predvideni študijski rezultati:

- Zmožnost načrtovanja, izvajanja in evalviranja posameznih elementov pouka socioloških vsebin.
- Usposobljenost v različnih motivacijskih strategijah za aktiviranje učencev za področja sociologije.
- Sposobnost ustvarjanja pozitivne učne klime.
- Sposobnost oblikovanja učnega okolja, v katerem poteka poučevanje in učenje socioloških vsebin.
- Sposobnost izdelave učnih gradiv in preprostih učnih ponazoril.
- Sposobnost prilagajanja učnega načrta specifičnemu izobraževalnemu kontekstu in učnim potrebam ter zmožnostim učencev.
- Usposobljenost za opravljanje učno svetovalnega dela pri pouku socioloških vsebin.
- Sposobnost za refleksijo in vrednotenje rezultatov lastnega dela.
- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.
- Sposobnost učinkovitega komuniciranja s skupinami in posamezniki.
- Spretnosti komuniciranja: ustno in pisno ter grafično izražanje.
- Sposobnost za samorefleksijo in vrednotenje rezultatov dela.
- Spretnosti in veščine organizacije dela.
- Sposobnost raziskovalnega pristopa in usmerjenosti v reševanje problemov.
- Odgovorno usmerjanje lastnega profesionalnega razvoja v procesu vseživljenjskega učenja.
- Usposobljenost za uporabo IKT.

Intended learning outcomes:

- Capability of planning, performing, and evaluating achievements of sociology topics teaching process.
- Qualification for different motivating strategies.
- Capability for positive learning classroom environment.
- Capability for preparing teaching materials.
- Capability for adaptation to specific educational contexts and different learners (including learners with special needs).
- Qualification for advisory tasks at sociology topics.
- Capability for reflecting and evaluating their professional work.
- Capability for problem-solving in their field of work.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Capability for solving teaching and learning problems.
- Capability for efficient communication with groups and individuals.
- Communication skills: oral, written, graphic.
- Capability for self-reflection and self-evaluation at professional work.
- Organizational skills.
- Capability of research work and application of problem solving methods.
- Responsibility for professional development and lifelong learning.
- Capability of ICT application.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none">• predavanja,• razgovor,• demonstracija• delo z besedilom•
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none">• Lectures• Discussion• Demonstration• Text work•

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

<ul style="list-style-type: none">• sprotne naloge• Pisni izpit
--

Weight (in %)

50 %
50 %

Assessment:

<ul style="list-style-type: none">• coursework• written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

<p>1. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. <i>Human rights review</i>. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21]</p> <p>2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i>. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9</p> <p>3. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i>. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88</p>



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

3 Sociologija izobraževanja

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Sociologija izobraževanja
Course title:	Sociology of education

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double-Major Teacher-training option)	2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP in SOC DP PED)/
izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M and SOC D-M T-T)/
elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje Work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15		15			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danijela Lahe

Jeziki /**Languages:****Predavanja / Lectures:****Vaje / Tutorial:****Slovenščina/Slovene****Slovenščina/Slovene**

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.
Pozitivna ocena sprotnih nalog in pozitivna ocena sodelovanja pri pedagoškem procesu sta pogoja za pristop k pisnemu izpitu.

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.
Passing grade of coursework and a passing grade of in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina:

- Mejniki v razvoju tradicionalne sociologije izobraževanja.
- "Sodobna" sociologija izobraževanja.
- Teoretična izhodišča pomembna za razumevanje znanja.
- Znanje in šolsko znanje.
- Znanje in mediji.
- Mednarodne raziskave znanja.
-
- Globalizacija izobraževanja.
- Izobraževanje, socialni, kulturni in ekonomski kapital
- Izobraževanje in družbena neenakost.
- Pravičnost v izobraževanju.
- Sodobne izobraževalne politike.

Content (Syllabus outline):

- Milestones in the development of traditional sociology of education and sociology of knowledge.
- "New" sociology of education.
- Theoretical backgrounds for understanding knowledge.
- Knowledge and school knowledge.
- Knowledge and Media.
- International large-scale student assessments
- Globalization of education.
- Education, social, cultural and economic capital
- Education and social inequality.
- Equity in education.
- Contemporary educational policies.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Barle, A. in Goriup, J.(2006). Poglavlja iz sociologije vzgoje in izobraževanja: Pregled sodobnih socioloških študij, perspektiv in konceptov (Izbrana poglavja). Koper: Fakulteta za management.
- Durkheim, E. (2009). Vzgoja in sociologija. Ljubljana: Krtina.
- Klemenčič, E. (2012). Globalizacija edukacije: Ljubljana: i2.
- Young, M. D. (2023). Vzpon meritokracije (str. 197). Ljubljana: Krtina. Dodatno literaturo bo nosilka določala sprotno v vsakoletnem učnem programu



Cilji in kompetence:

Cilji in vsebina predmeta, ki zajemajo teoretsko konceptualizacijo sociološkega razumevanja izobraževanja, v svoji zastavitvi zahtevajo kombinacijo sociološke sistematike in problemskega pristopa.

- Razumevanje osnovnih konceptov na področju sociologije izobraževanja
- Identificiranje socioloških vidikov znanja.
- Razumevanje vloge znanja v sodobni družbi.
- Razlikovanje med znanjem in šolskim znanjem.
- Poznavanje procesa globalizacije izobraževanja.
- Spoznavanje in razumevanje aktualnih tem na področju sociologije izobraževanja.
- Razumevanje pomenov različnih dejavnikov pri prenosu znanja.
- Poznavanje mednarodnih raziskav znanja in področja tovrstnega raziskovanja.

Objectives and competences:

Goals, aims and the contents, which include theoretical conceptualisation of sociological comprehension of education, demand for combination of sociological systematic and problem approach.

- Understanding the basic concepts in the field of sociology of education.
- Identify the sociological aspects of knowledge.
- Understanding the role of knowledge in contemporary society.
- Distinction between knowledge and school knowledge.
- Understanding the globalization of knowledge.
- Recognize and understand important topics in the field of sociology of education.
- Understanding the importance of the various agents in the transfer of knowledge.
- Knowing the international largescale assessments and topics of those research projects.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti se usposobijo za poglobljeno razumevanje sociološkega pogleda na izobraževanje in znanje.

Študenti razumejo in kritično vrednotijo koncept družbe znanja in vlogo znanja.

Identificirajo sociološke vidike znanja ter razlikujejo med znanjem in šolskim znanjem.

Kritično vrednotijo proces globalizacije izobraževanja

Primerjajo mednarodne raziskave znanja in socialne politike na področju izobraževanja

Poznajo aktualne raziskave na področju sociologije izobraževanja.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students are trained to have an in-depth understanding of the sociological view of education and knowledge.

Students understand and critically evaluate the concept of the knowledge society and the role of knowledge.

Identify sociological aspects of knowledge and distinguish between knowledge and school knowledge.

Critically evaluate the process of globalization of education

Compare international research on knowledge and social policy in the field of education

They know current research of sociology of education.

Transferable/Key Skills and other attributes:

<ul style="list-style-type: none"> - Sposobnost prepoznavanja dognanj sociologije izobraževanja v kontekstu soočanja z aktualnimi družbenimi vprašanji. - Sposobnost kritične presoje in uporabe znanstvenih in strokovnih spoznanj s področja izobraževanja. - Usmerjenost v interdisciplinarno družboslovno raziskovanje. - Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe strokovnih virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v prezentacijah, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - The ability to recognize the findings of sociology of education in the context of dealing with current social issues. - The ability of critical judgement and use of scientific and professional findings of sociology of education. - Directing to interdisciplinarian research in social sciences. - The ability to independently search and use professional resources, gather information using sociological methods, use ICT in presentations, critical analysis and synthesis, reflection on read resources, involvement in teamwork, written and oral communication skills.
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> - Predavanja - Razgovor - Delo z besedilom - Obravnava študijskih primerov

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> - Lectures - Discussion - Text work - Case studies

Delež (v %) /

Weight (in %)

Načini ocenjevanja:

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none"> - Sodelovanje pri pedagoškem procesu 	20 %	<ul style="list-style-type: none"> - In-class participation
<ul style="list-style-type: none"> - Sprotne naloge 	20 %	<ul style="list-style-type: none"> - Coursework
<ul style="list-style-type: none"> - Pisni izpit 	60 %	<ul style="list-style-type: none"> - Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KIRBIŠ, Andrej, LAMOT, Monika, LAHE, Danijela. Življenjski prehodi in kulturna participacija : izobraževanje, starševstvo in zaposlitveni status. V: KIRBIŠ, Andrej (ur.), et al. *Kulturna participacija mladih v Sloveniji in Evropi*. 1. natis. Maribor: Kulturni center, 2021. Str. 59-91.
2. . CUPAR, Tina, LAHE, Danijela, KIRBIŠ, Andrej. Odnos med vzgojnimi stili, vpletenostjo staršev in šolsko uspešnostjo mladih v Sloveniji. V: ŽAGAR, Igor Ž. (ur.), MLEKUŽ, Ana (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : medsebojni vplivi raziskovanja in prakse : [večavtorska znanstvena monografija]*, (Digitalna knjižnica, Dissertationes, 41). Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut. 2021, str. 261-277, 367-368.
3. LAHE, Danijela, CUPAR, Tina. Creativity and culture. V: DEŽELAN, Tomaž (ur.), LAVRIČ, Miran (ur.), DEŽELAN, Tomaž. *Youth 2020 : the position of young people in Slovenia*. 1st digital ed. Maribor: University of Maribor, University of Maribor Press; Ljubljana: University of Ljubljana Press. 2021, str. 281-296.

4 Didaktika sociologije 2

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Didaktika sociologije 2
Course title:	Didactic of Sociology 2

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30	-			15 (LV)	135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski / Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Ni pogojev.

None.

Vsebina:

- Poučevanje socioloških konceptov in teorij
- Praktične strategije poučevanja za razvoj socialnih veščin
- Formativno spremljanje pri pouku sociologije
- Pozitivna disciplina in motivacija v razredu
- Skupinsko delo
- Učinkovito vzporedno razmišljanje v skupini
- Utrjevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja
- Diferenciacija in individualizacija pouka sociologije
- Izobraževanje človekovih pravic

Content (Syllabus outline):

- Teaching sociological concepts and theories
- Practical teaching strategies for the development of social skills
- Formative monitoring in sociology lessons
- Positive discipline and motivation in the classroom
- Group work
- Effective parallel thinking
- Assessing sociology
- Differentiation and individualization of sociology lessons
- Human rights education

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Johnson, L. (2015). *Teaching outside the box: how to grab your students by their brains*. Third Edition. Jossey-Bass, A Wiley Brand: San Francisco.
2. Rutar Ilc, Z. (2003). *Pristopi k poučevanju, preverjanju in ocenjevanju*. Zavod RS za šolstvo: Ljubljana.
3. Židan, A. (2007). *Vzgoja za evropsko demokracijo*. FDV: Ljubljana.
4. Košir, S. (2011). *Izobraževanje o človekovih pravicah v šolski realnosti*. MFDPŠ: Celje.
5. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Sociologija, Družboslovje, Državljska kultura
6. Predmetni izpitni katalog za maturo: Sociologija. Državni izpitni center, Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- uporabljajo znanja s področja obče didaktike, pedagogike in psihologije za načrtovanje, izvajanje in evalviranje pouka socioloških vsebin,
- se seznaniijo z razvojem pouka socioloških vsebin in z novjšim razvojem ter trendi v didaktiki sociologije,
- spoznajo didaktično dokumentacijo za izvajanje pouka sociologije in razumejo pomen nenehnega posodabljanja in razvijanja šolskega kurikulumu (učnih načrtov, učnih gradiv)
- znajo uporabiti učne načrte ter kataloge znanj za pouk socioloških vsebin v obveznih ter izbirnih predmetih v različnih tipih šol,
- usposablajo se za premišljeno načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učnih priprav,

Objectives and competences:

Students:

- applicate the knowledge of didactics, pedagogy and psychology at planning, performance, and evaluation of teaching sociology topics,
- introduce into process of teaching sociology topics, development, and trends in Didactic of sociology,
- introduce didactic documentation for classroom performance, and understand the meaning of renewing process of school curricula,
- applicate subject curricula at classroom performance at different levels and types of school,
- are trained for planning, performing, and evaluating of preparation materials,

- usposablajo se za načine poučevanja, ki miselno aktivirajo učence in jih motivirajo za učenje socioloških vsebin,
- usposablajo se za samostojno pripravo učnih sredstev.

- are trained for active teaching methods and for motivation of learners,
- are trained for preparation different teaching materials,

Predvideni študijski rezultati:

- Zmožnost načrtovanja, izvajanja in evalviranja posameznih elementov pouka socioloških vsebin.
- Usposobljenost v različnih motivacijskih strategijah za aktiviranje učencev za področja sociologije.
- Sposobnost ustvarjanja pozitivne učne klime.
- Sposobnost oblikovanja učnega okolja, v katerem poteka poučevanje in učenje socioloških vsebin.
- Sposobnost izdelave učnih gradiv in preprostih učnih ponazoril.
- Sposobnost prilagajanja učnega načrta specifičnemu izobraževalnemu kontekstu in učnim potrebam ter zmožnostim učencev.
- Usposobljenost za opravljanje učno svetovalnega dela pri pouku socioloških vsebin.
- Sposobnost za refleksijo in vrednotenje rezultatov lastnega dela.
- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.
- Sposobnost učinkovitega komuniciranja s skupinami in posamezniki.
- Spretnosti komuniciranja: ustno in pisno ter grafično izražanje.
- Sposobnost za samorefleksijo in vrednotenje rezultatov dela.
- Spretnosti in veščine organizacije dela.
- Sposobnost raziskovalnega pristopa in usmerjenosti v reševanje problemov.
- Odgovorno usmerjanje lastnega profesionalnega razvoja v procesu vse življenjskega učenja.
- Usposobljenost za uporabo IKT.

Intended learning outcomes:

- Capability of planning, performing and evaluating achievements of sociology topics teaching process. Qualification for different motivating strategies. Capability for positive learning classroom environment.
- Capability for preparing teaching materials. Capability for adaptation to specific educational contexts and different learners (including learners with special needs).
- Qualification for advisory tasks at sociology topics. Capability for reflecting and evaluating their professional work.
- Capability for problem-solving in their field of work.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Capability for solving teaching and learning problems. Capability for efficient communication with groups and individuals.
- Communication skills: oral, written, graphic. Capability for self-reflection and self-evaluation at professional work.
- Organizational skills.
- Capability of research work and problem solving methods.
- Responsibility for professional development and lifelong learning.
- Capability of ICT application.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja, • razgovor, • demonstracija • delo z besedilom

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Lectures • Discussion • Demonstration • Text work
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> • sprotne naloge • Pisni izpit 	50 %	<ul style="list-style-type: none"> • coursework • written exam
	50 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none"> 1. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. <i>Human rights review</i>. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21] 2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i>. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9 3. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i>. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88
--



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

5 Pedagoški praktikum sociologije 1

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Pedagoški praktikum sociologije 1
Course title:	Pedagogical practical course of Sociology 1
	Opomba: Učni načrt predmeta se izvaja za študente s pedagoškimi vezavami, združeno z izvedbo predmeta Pedagoški praktikum sociologije 1*.

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni /Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work		Individ. work	
		10		1N, 3H, 11 TV	65	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Suzana Košir

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:**

Ni pogojev.

None.

Vsebina:

- Organizacija, izvedba in evalvacija praktičnega pedagoškega dela v osnovni šoli.
- Učne hospitacije in analiza poučevanja v osnovni šoli.
- Individualni učni nastop v osnovni šoli .
- Portfelj – mapa dosežkov strnjene praktičnega pedagoškega usposabljanja v osnovni šoli.

Content (Syllabus outline):

- Organisation, performance and evaluation of teaching at school.
- Observation and analysis of classroom teaching.
- Individual classroom performance at primary school level.
- Portfolio of practical pedagogical qualifying at primary level of education

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Javornik Krečič, M. (2011). *Priročnik za praktično usposabljanje študentov*. Filozofska fakulteta: Maribor.
2. Svet Evrope. (2005). *Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah*. DZS: Ljubljana.
3. Cigüt, N. in dr. (2003). *Kako poučujemo – kaj ocenjujemo. Priročnik za učitelje državljanske vzgoje in etike*. Zavod za šolstvo: Ljubljana.
4. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). *Spremljava in evalvacija dela študentov pri praktičnem pedagoškem usposabljanju. Priročnik*. Univerza v Mariboru.
5. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). *Portfelj- mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov. Priročnik*. Univerza v Mariboru.
6. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Državljska in domovinska vzgoja ter etika, Verstva in etika idr.

Cilji in kompetence:

- Študenti:
- usposablja se za koherentno obvladovanje znanja na področju družboslovnih disciplin, sposobnost povezovanja znanja različnih področij in aplikacije le-tega v izobraževalni proces na ravni osnovne šole;
 - načrtujejo, izvajajo in vrednotijo poučevanje sociologije na učnih hospitacijah in nastopih ter na pedagoški praksi;
 - razvijajo miselne veščine (kompleksno mišljenje, pedagoška refleksija, samoregulacija...);
 - usposablja se za prevzemanje odgovornosti za proces raziskovanja, študija in pedagoškega dela (pisno samovrednotenje, samopoznavanje);
 - razvijajo spretnosti različnih vrst osebne in medosebne komunikacije (pisna, verbalna, grafična...);

Objectives and competences:

- Students:
- train for coherent management of knowledge in the field of social sciences, for ability to link knowledge of different disciplines and its application in educational process at primary school level;
 - plan, implement and evaluate teaching process and learning achievements, observing and performing activities at schools;
 - develop mental skills (complex thinking, pedagogical reflexion, self-regulation, etc.);
 - develop responsibility for the processes of research, study and pedagogical work (written self-evaluation and self-knowledge);
 - develop different skills of personal and interpersonal communication (written, oral, graphic, etc.);

- uzaveščajo razmerja med teorijo in prakso oz. se usposabljaajo za učinkovit prenos teorije v prakso;
- razvijajo pozitivno samopodobo (motivacija).

- get aware of relation between theory and practice, or train for the effective transfer of theory into practice;
- develop a positive self-image (motivation).

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje, uporaba:

Študenti razvijajo :

- pedagoško kompetentnost,
- poznavanje vsebine predmeta in možnosti njegovih didaktičnih transformacij,
- organizacijsko kompetentnost,
- kompetentnost v sodelovanju v učnem in širšem družbenem okolju,
- kompetentnost za načrtovanje lastnega profesionalnega razvoja,
- kompetentnost za uporabo IKT v pouku družboslovnih vsebin na različnih šolskih ravneh.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- organizacijske spretnosti (vodenje skupin, načrtovanje in izvedba samostojnega ter skupinskega, realizacija načrtov dela...),
- sposobnosti načrtovanja, izvajanja, reflektiranja, evalviranja in razvijanja osebnostnega, študijskega in bodočega profesionalnega dela (raziskovanje, priprava, izvedba, refleksija in evalvacija kompleksnega pedagoškega dela),
- socialna senzibilnost (spretnosti in sposobnosti aktivnega delovanja v šolskem okolju, ter v ožji in širši družbeni skupnosti),
- kritično samoozaveščanje in kolegialno kritično ozaveščanje ter posledična odprtost v inovativnosti, kreativnosti in v dinamičnem osebnostnem in profesionalnem razvoju (hospitacije, analize hospitacij, primerjave in preizkušanje učnih konceptov),
- usposobljenost za komunikacijo in za timsko delo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding, practice:

Students develop:

- pedagogical competence,
- subject knowledge and possibilities of its pedagogical transformations,
- organisational competence,
- competence in cooperative teaching and learning in educational and in general social environment,
- competence for planning their own professional development,
- competence for ICT application in teaching social sciences at different school levels.

Transferable/Key skills and other attributes:

- organizational skills (leading different groups, preparation individual or group work, realization of work plans...),
- capabilities to plan, carry out, reflect, evaluate and develop personal, study and professional work (search, preparation, performance, reflexion and evaluation of complex pedagogical work),
- social sensibility (skills of active cooperation at school, in local community and in society as a whole),
- critical self-awareness and critical peer awareness leading to openness, innovativeness, creativity as well as dynamic personal and professional development (observing, comparing and testing teaching and learning concepts),
- skilful communication and team work.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Metode poučevanja in učenja:

- demonstracije
- reševanje problemov
- razgovor

Learning and teaching methods:

- demonstration
- problem-solving
- discussion

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %) **Assessment:**

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none">• nastop• poročilo	50 % 50 %	<ul style="list-style-type: none">• assessed lesson/ performance• report

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. *Human rights review*. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21]
2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. *Children and youth services review*. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9
3. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. *Gender and education*. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

6 Pedagoški praktikum sociologije 1***UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS**

Predmet:	Pedagoški praktikum sociologije 1*
Course title:	Pedagogical practical course of Sociology 1
	Opomba: Učni načrt predmeta se izvaja za študente z nepedagoškimi vezavami, združeno z izvedbo predmeta <i>Pedagoški praktikum sociologije 1</i> .

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1.	2.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni /Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike študija	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work		Individ. work	
		10		2N, 6H, 11 TV	151	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Suzana Košir

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija, izvedba in evalvacija praktičnega pedagoškega dela v osnovni šoli. • Učne hospitacije in analiza poučevanja v osnovni šoli. • Individualni učni nastop v osnovni šoli. • Portfelj – mapa dosežkov strnjenega praktičnega pedagoškega usposabljanja v osnovni šoli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation, performance and evaluation of teaching at school. • Observation and analysis of classroom teaching. • Individual classroom performance at primary school level. • Portfolio of practical pedagogical qualifying at primary level of education
---	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Javornik Krečič, M. (2011). <i>Priročnik za praktično usposabljanje študentov</i>. Filozofska fakulteta: Maribor. 2. Svet Evrope. (2005). <i>Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah</i>. DZS: Ljubljana. 3. Cigüt, N. in dr. (2003). <i>Kako poučujemo – kaj ocenjujemo. Priročnik za učitelje državljanske vzgoje in etike</i>. Zavod za šolstvo: Ljubljana. 4. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). <i>Spremljava in evalvacija dela študentov pri praktičnem pedagoškem usposabljanju. Priročnik</i>. Univerza v Mariboru. 5. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). <i>Portfelj- mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov. Priročnik</i>. Univerza v Mariboru. 6. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Državljska in domovinska vzgoja ter etika, Verstva in etika idr.
--

Cilji in kompetence:

<p>Študenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usposablja se za koherentno obvladanje znanja na področju družboslovnih disciplin, sposobnost povezovanja znanja različnih področij in aplikacije le-tega v izobraževalni proces na ravni osnovne šole; • načrtujejo, izvajajo in vrednotijo poučevanje sociologije na učnih hospitacijah in nastopih ter na pedagoški praksi; • razvijajo miselne veščine (kompleksno mišljenje, pedagoška refleksija, samoregulacija...); • usposablja se za prevzemanje odgovornosti za proces raziskovanja, študija in pedagoškega dela (pisno samovrednotenje, samopoznavanje); • razvijajo spretnosti različnih vrst osebne in medosebne komunikacije (pisna, verbalna, grafična...);
--

Objectives and competences:

<p>Students:</p> <ul style="list-style-type: none"> • train for coherent management of knowledge in the field of social sciences, for ability to link knowledge of different disciplines and its application in educational process at primary school level; • plan, implement and evaluate teaching process and learning achievements, observing and performing activities at schools; • develop mental skills (complex thinking, pedagogical reflexion, self-regulation, etc.); • develop responsibility for the processes of research, study and pedagogical work (written self-evaluation and self-knowledge); • develop different skills of personal and interpersonal communication (written, oral, graphic, etc.); • get aware of relation between theory and practice, or train for the effective transfer of theory into practice;

<ul style="list-style-type: none"> • uzaveščajo razmerja med teorijo in prakso oz. se usposablja za učinkovit prenos teorije v prakso; • razvijajo pozitivno samopodobo (motivacija). 	<ul style="list-style-type: none"> • develop a positive self-image (motivation).
---	---

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje, uporaba: Študenti razvijajo :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagoško kompetentnost, • poznavanje vsebine predmeta in možnosti njegovih didaktičnih transformacij, • organizacijsko kompetentnost, • kompetentnost v sodelovanju v učnem in širšem družbenem okolju, • kompetentnost za načrtovanje lastnega profesionalnega razvoja, • kompetentnost za uporabo IKT v pouku družboslovnih vsebin na različnih šolskih ravneh. <p>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacijske spretnosti (vodenje skupin, načrtovanje in izvedba samostojnega ter skupinskega, realizacija načrtov dela...), • sposobnosti načrtovanja, izvajanja, reflektiranja, evalviranja in razvijanja osebnostnega, študijskega in bodočega profesionalnega dela (raziskovanje, priprava, izvedba, refleksija in evalvacija kompleksnega pedagoškega dela), • socialna senzibilnost (spretnosti in sposobnosti aktivnega delovanja v šolskem okolju, ter v ožji in širši družbeni skupnosti), • kritično samoozaveščanje in kolegialno kritično ozaveščanje ter posledična odprtost v inovativnosti, kreativnosti in v dinamičnem osebnostnem in profesionalnem razvoju (hospitacije, analize hospitacij, primerjave in preizkušanje učnih konceptov), • usposobljenost za komunikacijo in za timsko delo.
--

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding, practice: Students develop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogical competence, • subject knowledge and possibilities of its pedagogical transformations, • organisational competence, • competence in cooperative teaching and learning in educational and in general social environment, • competence for planning their own professional development, • competence for ICT application in teaching social sciences at different school levels. <p>Transferable/Key skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizational skills (leading different groups, preparation individual or group work, realization of work plans...), • capabilities to plan, carry out, reflect, evaluate and develop personal, study and professional work (search, preparation, performance, reflexion and evaluation of complex pedagogical work), • social sensibility (skills of active cooperation at school, in local community and in society as a whole), • critical self-awareness and critical peer awareness leading to openness, innovativeness, creativity as well as dynamic personal and professional development (observing, comparing and testing teaching and learning concepts), • skilful communication and team work.
--



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none">demonstracijereševanje problemovrazgovor
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none">demonstrationproblem-solvingdiscussion
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none">nastop,poročilo	50 %	<ul style="list-style-type: none">assessed lesson/ performance
	50 %	<ul style="list-style-type: none">report

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none">KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. Human rights review. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21]KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. Children and youth services review. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. Gender and education. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88ASLAM



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

7 Sodobne sociološke perspektive

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Sodobne sociološke perspektive
Course title:	Contemporary sociological perspectives

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) / Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Tibor Rutar

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski /Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:**

Pogojev ni.

None.

Vsebina:

Poglobljena predstavitev treh sodobnih sociološko-družboslovnih perspektiv, z osredotočenjem na njihove prednosti in slabosti:

- institucionalna analiza in primerjalna institucionalna analiza
- teorija racionalne izbire in vedenjska racionalna izbira
- teorija javne izbire in vedenjska javna izbira

Te perspektive bodo predstavljene prek analize (in z namenom boljšega razumevanja) naslednjih ključnih sodobnih družbenih pojavov:

- razvoj in propad narodov
- modernizacija družbe in njene posledice
- demokratična recesija (po letu 2006)
- problemi kolektivnega delovanja (redkost revolucij)
- izvori, stanje in prihodnost ekonomskega in geopolitičnega vzpona Kitajske
- obnašanje politikov v demokracijah in diktaturah
- volilna nevednost in tribalistična psihologija (čudež agregacije, racionalna nevednost, racionalna neracionalnost)
- mir in vojna (posebej po letu 1945 in po letu 1990)

Content (Syllabus outline):

An in-depth presentation of three contemporary sociological and social scientific perspectives, with a focus on their merits and demerits:

- institutional analysis and comparative institutional analysis
- rational choice theory and behavioural rational choice
- public choice theory and behavioural public choice

These perspectives will be presented through an analysis of, and to provide a better understanding of, the following key contemporary social phenomena:

- developmental success and failures
- societal modernization and its consequences
- the democratic recession (after 2006)
- collective action problems (i.e. the scarcity of revolutionary action)
- origins, status, and the future of Chinese economic and geopolitical rise
- the behaviour of politicians in democracies and dictatorships
- electoral ignorance and tribal psychology (the miracle of aggregation, rational ignorance, rational irrationality)
- peace and war (especially after 1945 and 1990)

Temeljni literatura in viri / Readings:

J. E. Roemer, *Analytical Marxism* (1999). Cambridge: Cambridge University Press

T. Rutar, *Rational choice and democratic government: a sociological approach* (2022). New York: Routledge.

Flere, S. (2003) *Sociologija*. Maribor: Pravna fakulteta. <https://plus-legacy.cobiss.net/cobiss/si/sl/bib/pefmb/51389185#full>

Cilji in kompetence:

Seznanjanje z novimi i pristopi v sociološkem diskurzu; dojetanje razlik v znanstveni plodnosti posameznih pristopov pri razjasnjevanju strukture in razvoja človeške družbe, človeštva in posameznih družbenih pojavov.

Objectives and competences:

Students acquaint themselves with the new a approaches within the sociological discourse; comprehension of differences with scientific fruitfulness of individual approaches for explanations of structure and progress of human society, humankind and individual social phenomena.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti poznajo temeljne teoretske pristope uveljavljene v današnji sociologiji, jih razumejo, analizirajo in kritično interpretirajo v historični in medkulturni perspektivi. Analizirajo temeljne sociološke kategorije in jih reflektirajo v vodenih diskusijah in v pisnih oblikah: zbirajo in uporabljajo informacije, jih analitično obdelajo in povezujejo z družbeno prakso. Evalvirajo skladnost teoretičnih konceptov in življenjskih procesov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

The students are familiarized with basic theoretical approaches established in contemporary sociology. Student analyse them and critically interpret them in historical and cross-cultural perspective. They analyse basic sociological categories and reflect upon them in guided discussion and written form; they collect and use information, have the ability to process then in analytical fashion, and connect them with social reality. They evaluate the congruity of theoretical concepts and life processes.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The ability to search for information in independent manner, collect information with the use of sociological methods, the use of ICT in presentations, critical analysis and synthesis, the reflection of processed literature and sources, teamwork cooperation, written and oral communication skills.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, seminarji, individualne naloge, sodelovalno učenje, refleksivno poučevanje/učenje.

Learning and teaching methods:

Lectures, seminars, individual work, cooperative learning, reflective learning.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt):

- Sprotne naloge.
- Pisni izpit.

30
70

Type (examination, oral, coursework, project):

- Coursework.
- Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. RUTAR, Tibor. Establishing an inverted U-shaped pattern of violence and war from prehistory to modernity : towards an interdisciplinary synthesis. *Theory and society*. 2024, 53, str. 673-699, graf. prikazi. ISSN 0304-2421. DOI: 10.1007/s11186-024-09558-3. [COBISS.SI-ID 196543235]
2. RUTAR, Tibor. The prehistory of violence and war: moving beyond the Hobbes-Rousseau quagmire. *Journal of Peace Research*. Jul. 2023, vol. 60, issue 4, 2023, str. 720-726. ISSN 0022-3433. DOI: 10.1177/00223433221090112. [COBISS.SI-ID 127747331].
3. RUTAR, Tibor. Do societies with freer markets really become less homicidal over time? : new evidence from 131 developed and developing societies, 2000–2021. *International journal of sociology*. 2024, str. 1-32, graf. prikazi. ISSN 1557-9336.
<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00207659.2024.2436298>, DOI:
10.1080/00207659.2024.2436298. [COBISS.SI-ID 220085763]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

8 Študije sodobne kulture

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Študije sodobne kulture
Course title:	Studies of modern culture

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni / elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Boris Vezjak

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

Slovensko / Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

Slovensko / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:**

Pogoji za vključitev v delo:

Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena seminarske naloge s predstavitvijo in aktivne participacije je pogoj za pristop k ustnemu izpitu.

Prerequisites for acceding the course:

None.

Conditions for prerequisites:

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of written seminar paper with oral presentation and active attendance is required for taking the oral exam.

Vsebina:

- Kaj je kultura: tri definicije kulture R. Williamsa;
- Ideologija kot ključen pojem v preučevanju kulture in neoliberalna kultura
- Kultura kot oblika simbolnih form (C. Geertz);
- Multikulturalizem in liberalna teorija (ali obstajajo posebne pravice manjšinskih skupin?);
- Akulturacija, kulturna integracija in asimilacija;
- Identiteta, življenjski slog in subkulture;
- Študije primerov: vizualna kultura, popularna glasba, moda

Content (Syllabus outline):

- What is culture? Three definitions of culture proposed by R. Williams;
- Ideology as the crucial concept in the study of popular culture and neoliberal culture
- Culture as a kind of symbolic form (C. Geertz);
- Multiculturalism and liberal theory (are there particular rights for the minority groups?);
- Acculturation, cultural integration and assimilation;
- Identity, lifestyles and subcultures;
- Case studies: visual culture, popular music, fashion studies

Temeljni literatura in viri / Readings:

McGuigan, J. (2016). *Neoliberalna kultura* (1. izd., Let. 16, str. 282). Aristej.

Barker, C. (2003). *Cultural studies: theory and practice* (2nd ed., str. XXIII, 484). SAGE Publications.

Williams, R. (1998). *Navadna kultura: izbrani spisi* (str. 314). ISH Fakulteta za podiplomski humanistični študij; SH Zavod za založniško dejavnost.

Horkheimer, M., & Adorno, T. W. (2002). *Dialektika razsvetljenstva: filozofski fragmenti* (str. 302). Studia humanitatis.

Vezjak, B. (2013). *Resnica mesta in mesto resnice: o prezrti obravnavi Evropske prestolnice kulture 2012. Zofijini ljubimci - društvo za razvoj humanistike.*

Cilji in kompetence:

Cilj predmeta je vzgojiti kritične, samostojno misleče posameznike, zmožne

Objectives and competences:

The aim of the course is to educate critical, autonomous thinkers, capable of

<p>(a) zastavljati plodna raziskovalna vprašanja o področju sodobne kulture in v njej odkrivati teoretične in praktične raziskovalne probleme;</p> <p>(b) jih jasno in natančno formulirati;</p> <p>(c) poiskati in oceniti za njihovo rešitev relevantne informacije;</p> <p>(d) z zadostno, reprezentativno, relevantno itn. evidenco podpreti predlagane odgovore in rešitve.</p>	<p>(a) asking fruitful research questions about the domain of modern culture; identifying in it theoretical and practical research problems;</p> <p>(b) formulating them clearly and precisely;</p> <p>(c) finding out and assessing data, relevant to their solution;</p> <p>(d) supporting their answers and solutions with sufficient, relevant, representative, and so on evidence.</p>
--	---

Predvideni študijski rezultati:

<p>Po uspešnem dokončanju študija bodo študenti</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmožni razumeti zgodovino in nastanek kulturnih študij in sociologijo moderne in postmoderne kulture kot akademskega področja (ključne teorije, temeljne študije itn.) - zmožni izvesti teoretsko utemeljene analize medijskih tekstov in podob (študije primerov)

Intended learning outcomes:

<p>On successful completion of the course, the student will:</p> <ul style="list-style-type: none"> - have an understanding of the history and formation of cultural studies and the sociology of modern and postmodern culture as an academic field (fundamental theories, landmark studies, etc.) - be able to conduct theoretically-grounded analyses of media texts and images (case studies)

Metode poučevanja in učenja:

<p>Predavanja</p> <p>Seminar</p>

Learning and teaching methods:

<p>Lecturing</p> <p>Seminar work</p>

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)	Weight (in %)	Type (examination, oral, coursework, project):
Seminarska naloga	60%	Seminar paper
Ustna predstavitev	20%	Oral presentation
Prisotnost pri pedagoškem procesu	20%	In-class participation



Reference nosilca / Lecturer's references:

1. VEZJAK, Boris. VEZJAK, Boris. Uničiti ali prevzeti javno radiotelevizijo : retorika in psihopolitika demontaže medijev. V: SPLICHAL, Slavko (ur.). *Premisleki o prihodnosti javnih medijev*, (Knjižna zbirka Javnost). Ljubljana: Fakulteta za družbene vede, Založba FDV. 2020, str. 67-73. [COBISS.SI-ID 48651523]
2. VEZJAK, Boris. Philosophy, hidden in slogans : the case of relaxedness of Slovenian educational system. *Policy futures in education*. 2023, vol. 21, issue 7, str. 790-799. [COBISS.SI-ID 156462851]
3. VEZJAK, Boris. Bog, bela rasa in virus : medijska nestrpnost, beli supremacizem in rasizem v analizi primera. *Dialogi*. 2023, letn. 58, št. 5/6, str. 179-187. ISSN 0012-2068. [COBISS.SI-ID [189592323](#)]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

9 Didaktika sociologije 3

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Didaktika sociologije 3

Course title: Didactic of Sociology 3

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	-			15 (LV)	60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenski/Slovene

Languages: Vaje / Tutorial: slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogojev ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Mentorstvo
- Sociologija na maturi
- Medpredmetno povezovanje
- Problemsko učenje
- Projektno učenje
- Obrnjeno učenje
- Učni načrt in katalog znanj sociologije v srednjih šolah
- Načrtovanje pouka sociologije v srednjih šolah
- Priprava učne urne priprave sociologije v srednjih šolah

Content (Syllabus outline):

- Mentoring
- Sociology at Matura examination
- Cross-curricular integration
- Problem-based learning
- Project work
- Flipped learning
- Curriculum and catalogue of knowledge of sociology in secondary schools
- Sociology long-term planning
- Lessons planning

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Židan, A. (2004). *Za kakovostnejša družboslovna znanja: didaktični in znanstveni prispevki*. FDV: Ljubljana
2. Prgič, J. (2010). *Šolska in vrstniška mediacija. Vse kar morate vedeti o mediaciji v šoli*. Svetovalno-izobraževalni center MI: Griže.
3. Bregar, L., Zgamažster, M. (2020). *E-izobraževanje za digitalno družbo*. Andragoški center Slovenije: Ljubljana.
4. Marentič-Požarnik, B. et al. (2007). *Mentorstvo in profesionalna rast učiteljev*. Filozofska fakulteta: Ljubljana.
5. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Sociologija, Družboslovje, Državlanska kultura.
6. Predmetni izpitni katalog za maturo: Sociologija. Državni izpitni center, Ljubljana.

Cilji in kompetence:

Študenti:

- uporabljajo znanja s področja obče didaktike, pedagogike in psihologije na načrtovanje, izvajanje in evalviranje pouka socioloških vsebin,
- se seznanijo z razvojem pouka socioloških vsebin in z novjšim razvojem ter trendi v didaktiki sociologije,
- spoznajo didaktično dokumentacijo za izvajanje pouka sociologije in razumejo pomen nenehnega posodabljanja in razvijanja šolskega kurikulumu (učnih načrtov, učnih gradiv)
- znajo uporabiti učne načrte ter kataloge znanj za pouk socioloških vsebin v obveznih ter izbirnih predmetih v različnih tipih šol,
- usposablajo se za premišljeno načrtovanje, izvajanje in vrednotenje učnih priprav,

Objectives and competences:

Students:

- apply the knowledge of didactics, pedagogy and psychology at planning, performance and evaluation of teaching sociology topics,
- introduce into process of teaching sociology topics, development and trends in Didactic of sociology,
- introduce didactic documentation for classroom performance, and understand the meaning of renewing process of school curricula,
- apply subject curricula at classroom performance at different levels and types of school,
- are trained for planning, performing and evaluating of preparation materials,

<ul style="list-style-type: none"> • usposablajo se za načine poučevanja, ki miselno aktivirajo učence in jih motivirajo za učenje socioloških vsebin, • usposablajo se za samostojno pripravo učnih sredstev. 	<ul style="list-style-type: none"> • are trained for active teaching methods and for motivation of learners, • are trained for preparation different teaching materials,
--	--

Predvideni študijski rezultati:

- Zmožnost načrtovanja, izvajanja in evalviranja posameznih elementov pouka socioloških vsebin.
- Usposobljenost v različnih motivacijskih strategijah za aktiviranje učencev za področja sociologije.
- Sposobnost ustvarjanja pozitivne učne klime.
- Sposobnost oblikovanja učnega okolja, v katerem poteka poučevanje in učenje socioloških vsebin.
- Sposobnost izdelave učnih gradiv in preprostih učnih ponazoril.
- Sposobnost prilagajanja učnega načrta specifičnemu izobraževalnemu kontekstu in učnim potrebam ter zmožnostim učencev.
- Usposobljenost za opravljanje učno svetovalnega dela pri pouku socioloških vsebin.
- Sposobnost za refleksijo in vrednotenje rezultatov lastnega dela.
- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Sposobnost za reševanje konkretnih izobraževalno-vzgojnih problemov.
- Sposobnost učinkovitega komuniciranja s skupinami in posamezniki.
- Spretnosti komuniciranja: ustno in pisno ter grafično izražanje.
- Sposobnost za samorefleksijo in vrednotenje rezultatov dela.
- Spretnosti in veščine organizacije dela.
- Sposobnost raziskovalnega pristopa in usmerjenosti v reševanje problemov.
- Odgovorno usmerjanje lastnega profesionalnega razvoja v procesu vse življenjskega učenja.
- Usposobljenost za uporabo IKT .

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

- Capability of planning, performing and evaluating achievements of sociology topics teaching process.
- Qualification for different motivating strategies.
- Capability for positive learning classroom environment.
- Capability for preparing teaching materials.
- Capability for adaptation to specific educational contexts and different learners (including learners with special needs).
- Qualification for advisory tasks at sociology topics.
- Capability for reflecting and evaluating their professional work.
- Capability for problem solving in their field of work.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Capability for solving teaching and learning problems.
- Capability for efficient communication with groups and individuals.
- Communication skills: oral, written, graphic.
- Capability for self-reflection and self-evaluation at professional work.
- Organizational skills.
- Capability of research work and problem solving methods.
- Responsibility for professional development and lifelong learning.
- Capability of ICT application.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none">• predavanja,• razgovor,• demonstracija• delo z besedilom•
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none">• Lecture,• discussion• demonstration• Text work

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

<ul style="list-style-type: none">• sprotne naloge• Pisni izpit
--

Weight (in %)

50 %
50 %

Assessment:

<ul style="list-style-type: none">• coursework• written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none">1. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. <i>Human rights review</i>. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21]2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i>. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-93. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i>. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88
--



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

10 Sociološki vidiki globalizacije

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Sociološki vidiki globalizacije
Course title:	Sociological Perspectives on Globalisation

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double-Major Teacher-training option)	2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP in SOC DP PED)/
izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M and SOC D-M T-T)/
elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Rudi Klanjšek

Jeziki /

Predavanja / Lectures: slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: slovenski /Slovene

Prerequisites:



Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogojev ni.

None.

Vsebina:

Študent gradi na razumevanju procesa globalizacije, tj. »življenja prek razdalj« preko preučitve temeljnih teoretskih pristopov. Soočeni so s problemom definicije samega koncepta in dilemami, ki se tozadevno pojavljajo.

Preučujejo in spoznavajo pojme kot so:

- kapitalistični svetovni sistem,
- svetovna družba tveganja,
- globalizacija,
- globalna kultura,
- globalna ekonomija
- svetovna politika

Spoznavajo temeljne izzive, ki se povezujejo z globalizacijo:

- Globalizacija in trg dela
- Globalizacija in dohodkovna neenakost
- Globalizacija in nacionalna država
- Globalizacija in okolje

Content (Syllabus outline):

Students are encouraged to deepen their understanding of what is widely known under the often used and misused term of globalization. They are confronted with problems that surround the definition of the term.

Students study and examine following concepts/ideas that can be located in the realms of:

- capitalistic world order
- world risk society
- global culture
- global economy
- global politics

Students are acquainted with key challenges that surround globalization:

- Globalization and labor markets
- Globalization and income inequality
- Globalization and nation-state
- Globalization and the environment

Temeljni literatura in viri / Readings:

- 1) Beck, Ulrich. 2003. Kaj je globalizacija? : zmote globalizma - odgovori na globalizacijo. Ljubljana: Krtina.
- 2) Rizman, Rudi. 2008. Globalizacija in avtonomija. Prispevki za sociologijo globalizacije. Ljubljana: ZRI FF UL.

Dodatni viri:

- 3) [Roberts, Anthea and Lamp, Nicolas. Six Faces of Globalization: Who Wins, Who Loses, and Why It Matters, Cambridge, MA and London, England: Harvard University Press, 2021.](https://doi.org/10.4159/9780674269811)
<https://doi.org/10.4159/9780674269811> Datoteka

- 4) Held, David, McGrew, Anthony. 2002. Globalization/Anti-Globalization. Cambridge: Polity.

Drugi teksti v znanstveni in strokovni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori izvajalec predmeta

Cilji in kompetence:

<p>Seznanimi študente z osnovnimi družboslovnimi in sociološkimi teoretičnimi stališči in pojmi, ki se pojavljajo znotraj globalizacijskega diskurza.</p> <p>Ozavešteni študente o globalnih problemih, ki zahtevajo nadnacionalno sodelovanje in napore (revščina, kriminal, onesnaženje, izčrpanje naravnih virov).</p>

Objectives and competences:

<p>To acquaint students with basic social and sociological perspectives and terms that are most frequently brought up and discussed inside the globalization discourse.</p> <p>Build and strengthen student awareness of global problems that require transnational cooperation and efforts (poverty, criminal, degradation of environment and depletion natural resources).</p>
--

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <p>Seznanjen in razume:</p> <p>značaj sodobne, globalne družbe, procese, ki jo oblikujejo, probleme in dileme, ki so se pojavili in s katerimi se globalna družba sooča</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Zmožnost dojemanja družbenih sprememb, njenih vzorcev in svetovnih trendov.</p> <p>Zmožen samostojnega sociološkega razmišljanja, tj. v smislu zavzemanja kritičnega stališča do posameznih pogledov ob poznavanju sveta in procesov, ki oblikujejo svet v katerem živijo.</p>
--

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and Understanding:</p> <p>Knows and understands:</p> <p>Character of the global society</p> <p>Processes that shape it</p> <p>Problems and dilemmas that surfaced with the coming of a "global village".</p> <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <p>Ability to comprehend the idea of social change, its pattern and consequences of current world trends.</p> <p>Students are able to think autonomously in a sociological manner, i.e. they are encouraged, with the acquired deepened knowledge about the world that surrounds them, and about processes that shape their lives in a global village, to have critical stance to different views.</p>

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • Frontalna metoda • A/V prezentacije • Skupinsko delo – diskusije • Branje in tolmačenje virov
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Frontal method • A/V presentations • Work in groups – group discussions • Reading and comprehension of sources

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> Sodelovanje pri pedagoškem procesu Pisni izpit 	<p>30</p> <p>70</p>	<ul style="list-style-type: none"> In-class participation Written exam
---	-----------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

KLANJŠEK, Rudi. *The poststructural turn - consequences in understanding global issues of today : 2 hours of lectures within CEEPUS teacher mobility program, at the Masaryk University in Brno, Faculty of Social Studies, 20th October, 2022.* [COBISS.SI-ID [131076355](#)]

KLANJŠEK, Rudi. Stanovanjsko-bivanjska problematika in ocena zdravja med mladimi v Sloveniji v kontekstu neugodnih strukturnih razmer in bivanjskih preferenc. *Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja*. apr.-jun. 2022, letn. 59, št. 2, str. 548–567, 596, ilustr. ISSN 0040-3598. [Repozitorij Univerze v Ljubljani – RUL](#), [Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM](#), [Digitalna knjižnica Slovenije - dLib.si](#), DOI: [10.51936/tip.59.2.548-567](#). [COBISS.SI-ID [118643459](#)]

KLANJŠEK, Rudi. Je Putin ubil globalizacijo? In kdo naj za tem žaluje?. *Finance manager*. 15. apr. 2022, št. 74, str. 38-39, fotogr. avtorja. ISSN 2670-6989. [COBISS.SI-ID [130743555](#)]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

11 Pedagoški praktikum sociologije 2**UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS**

Predmet:	Pedagoški praktikum sociologije 2
Course title:	Pedagogical practical course of Sociology 2

Študijski program in stopnja	Študijska smer	Letnik	Semester
Study programme and level	Study field	Academic year	Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja	Seminar	Vaje	Klinične vaje	Druge oblike	Samost. delo	ECTS
Lectures	Seminar	Tutorial	work	študija	Individ. work	
		10		1 N, 3 H, 20 TV	56	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski / Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski / Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:**

- Jih ni

- None

Vsebina:

- Organizacija, izvedba in evalvacija praktičnega pedagoškega dela v srednji šoli.
- Učne hospitacije in analiza poučevanja v srednji šoli.
- Individualni učni nastop v srednji šoli.
- Portfelj – mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja v srednji šoli.

Content (Syllabus outline):

- Observation and analysis of classroom teaching.
- Organisation, performance, and evaluation of teaching in secondary school.
- Individual classroom performance at secondary school.
- Portfolio of practical pedagogical qualifying at secondary level of education.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Javornik Krečič, M. (2011). *Priročnik za praktično usposabljanje študentov*. Filozofska fakulteta: Maribor.
2. Svet Evrope. (2005). *Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah*. DZS: Ljubljana.
3. Cigüt, N. in dr. (2003). *Kako poučujemo – kaj ocenjujemo. Priročnik za učitelje državljanske vzgoje in etike*. Zavod za šolstvo: Ljubljana.
4. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). *Spremljava in evalvacija dela študentov pri praktičnem pedagoškem usposabljanju. Priročnik*. Univerza v Mariboru.
5. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). *Portfelj- mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov. Priročnik*. Univerza v Mariboru.
6. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Sociologija, Družboslovje, Državljska kultura.
7. Predmetni izpitni katalog za maturo: Sociologija. Državni izpitni center: Ljubljana

Cilji in kompetence:

- Študenti:
- usposablja se za koherentno obvladanje znanja na področju družboslovnih disciplin, sposobnost povezovanja znanja različnih področij in aplikacije le-tega v izobraževalni proces;
 - načrtujejo, izvajajo in vrednotijo poučevanje sociologije na učnih hospitacijah in nastopih ter na pedagoški praksi;
 - razvijajo miselne veščine (kompleksno mišljenje, pedagoška refleksija, samoregulacija...);
 - usposablja se za prevzemanje odgovornosti za proces raziskovanja, študija in pedagoškega dela (pisno samovrednotenje, samopoznavanje);

Objectives and competences:

- Students:
- train for coherent management of knowledge in the field of social sciences, for ability to link knowledge of different disciplines and its application in educational process;
 - plan, implement and evaluate teaching process and learning achievements, observing and performing activities at schools;
 - develop mental skills (complex thinking, pedagogical reflexion, self-regulation, etc.);
 - develop responsibility for the processes of research, study and pedagogical work (written self-evaluation and self-knowledge);
 - develop different skills of personal and interpersonal communication (written, oral, graphic, etc.); get aware of relation between theory and practice, or train for the effective transfer of theory into practice;

<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo spretnosti različnih vrst osebne in medosebne komunikacije (pisna, verbalna, grafična...); • uzaveščajo razmerja med teorijo in prakso oz. se usposabljaajo za učinkovit prenos teorije v prakso; • razvijajo pozitivno samopodobo (motivacija). 	<ul style="list-style-type: none"> • develop a positive self-image (motivation).
--	---

Predvideni študijski rezultati:

Študenti razvijajo :

- pedagoško kompetentnost,
- poznavanje vsebine predmeta in možnosti njegovih didaktičnih transformacij,
- organizacijsko kompetentnost,
- kompetentnost v sodelovanju v učnem in širšem družbenem okolju,
- kompetentnost za načrtovanje lastnega profesionalnega razvoja,
- kompetentnost za uporabo IKT v pouku družboslovnih vsebin na različnih šolskih ravneh.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- organizacijske spretnosti (vodenje skupin, načrtovanje in izvedba samostojnega ter skupinskega, realizacija načrtov dela...),
- sposobnosti načrtovanja, izvajanja, reflektiranja, evalviranja in razvijanja osebnostnega, študijskega in bodočega profesionalnega dela (raziskovanje, priprava, izvedba, refleksija in evalvacija kompleksnega pedagoškega dela),
- socialna senzibilnost (spretnosti in sposobnosti aktivnega delovanja v šolskem okolju, ter v ožji in širši družbeni skupnosti),
- kritično samoozaveščanje in kolegialno kritično ozaveščanje ter posledična odprtost v inovativnosti, kreativnosti in v dinamičnem osebnostnem in profesionalnem razvoju (hospitacije, analize hospitacij, primerjave in preizkušanje učnih konceptov),
- usposobljenost za komunikacijo in za timsko delo.

Intended learning outcomes:

Students develop:

- pedagogical competence,
- subject knowledge and possibilities of its pedagogical
- transformations,
- organisational competence,
- competence in cooperative teaching and learning in educational and in general social environment,
- competence for planning their own professional development,
- competence for ICT application in teaching social sciences at different school levels.

Transferable/Key skills and other attributes:

- organizational skills (leading different groups, preparation individual or group work, realization of work plans...),
- capabilities to plan, carry out, reflect, evaluate and develop personal, study and professional work (search, preparation, performance, reflexion and evaluation of complex pedagogical work),
- social sensibility (skills of active cooperation at school, in local community and in society as a whole),
- critical self-awareness and critical peer awareness leading to openness, innovativeness, creativity as well as dynamic personal and professional development (observing, comparing and testing teaching and learning concepts),
- skilful communication and team work .

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> demonstracije reševanje problemov razgovor 	<ul style="list-style-type: none"> demonstration problem solving discussion
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> nastop, poročilo <p>Opomba: Ocena opravljenega dela je opisna: opravil, ni opravil.</p>	<p>50% 50%</p>	<ul style="list-style-type: none"> assessed lesson report <p>Note: The mark of student work is descriptive: passed, not passed.</p>
--	----------------------------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none"> KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. <i>Human rights review</i>. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21] KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i>. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9 KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i>. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88

12 Pedagoški praktikum sociologije 2*

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Pedagoški praktikum sociologije 2*
Course title:	Pedagogical practical course of Sociology 2*
	Opomba: Učni načrt predmeta se izvaja za študente z nepedagoškimi vezavami, združeno z izvedbo predmeta Pedagoški praktikum sociologije 2.

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni/Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
		10		2N, 6H, 20 TV	202	8

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovesko/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovensko/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> • Organizacija, izvedba in evalvacija praktičnega pedagoškega dela v srednji šoli. • Učne hospitacije in analiza poučevanja v srednji šoli. • Individualni učni nastop v srednji šoli. • Portfelj – mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja v srednji šoli. 	<ul style="list-style-type: none"> • Organisation, performance, and evaluation of teaching in secondary school. • Observation and analysis of classroom teaching. • Individual classroom performance at secondary school. • Portfolio of practical pedagogical qualifying at secondary level of education.
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Javornik Krečič, M. (2011). <i>Priročnik za praktično usposabljanje študentov</i>. Filozofska fakulteta: Maribor. 2. Svet Evrope. (2005). <i>Kompas: priročnik za učenje mladih o človekovih pravicah</i>. DZS: Ljubljana. 3. Cigüt, N. in dr. (2003). <i>Kako poučujemo – kaj ocenjujemo. Priročnik za učitelje državljanske vzgoje in etike</i>. Zavod za šolstvo: Ljubljana. 4. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). <i>Spremljava in evalvacija dela študentov pri praktičnem pedagoškem usposabljanju. Priročnik</i>. Univerza v Mariboru. 5. Kolenc Kolnik, K., Konečnik Kotnik, E., Ivanuš Grmek, M., Javornik Krečič, M. (2007). <i>Portfelj- mapa dosežkov praktičnega pedagoškega usposabljanja študentov. Priročnik</i>. Univerza v Mariboru. 6. Učni načrti: (Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport; dosegljivo na spletnih straneh ministrstva): Sociologija, Družboslovje, Državljska kultura. 7. Predmetni izpitni katalog za maturo: Sociologija. Državni izpitni center: Ljubljana.

Cilji in kompetence:

<p>Študenti:</p> <ul style="list-style-type: none"> • usposablja se za koherentno obvladanje znanja na področju družboslovnih disciplin, sposobnost povezovanja znanja različnih področij in aplikacije le-tega v izobraževalni proces; • načrtujejo, izvajajo in vrednotijo poučevanje sociologije na učnih hospitacijah in nastopih ter na pedagoški praksi; • razvijajo miselne veščine (kompleksno mišljenje, pedagoška refleksija, samoregulacija...); • usposablja se za prevzemanje odgovornosti za proces raziskovanja, študija in pedagoškega dela (pisno samovrednotenje, samopoznavanje); • razvijajo spretnosti različnih vrst osebne in medosebne komunikacije (pisna, verbalna, grafična...); • uzaveščaj razmerja med teorijo in prakso oz. se usposablja za učinkovit prenos teorije v prakso;
--

Objectives and competences:

<p>Students:</p> <ul style="list-style-type: none"> • train for coherent management of knowledge in the field of social sciences, for ability to link knowledge of different disciplines and its application in educational process; • plan, implement and evaluate teaching process and learning achievements, observing and performing activities at schools; • develop mental skills (complex thinking, pedagogical reflexion, self-regulation, etc.); • develop responsibility for the processes of research, study and pedagogical work (written self-evaluation and self-knowledge); • develop different skills of personal and interpersonal communication (written, oral, graphic, etc.); • get aware of relation between theory and practice, or train for the effective transfer of theory into practice; • develop a positive self-image (motivation).
--

<ul style="list-style-type: none"> • razvijajo pozitivno samopodobo (motivacija). 	
--	--

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje, uporaba:</p> <p>Študenti razvijajo :</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagoško kompetentnost, • poznavanje vsebine predmeta in možnosti njegovih didaktičnih transformacij, • organizacijsko kompetentnost, • kompetentnost v sodelovanju v učnem in širšem družbenem okolju, • kompetentnost za načrtovanje lastnega profesionalnega razvoja, • kompetentnost za uporabo IKT v pouku družboslovnih vsebin na različnih šolskih ravneh. <p>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizacijske spretnosti (vodenje skupin, načrtovanje in izvedba samostojnega ter skupinskega, realizacija načrtov dela...), • sposobnosti načrtovanja, izvajanja, reflektiranja, evalviranja in razvijanja osebnostnega, študijskega in bodočega profesionalnega dela (raziskovanje, priprava, izvedba, refleksija in evalvacija kompleksnega pedagoškega dela), • socialna senzibilnost (spretnosti in sposobnosti aktivnega delovanja v šolskem okolju, ter v ožji in širši družbeni skupnosti), • kritično samoozaveščanje in kolegialno kritično ozaveščanje ter posledična odprtost v inovativnosti, kreativnosti in v dinamičnem osebnostnem in profesionalnem razvoju (hospitacije, analize hospitacij, primerjave in preizkušanje učnih konceptov), • usposobljenost za komunikacijo in za timsko delo.

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding, practice:</p> <p>Students develop:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pedagogical competence, • subject knowledge and possibilities of its pedagogical transformations, • organisational competence, • competence in cooperative teaching and learning in educational and in social environment, • competence for planning their own professional development, • competence for ICT application in teaching social sciences at different school levels. <p>Transferable/Key skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • organizational skills (leading different groups, preparation individual or group work, realization of work plans...), • capabilities to plan, carry out, reflect, evaluate and develop personal, study and professional work (search, preparation, performance, reflexion and evaluation of complex pedagogical work), • social sensibility (skills of active cooperation at school, in local community and in society as a whole), • critical self-awareness and critical peer awareness leading to openness, innovativeness, creativity as well as dynamic personal and professional development (observing, comparing and testing teaching and learning concepts), • skilful communication and team work.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> demonstracije reševanje problemov razgovor
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> demonstration problem-solving discussion
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt): <ul style="list-style-type: none"> nastop, poročilo 	50% 50%	Type (examination, oral, coursework, project): <ul style="list-style-type: none"> assessed lesson/ performance report
---	------------	---

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. <i>Human rights review</i> . [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21] 2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i> . Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9 3. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i> . 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

13 Magistrsko delo

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Magistrsko delo
Course title:	Master's thesis

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	2.	4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
					270	9

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Lavrič

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenski/Slovene**Languages: Vaje / Tutorial:** slovenski/Slovene**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:****Prerequisites:**

Opravljeni obvezni predmeti 1. letnika.

Passed obligatory 1st year exams.

Vsebina:

- Izbira teme magistrskega dela v kontekstu razumevanja zakonitosti raziskovalnega dela;
- Magistrsko delo
- Mentorstvo;
- Teoretsko raziskovalno delo;
- Uporaba empiričnega raziskovalnega dela;
- Načrtovanje faz raziskovalnega dela;
- Pisanje raziskovalnega poročila – uporaba znanstvenega aparata.
- Izdelava in zagovor magistrskega dela.

Content (Syllabus outline):

- Choice of theme for Master Thesis in the context of understanding the rules of research work;
- Master Thesis
- Mentorship;
- Theoretical research work;
- Empirical research work;
- Planning of research work phases;
- Writing of research report – use of scientific apparatus.
- Writing and presentation of master's thesis.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Eco, Umberto (2003). Kako napišemo diplomsko delo. Ljubljana: Vale-Novak.
- Cencič, Majda (2002). Pisanje in predstavljanje rezultatov raziskovalnega dela : kako se napiše in predstavi diplomsko delo (naloge) in druge vrste raziskovalnih poročil. Ljubljana: Pedagoška fakulteta.
- Čagran, B., Pšunder, M., Fošnarič, S. (2004). Priročnik za izdelavo diplomskega dela. 2. izd. Maribor: Pedagoška fakulteta.
- American Psychological Association (2001). Publication Manual of the American Psychological Association (5th edition). Washington, DC: American Psychological Association.

Študenti izberejo literaturo glede na tematiko magistrskega dela / The students select study literature according to the theme of the master dissertation.

Cilji in kompetence:

Študenti opravijo zaključno delo s področja sociološkega raziskovanja in se usmerjajo v samostojno raziskovalno delo.

Objectives and competences:

Students undertake a final work concerning sociological research and direct in independent research.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- predpisov, povezanih z zaključkom študija;
- okoliščin, ki opredeljujejo izbor raziskovalnega problema in ustrezne metodologije;
- znanstvenega aparata.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- of regulations connected with the finishing of studies
- of circumstances defining the choice of research problem and the appropriate methodology
- of scientific apparatus

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Samostojno raziskovanje strokovne literature, oblikovanje lastnih raziskovalnih tez, izbira primerne metodologije, priprava dispozicije.

Usposobljenost za samostojno raziskovanje in oblikovanje pisnega poročila.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Independent professional literature research, forming his/her own research thesis, choosing proper methodology, preparing disposition.

Capability for independent research projects and writing research studies.

Metode poučevanja in učenja:

- Vodeno pisanje zaključnega dela
- samostojno delo.

Learning and teaching methods:

- Mentored writing of the final work
- group work,
- individual work.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

- Zaključno delo
- Zagovor zaključnega dela

80%

20%

- Final work
- Defence of the final work

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. LAVRIČ, Miran, KORŽE, Vanesa, KLANJŠEK, Rudi. Religiosity and substance use among youth in Southeast Europe : the importance of god as the strongest protective religious dimension. *Journal of drug issues*. 2022, str. 1-16. ISSN 0022-0426. DOI: [10.1177/00220426221121123](https://doi.org/10.1177/00220426221121123). [COBISS.SI-ID [119777795](#)], [JCR, SNIP, WoS, Scopus]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)
2. LAVRIČ, Miran. Religioznost mladih v Sloveniji : trendi strukturne in ideološke polarizacije. *Annales : anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia*. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 31, št. 4, str. 577-588, graf. prikazi. ISSN 1408-5348. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/ASHS-31-2021-4_LAVRIC.pdf, DOI: [10.19233/ASHS.2021.37](https://doi.org/10.19233/ASHS.2021.37). [COBISS.SI-ID [94976771](#)], [SNIP, WoS, Scopus do 5. 2. 2023: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1, čistih citatov na avtorja (CIAu): 1,00]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)
3. LAVRIČ, Miran, BRUMEC, Snežana, NATERER, Andrej. Exceptional human experiences among pilgrims on the Camino de Santiago : a study of self-reported experiences and transformative aftereffects. *The international journal of transpersonal studies*. 2021, vol. 40, iss. 2, str. 1-13. ISSN 1942-3241. <https://digitalcommons.ciis.edu/ijts-transpersonalstudies/vol40/iss2/7/>, DOI: [10.24972/ijts.2021.40.2.75](https://doi.org/10.24972/ijts.2021.40.2.75). [COBISS.SI-ID [126816515](#)], [SNIP]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)

14 Kultura potrošnje

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Kultura potrošnje
Course title:	Selected Chapters from the Cross-Cultural Analysis of Societies

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15	15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Maja Godina Golija

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

NI POGOJEV.

Prerequisites:

None.



Vsebina:

- Teoretične perspektive v obravnavanju potrošniške družbe in potrošniškega vedenja
- Razmerja med proizvodnjo in potrošnjo.
- Razmerja med gospodarstvom in kulturo.
- Razmerja med človeškimi potrebami in na njih temelječimi socialnimi strukturami
- Razmerja med svobodo izbire in močjo trgovskih sistemov.
- Konstrukcija posameznikove identitete skozi potrošne prakse.
- Mediji in oglaševanje.
- Temeljni vzorci potrošniškega vedenja na področjih kot so turizem, prehranjevalne navade, kultiviranje telesa skozi kozmetiko, modno oblačenje in telesne prakse.
- Razmerja med posameznikovim položajem v socialni strukturi in njegovim potrošniškim vedenjem.

Content (Syllabus outline):

- Theoretical perspectives in dealing with consumer society and consumer behaviour
- Relations between production and consumption.
- Relations between economy and culture.
- Relations between human needs and social structures.
- Relations between freedom of choice and the power of commercial systems.
- Construction of individual's identity through consumer practices.
- Media and advertising.
- Basic principles of consumer behaviour in areas such as tourism, eating habits, body cultivation with the use of cosmetics, fashion clothing and body practices.
- Relations between individual's social position and his consumer behaviour.

Temeljni literatura in viri / Readings:

Obvezna:

Corrigan, P. (1997), *The Sociology of Consumption*, London: Sage Publications.

Campbell, C. (2001): *Romantična etika in duh sodobnega porabništva*. Ljubljana: Studia Humanitatis.

Douglas, M. (1999): *Miselni slogi*. Kritični eseji o dobrem okusu. Ljubljana: /*cf.

Baudrillard, J. (2017): *The Consumer Society. Myths and Structures*. London: Sage Publications.

Dodatna:

Krotz, F. (2001): *Die Mediatisierung kommunikativen Handelns*. Der Wandel von Alltag und sozialen Beziehungen, Kultur und Gesellschaft durch die Medien. Wiesbaden: Westdeutscher Verlag.

Lury, C. (1996): *Consumer culture*. London: Routledge.

Ritzer, G. (2001): *Explorations in the Sociology of Consumption: Fast Food, Credit Cards and Casinos*. London: Sage Publications.

Cilji in kompetence:

- Seznanitev s temeljnimi teoretičnimi perspektivami na področju kulture potrošnje
- seznanitev študenta z empiričnimi raziskavami in metodami raziskovanja na področju družboslovnih študij potrošnje
- razumevanje vloge potrošnje za sodobno družbo in posameznika
- sposobnost kritičnega mišljenja ter oblikovanja stališč glede vprašanj povezanih s potrošniškim vedenjem

Objectives and competences:

- Acquaintance with basic theoretical perspectives within the Culture of Consumption;
- acquaintance with empirical research and research methods on the field of Social Studies of Consumption;
- understanding the role of consumption in the contemporary society and life of individuals.
- ability of critical thinking and opinion formation regarding the questions of consumer behaviour.

Predvideni študijski rezultati:**Znanje in razumevanje:**

- Študent je seznanjen s temeljnimi teoretičnimi perspektivami na področju družboslovnih študij potrošnje
- študent pozna in razume vlogo potrošnje v sodobni družbi in življenju posameznika
- študent je seznanjen z najbolj odmevnimi in najnovejšimi raziskavami na področju kulture potrošnje.
- Vlogo sodobne potrošniške etike v odnosu med sodobno globalno družbo in okoljem

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti.
- Zmožnost dojetja vzorcev in vzrokov za probleme v odnosih med človeškimi družbami.
- Zmožnost samostojnega družboslovnega razmišljanja in zavzemanja kritičnega stališča do posameznih pogledov, ki se nanašajo na odnose v sodobni globalni družbi.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

- Student is acquainted with basic theoretical perspectives within the Social Studies of consumption;
- student understands the role of consumption in the contemporary society and life of individuals;
- student is acquainted with most influential and up-to-date research on the field of culture of consumption.
- The role of consumer ethics in the relationship between the contemporary global society and the environment.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Capability of individual searching and use of different sources, collecting information by using sociological methods, representing the findings by using different technologies, critical analysis of read sources, cooperation in groups, written and oral skills.
- Ability to comprehend the patterns and causes of the problems regarding the relationships between human societies.
- Students are able to think autonomously in a sociological manner about the different views regarding the relationships in the contemporary global society.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • Predavanja, seminarji, individualne naloge, sodelovalno učenje, projektno delo, reflektivno poučevanje/učenje .

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Lectures, seminars, individual work, cooperative learning, project work, reflexive teaching/learning.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustni izpit, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project)
	10	
<ul style="list-style-type: none"> • Ustna predstavitev • Seminarjska naloga • Pisni izpit 	30	<ul style="list-style-type: none"> • Oral presentation • Seminar paper • Written exam
	60	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. GODINA-GOLIJAJ, Maja. Radically local supply chains through territorial brands : insights from the 100% Local project. *Acta geographica Slovenica*. [Tiskana izd.]. 2023, 63, št. 1, str. 23-34, ilustr. ISSN 1581-6613. <https://ojs.zrc-sazu.si/ags/article/view/10581/11641>, <http://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XCBY0ND5>, DOI: [10.3986/AGS.10581](https://doi.org/10.3986/AGS.10581). [COBISS.SI-ID [164505603](https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XCBY0ND5)],
2. GODINA-GOLIJAJ, Maja. Modetrends und Bekleidungskultur in der Untersteiermark vom späten 18. Jahrhundert bis zum Ersten Weltkrieg. V: HEPPNER, Harald (ur.). Prosperität und Repräsentation : Facetten des Aufschwunges im Donau-Karpatenraum (1718-1914). Berlin: De Gruyter Oldenbourg, 2022. Str. 269-284, ilustr. Danubiana Carpathica, Bd 12 (59). ISBN 978-3-11-108621-7. ISSN 1863-9887. [COBISS.SI-ID [137504003](https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XCBY0ND5)]
3. GODINA-GOLIJAJ, Maja. To feed a town - the operation of the Maribor food market, 1910-2020. Food, culture, & society. 2023, str. 1-16. ISSN 1552-8014. Digitalna knjižnica Univerze v Mariboru – DKUM, DOI: [10.1080/15528014.2023.2286110](https://doi.org/10.1080/15528014.2023.2286110), DOI: [20.500.12556/DKUM-88652](https://doi.org/10.1080/15528014.2023.2286110). [COBISS.SI-ID [180881155](https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-XCBY0ND5)], [JCR, SNIP, WoS, Scopus]

15 Sociološko raziskovanje družinskega in partnerskega življenja

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Sociološko raziskovanje družinskega in partnerskega življenja
Subject Title:	Sociological research of family and partnership

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danijela Lahe

Jeziki /

Predavanja / Lecture:

Slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Slovenski /Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

**Pogoji za vključitev v delo:**

Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena sprotnih nalog in pozitivna ocena sodelovanja pri pedagoškem procesu sta pogoja za pristop k pisnemu izpitu.

Prerequisites for attending the course:

None.

None.

Conditions for prerequisites:

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Conditions for prerequisites:

Passing grade of seminar work is required for taking the written exam.
Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of coursework and passing grade of in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina:

Družbena pogojenost različnih razumevanj družinskega in partnerskega življenja.

Družbeni razvoj in pomen družine, partnerstev in življenjskih kohabitacij.

Nekateri vidiki značilnosti sprememb v družinskem in partnerskem življenju v postmoderni.

Procesi intimizacije družinskega in partnerskega življenja in njih posledice.

Sodobne oblike družinskega in partnerskega življenja in druge kulture; spolnost, družina, partnerstvo, delo, ekonomija, brezposelnost, revščina, socialna izključenost

Globalne družine in partnerstvo, družinske migracije.

Content (Syllabus outline):

Social conditioning of different understandings of family and partner life.

Social development and the importance of family, partnerships and life cohabitations.

Some aspects of the characteristics of changes in family and partner life in the postmodern.

Processes of intimacy of family and partner life and their consequences.

Contemporary families' and partnership's forms and different cultures; sexuality.

Family, Partnership, Domestic work, Economy, Non-employment, Poverty, Social exclusion and free time.

Global families and partnership, family migration.

Temeljna literatura in viri / Textbooks:

1. Peterson, G. W. in Bush, K.R. (2013). Handbook of marriage and the family. Springer: New York.
2. Beck, U. in Beck-Gernsheim, E. (2014): Distant Love: Personal life in the global age. Policy Press: Cambridge.
3. Zaviršek, D. (2012). Od krvi do skrbi: Socialno starševstvo v globalnem svetu. Maribor: Aristej.
4. Šori, I. (2015). Samskost: med ideologijo družine in ideologijo izbire. Maribor: Aristej.

Dodatno literaturo bo nosilka določala sproti v vsakoletnem učnem programu.

Cilji in kompetence:

Seznanjanje z družbeno pogojenostjo različnih razumevanj družinskega in partnerskega življenja.

Razumevanje družbenega razvoja in pomena družine, partnerstev in življenjskih kohabitacij.

Analiziranje nekaterih vidikov značilnosti sprememb v družinskem in partnerskem življenju v postmoderni.

Kritično vrednotenje plačanega in neplačanega dela, brezposelnosti, revščine in socialne izključenosti.

Seznanjanje z globalnimi družinami in družinskimi migracijami.

Objectives and competences::

Getting acquainted with the social conditionality of different understandings of family and partner life.

Understanding social development and the importance of family, partnerships and life cohabitations.

Analyzing some aspects of the characteristics of changes in family and partner life in the postmodern.

Critical evaluation of paid and unpaid work, unemployment, poverty and social exclusion.

Getting acquainted with global families and family migration..

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študenti poznajo družbeno pogojenost različnih razumevanj družinskega in partnerskega življenja.

Razumejo družbeni razvoj in pomena družine, partnerstev in življenjskih kohabitacij.
Kritično raziskujejo in analizirajo značilnosti sprememb v družinskem in partnerskem življenju v postmoderni.
Kritično vrednotijo plačano in neplačano delo, brezposelnost, revščino in socialno izključenost.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- sposobnost samostojnega in avtonomnega raziskovalnega, analitičnega, preventivnega in vzgojnega delovanja,
- sposobnost prepoznavanja značilnosti vplivanja in specifičnosti družinskega življenja v postmodernosti,
- pripravljenost na vseživljenjsko izobraževanje

Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe strokovnih virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v prezentacijah, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Students are familiar with the social conditioning of different understandings of family and partner life
They understand social development and the importance of family, partnerships and life cohabitations.
They critically research and analyze the characteristics of changes in family and partner life in the postmodern.
They critically evaluate paid and unpaid work, unemployment, poverty and social exclusion.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability of independent and autonomous research, analytical, preventive and educational activities,
- ability to recognize the characteristics of influence and specifics of family life in postmodernity,
- readiness for lifelong learning,

Ability to independently search and use professional resources, gather information using sociological methods, use ICT in presentations, critical analysis and synthesis, reflection on read resources, involvement in teamwork, written and oral communication skills.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanja
- Razgovor
- Delo z besedilom
- Študije primerov
-

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Discussion
- Text work
- Case studies
-

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Assessment:

Weight (in %)

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
	20 %	• In-class participation
	20 %	• Coursework
• Sodelovanje pri pedagoškem procesu		• Written exam.
• Sprotne naloge	20 %	
• Pisni izpit	60 %	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. LAHE, Danijela, KOŠIR, Suzana. Balancing family obligations with political ambitions : strategies, challenges, and influence on youth. V: KOŠIR, Suzana (ur.). Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 61-82.
2. KIRBIŠ, Andrej, LAHE, Danijela. Značilnosti družine in kulturna participacija mladih. V: KIRBIŠ, Andrej (ur.), et al. Kulturna participacija mladih v Sloveniji in Evropi, (Zbirka Znanstvena monografija, ISSN 2630-1962, 016). 1. natis. Maribor: Kulturni center. 2021, str. 93-109, graf. prikazi.
3. LAHE, Danijela, CUPAR, Tina, DEŽELAN, Tomaž, VOMBERGAR, Nina. Young people, family, and intergenerational mindsets. V: DEŽELAN, Tomaž (ur.), LAVRIČ, Miran (ur.), DEŽELAN, Tomaž. Youth 2020 : the position of young people in Slovenia. 1st digital ed. Maribor: University of Maribor, University of Maribor Press; Ljubljana: University of Ljubljana Press. 2021, str. 245-278,

17 Sociologija zdravja in bolezni

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Sociologija zdravja in bolezni
Course title:	Sociology of health and illness

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) / Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	2.	3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP in SOC DP PED)/
izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M and SOC D-M T-T)/
elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Andrej KIRBIŠ

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev v delo:

Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Positivna ocena portfolia in sodelovanja pri pedagoškem procesu je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

Prerequisites:

Prerequisites for acceding the course:

None.

Conditions for prerequisites:

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of portfolio and in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina:

Sociološki pristopi pri raziskovanju zdravja, bolezni in z zdravjem povezanih vedenj (zdravstvenih (življenjskih) stilov)

Družbena konstrukcija zdravja in bolezni, biomedicinski in alternativni modeli zdravja

Koncept medikalizacije

Vloga bolnika po Parsons in kritike

Dimenzije bolezni

Subjektivni in objektivni kazalniki zdravja mladih in odraslih v Sloveniji in Evropi

Družbeni dejavniki zdravja in razlage družbenih neenakosti v zdravju in z zdravjem povezanih vedenj

Socioekonomski status kot temeljni dejavnik neenakosti v zdravju

Kritični pogled na koncept zdravih življenjskih slogov in družbena strukturiranost le-teh

Družbena pogojenost odnosov med zdravstvenimi (življenjskimi) slogi (kajenje, prehrana, telesna dejavnost, alkohol idr.) in zdravstvenimi izidi

Content (Syllabus outline):

The sociological approach to the study of health, illness and health-related behaviours (health lifestyles)

Social construction of health and disease, biomedical and alternative models of health

The concept of medicalization

The sick role as viewed by Parsons and a critique

Disease, sickness and illness

Subjective and objective indicators of health of youth and adults in Slovenia and Europe

Social determinants of health and explanations of social inequalities in health and health-related behaviors

Socio-economic status as a fundamental cause of health inequalities

A critical understanding of the concept of healthy lifestyles and their social structuration

Social determinants as mediators of the relationship between health (life) styles (smoking, diet, physical activity, alcohol, etc.) and health outcomes

Temeljna literatura in viri / Readings:

White, K. (2009). An introduction to the sociology of health and illness (2nd ed., str. X, 204). Sage.

Jennie Jacobs Kronenfeld, J. J. K. (2019). Underserved and Socially Disadvantaged Groups and Linkages with Health and Health Care Differentials (1. izd., Let. 37) [eBook]. Emerald Publishing Limited.

<https://doi.org/10.1108/S0275-4959201937>

Wolfe, B., Evans, W., & Seeman, T. E. (2012). Biological Consequences of Socioeconomic Inequalities, The (1. izd.) [eBook]. Russell Sage Foundation.

http://uml.summon.serialssolutions.com/2.0.0/link/0/eLvHCXMwtV3dS8MwEA9OH_RtTsH5RR58tNAmTdr46JgowvBjDN9Ksl5hMOdHnX-lzbrxOTBB19Cm7YJC5c7q73uxByZlIRq2kmPQaKeWESU89I4J4QKU-ND2gFW6Lw_V00emSjSXxbl6p4e40WOVt8Nmsy_I0ksQ9IbZmzf5B2NSh24DXKHFuUOrZrBnF1637Jzio9NmikSFesFHAUFQJUFIPZ-ByhKdp-wesIMHVGuzhmc2wlek99THMLVcRB89IvRKVMlUXqstjSozQoezhJJA288PbaBNdEgHDQdUDk83QRWwwwofsrZ2ihqYbUrgKRtUUq6TOdiDp2zZX7N3jLtkCS-jYJRuw6JHtFRM775GuS_7Tc-pU3B65qGGkTRjpS0ZbMNIImjOcUQdwnk6vheHdtufMIPC1UwIWHrpLRYZBFQkkjmfJxgUrc05UWMIKQmmwK8TREG1BnWthTSXxh0ADKGGges4wfeOrjh2HGdao4DyUPDPrlwFKhBNhaj6JP-gUKiV0UedLCuU9oA6YefnylwK587nJ2k-HlwJ4ehx794S8zHJGdet0ck82P9yWcoBX1PD8tpPsF_R4ZOQ

Gabrijelčič Blenkuš, M. (2024). Izzivi neenakosti v javnem zdravju: podatki in politike [Znanstvena monografija, elektronska izdaja, PDF]. Nacionalni inštitut za javno zdravje. https://nijz.si/wp-content/uploads/2024/09/izzivi-needakosti-v-javnem-zdravju-podatki-in-politike_znanstvena-monografija.pdf

Drugi teksti v znanstveni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori izvajalec predmeta.

Cilji in kompetence:

Poglobljeno seznaniti študente s teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi raziskovanja zdravja, z biomedicinskim in alternativnimi modeli zdravja, z družbeno konstrukcijo zdravja in bolezni, s procesom medikalizacije, z družbenimi funkcijami medicinskega znanja in praks, vključno s funkcijo družbenega nadzora

Razumevanje in kritična obravnava vloge bolnika po Parsons in dimenzij bolezni, poznavanje tipologij in obstoječih kazalnikov zdravja v primerjalni perspektivi, seznanjenost in poglobljeno razumevanje družbenih neenakosti v zdravju, vključno z vplivom socioekonomskega statusa in dohodkovnih neenakosti za neželene zdravstvene in družbene izide

Sposobnost kritične interpretacije »zdravih« življenjskih stilov in njihove družbene pogojenosti, ob razumevanju posredujoče vloge družbene strukture med stili in zdravstvenimi izidi

Sposobnost samostojne in izvirne primerjalne sociološke analize zdravstvenih izidov in zdravstvenih stilov

Objectives and competences:

Students' in-depth knowledge of theoretical and empirical sociological approaches in health research, of biomedical and alternative models of health, of social construction of health, illness disease and sickness, of medicalization process, of social functions of medical knowledge and practices, including the function of social control

Understanding and critical discussion of the sick role according to Parsons and of disease, sickness and illness, knowledge of health indicators in comparative perspective, knowledge and in-depth understanding of social inequalities in health, including the impact of socioeconomic status and income inequalities on adverse health and social outcomes

Ability to critically interpret "healthy" lifestyles and their social structuration, understanding the mediating role of social structure linking health lifestyles and health outcomes

Ability of independent and original comparative sociological analysis of health outcomes and health lifestyles



Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent je seznanjen z različnimi teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi v okviru raziskovanja zdravja, razume družbeno konstrukcijo zdravja in bolezni in proces medikalizacije, biomedicinski in alternativne modele zdravja

Študent je seznanjen z družbenimi funkcijami medicine, vlogo bolnika in dimenzijami bolezni, pozna kazalnike zdravja in je seznanjen z družbenimi neenakostmi v zdravju

Študent kritično interpretira družbeno pogojenost zdravih življenjskih slogov, je seznanjen s temeljnimi etičnimi vprašanji v sodobni medicini in je sposoben samostojne in izvirne primerjalne sociološke analize zdravstvenih izidov in zdravstvenih stilov

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent je usposobljen prepoznavati družbeno konstruirane pojave zdravja, bolezni in zdravljenja

Zmožnost opravljanja nalog v pojasnjevanju zdravstvenih izidov in z zdravjem povezanih življenjskih stilov

Študent je usposobljen aplikacije zdravega življenjskega stila v okviru dojemanja družbene pogojenosti slednjega

Študent je usposobljen postopanja v času različnih dimenzij bolezni ter doume vlogo bolnika in zdravnika

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

The student is knowledgeable of different theoretical and empirical sociological approaches within health research, understands the social construction of health and illness, the process of medicalization and biomedical and alternative models of health

The student is familiar with the social function of medicine, understands the sick role, differentiates between disease, illness and sickness, is familiar with health indicators in comparative perspective and is knowledgeable of the social inequalities in health

The student critically interprets healthy lifestyles and their social conditionality, is acquainted with main ethical issues in modern medicine

The student is capable of independent and original comparative sociological analysis of health outcomes and health lifestyles

Transferable/key competences and other attributes:

The student is trained to recognize socially constructed phenomena of health, illness and treatment

The ability to perform tasks in explaining health outcomes and health-related lifestyles

The student is qualified for applied use of healthy lifestyle within the understanding of its social structuration

The student is qualified to competently act in the period of disease, its experience (illness) and social role (sickness), and understands the sick role and the role of the doctor

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • Razgovor • Delo z besedilom • Individualno delo 	<ul style="list-style-type: none"> • Lecture • Discussion • Text work • Individual work
---	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Portfolio	20	Portfolio
Sodelovanje pri pedagoškem procesu	20	In-class participation
Pisni izpit	60	Written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kirbiš, A., & Branilović, S. (2026). Perceived ideological polarization, trust in science and healthcare, and COVID-19 vaccination intention: A four-wave cross-lagged mediation panel analysis. <i>Social Science & Medicine</i>, Article 119057, 1–37 2. Vrdelja, M., Branilović, S., Lamot, M., & Kirbiš, A. (2026). Evaluating the psychometric properties of the 7C vaccination readiness scale: Evidence from Slovenia. <i>Zdravstveno Varstvo</i>, 65(1), 25–33. https://doi.org/10.2478/sjph-2026-0004 3. Osterc Kokotovič, K., & Kirbiš, A. (2025). Uporaba prepovedanih drog v mladostništvu: povezanost z vzgojnimi stili, starševskimi pravili in uporabo drog pri starših. <i>Kairos</i>, 19(3–4), 21–47.
--



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

18 Analize družboslovnih podatkov**UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS****Predmet:** Analize družboslovnih podatkov**Course title:** Analyses of social science data

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course typeObvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)**Univerzitetna koda predmeta / University course code:**

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15				45 (LV)	120	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Joca Zurc

Jeziki / Predavanja / Lectures: slovenski/Slovene**Languages: Vaje / Tutorial:** slovenski/Slovene**Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:****Prerequisites:**

Pogoji za vključitev v delo:

Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsaka izmed predpisanih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena seminarske naloge je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

Prerequisites for acceding the course:

None.

Conditions for prerequisites:

Each of the prescribed commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of seminar work is required for taking the written exam.

Vsebina:

Predmet je namenjen spoznavanju študentov z napredno raziskovalno metodologijo, s katero se soočajo družboslovci, zlasti na področju sociologije. Obravnavana bodo ključna metodološka in analitična vprašanja sociološkega empiričnega raziskovanja.

Predmet bo vključeval sistematični pregled in poglobitev temeljnih statističnih in kvalitativnih metod analize družboslovnih podatkov, s posebnim poudarkom na obravnavi novih razvijajočih se metodologij ter programskih orodij za njihovo analizo.

Razširjeno in poglobljeno bo znanje bivariatne statistične analize z vidika razumevanja, uporabe in interpretacije parametričnih izračunov inferenčne statistike: hi-kvadrat preizkus, t-preizkus za odvisne in neodvisne vzorce, ANOVA, Pearsonova korelacija, linearna regresijska analiza, ter neparametričnih izračunov: kontingenčne tabele in koeficient kontingence, Mann-Whitneyev U test, Wilcoxonov test, Kruskal-Wallisov test in Spearmanova korelacija rangov.

Predstavljene bodo pogosto uporabljene kompleksnejše multivariatne metode, kot so metoda glavnih komponent, faktorska analiza, multipla regresijska analiza, diskriminantna analiza, multivariatna analiza variance in razvrščanje v skupine (hierarhično razvrščanje z dendrogramom, nehierarhično razvrščanje). Vsaka metoda bo razložena z vidika možnosti uporabe v sociološkem raziskovanju, ciljev statistične analize, izračuna modela in ocenjevanja uspešnosti dobljenega modela. Predstavljeni bodo pristopi h grafični predstavitvi rezultatov statističnih analiz (različni grafi povezav med spremenljivkami).

Content (Syllabus outline):

This course is designed to expose students to diverse advanced research methodologies commonly used by social scientists, particularly in the field of sociology. Key methodological and analytical issues of the empirical sociological research will be discussed in detail.

The course will include a systematic overview and in-depth study of the fundamental statistical and qualitative methods of social science data analysis. Particular emphasis will be given to a consideration of a new developing methodologies and software tools for data analysis.

Extended and in-depth will be knowledge of bivariate statistics from the aspects understanding, using, and interpretation of parametric calculation of inferential statistics such as chi-square, t-test for dependent and independent samples, ANOVA, Pearson's correlation, linear regression analysis, and non-parametric calculation: crosstabs and contingency coefficient, Mann-Whitney U test, Wilcoxon test, Kruskal-Wallis test, and Spearman's rang correlation.

Complex and frequently used statistical methods of multivariate analysis, such as principal component analysis, factor analysis, multiple regression analysis, discriminant analysis, multivariate analysis of variance and cluster analysis (hierarchical clustering with dendrogram, non-hierarchical clustering) will be introduced. Each analysis will be explained from the aspects of possible use in the sociological research, objectives of statistical analysis, model calculation and model estimation. Approaches to graphical presentations of findings based on statistical data analysis (different plots of relations between variables) will be presented.

Poseben poudarek obravnave bo namenjen kvalitativni vsebinski analizi družboslovnih podatkov (npr. intervju, fokusna skupina, analiza besedil) z uporabo naprednih programskih orodij (QDA Miner, NVivo, Atlas.ti, MAXQDA), interpretaciji dobljenih ugotovitev ter ocenjevanju kakovosti raziskovanja s parametri veljavnosti, zanesljivosti, objektivnosti ter etičnih vidikov zbiranja in analize družboslovnih podatkov.

Particular emphasis will be dedicated to the qualitative content analysis of social science data (e.g. interview, focus group, text analysis) with the use of software packages (QDA Miner, NVivo, Atlas.ti, MAXQDA), interpretation of its findings, and research quality assessment, in particular of validity, reliability, objectivity and ethical considerations of social science data collection and analysis.

Temeljni literatura in viri / Readings:

- Grimm, L. G. in Yarnold, P. R. (ur.) (2010). *Reading and Understanding Multivariate Statistics (14th ed.)*. Washington: American Psychological Association.
- Pituch, K. A. in Stevens, J. P. (2016). *Applied Multivariate Statistics for the Social Sciences: Analyses with SAS and IBM's SPSS (6th ed.)*. New York: Routledge: Taylor & Francis Group.
- Adu, P. (2019). *A Step-by-Step Guide to Qualitative Data Coding*. London: Routledge.
- Tabachnick, B. G. in Fidell, L. S. (2019). *Using Multivariate Statistics (7th ed.)*. New York: Pearson.
- Erčulj, V. in Šulc, A. (2024). *Planet statistika: Raba statističnih testov [1. izd]*. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba.

Cilji in kompetence:

- Študenti pojasnijo ključne pojme metod analiz podatkov v družboslovnem raziskovanju, vključujoč metode univariatne in bivariatne statistike, parametričnih in neparametričnih testiran hipotez, kvalitativne vsebinske analize ter obvladovanja pristranskosti empiričnega raziskovanja.
- Študenti razlikujejo med različnimi kompleksnimi statističnimi metodami multivariatne analize, ki se uporabljajo na področju empiričnega sociološkega raziskovanja.
- Študenti samostojno analizirajo podatke z uporabo naprednih multivariatnih statističnih metod ter kvalitativne vsebinske analize s pomočjo računalniških programov (SPSS, QDA Miner).
- Študenti izdelajo grafične predstavitve dobljenih rezultatov, pridobljenih z naprednimi analizami statističnih in kvalitativnih družboslovnih podatkov ter jih interpretirajo.

Objectives and competences:

- Students explain key issues related to methods of data analyses in social sciences that include univariate and bivariate statistical analysis, parametrical and non-parametrical hypothesis testing, qualitative content analysis, and dealing with biases of empirical research.
- Students distinguish between different complex statistical methods of multivariate analysis which are applied in the field of the empirical sociological research.
- Students independently analysed data with the advance multivariate statistical methods and qualitative content analysis using a software tools (SPSS, QDA Miner).
- Students design and interpret graphical presentations of the findings, obtained with the advanced statistical and qualitative analyses of social science data.
- Students critically evaluate research quality and ethical considerations in planning, measuring, and interpreting of the social science research.

- Študenti kritično vrednotijo kakovost in etične vidike pri načrtovanju, merjenju in interpretaciji družboslovnega raziskovanja.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent:

- izbral ustrezno univariatno, bivariatno ali multivariatno statistično metodo za analizo podatkov na osnovi ciljev raziskovanja, poznavanja vrste spremenljivk, ocene frekvenčne porazdelitve podatkov in drugih testnih parametrov,
- ustrezno izvedel proces kodiranja ter združevanja kod v kategorije in teme v skladu z vsebinsko kvalitativno analizo,
- razlikoval med najpogostejšimi metodami multivariatne analize kot so metoda glavnih komponent, faktorska analiza, multipla regresijska analiza, diskriminantna analiza, multivariatna analiza variance in razvrščanje v skupine,
- ločil med različnimi načini grafičnih predstavitev rezultatov statističnih in kvalitativnih analiz podatkov ter njihovo interpretacijo,
- povezal teoretske metodološke koncepte z empiričnimi evidencami,
- prepoznal in kritično ocenil kakovost raziskovanja z analizami družboslovnih podatkov z vidika njihove znanstvene veljavnosti, zanesljivosti, objektivnosti in etičnih vidikov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Po zaključku tega predmeta bo študent:

- samostojno uporabljal računalniška programa SPSS and QDA Miner za analizo družboslovnih podatkov,
- napisal pisno poročilo o ugotovitvah raziskave s statističnimi in kvalitativnimi analizami družboslovnih podatkov,
- sposoben znanstvenega in strokovnega komuniciranja.

Knowledge and understanding:

On completion of this course, the student will:

- select a suitable univariate, bivariate or multivariate statistical test for data analysis based on the research objectives, recognition of variables types, estimation of frequency data distribution, and other tests parameters,
- properly conducting process of coding and merging codes into categories and themes according to the qualitative content analysis,
- distinguish between most frequently used methods of multivariate analysis, such as principal component analysis, factor analysis, multiple regression analysis, discriminant analysis, multivariate analysis of variance and cluster analysis,
- distinguish between different graphical presentations of statistical and qualitative data analysis and their interpretation,
- cross-linking of theoretical-methodological concepts with empirical evidence,
- recognise and critically evaluate the research quality of analyses of social science data from the aspect of its scientific validity, reliability objectivity, and ethical considerations.

Transferable/Key Skills and other attributes:

On completion of this course, the student will:

- use software programs of SPSS and QDA Miner for analysis of social science data independently,
- write a report on research findings with statistical and qualitative analyses of social science data,
- be able of scientific and expert communication.

**Metode poučevanja in učenja:**

Visokošolsko predavanje; razgovor; demonstracija; pisni izdelki; projektno delo; problemsko učenje; didaktična uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije; individualno delo.

Learning and teaching methods:

Higher education lecture; Discussion; Demonstration; Written assignments; Project work; Problem-based learning; Didactical use of informational and communication technology; individual work.

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project):
Poročilo	40%	Report
Raziskovalna naloga	40%	Research Paper
Pisni izpit	20%	Written Exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. KOVAČIČ, Tine, KOVAČIČ, Miha, OVSENIK, Rok, ZURC, Joca. The impact of multicomponent programmes on balance and fall reduction in adults with intellectual disabilities : a randomised trial. *Journal of intellectual disability research*, ISSN 0964-2633, 2020, str. 1-14, doi: 10.1111/jir.12727. [COBISS.SI-ID 25181704] [kategorija A1; uvrstitev v MBP: JCR, SNIP, WoS, SSCI, Scopus, Scopus (h)]
2. BRATUN, Urša, ASABA, Eric, ZURC, Joca. Motives of retirement-aged workers and the importance of doing, being, becoming, and belonging : a systematic review of qualitative studies. *Journal of occupational science*. 2022, 18 str. ISSN 1442-7591. DOI: 10.1080/14427591.2022.2057574. [COBISS.SI-ID 107006723]
3. ZURC, Joca, FERLIGOJ, Anuška. Integracija kvantitativne in kvalitativne metodologije v družboslovnem raziskovanju. V: ISTENIČ, Andreja (ur.), et al. *Vzgoja in izobraževanje med preteklostjo in prihodnostjo = Upbringing and education between the past and the future*. Koper: Založba Univerze na Primorskem, 2023. Str. 511-528, tabele. Knjižnica Ludus, 45. ISBN 978-961-293-255-8, ISBN 978-961-293-256-5. ISSN 2630-3809. <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-255-8.pdf>, DOI: 10.26493/978-961-293-255-8.511-528. [COBISS.SI-ID 165000195]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

19 Izbrana poglavja iz medkulturne analize družb**UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS**

Predmet:	Izbrana poglavja iz medkulturne analize družb
Course title:	Advanced Chapters from Cross-Cultural Analysis of Societies

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30		15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Vesna V. Godina

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

<p>1. Kaj je medkulturna analiza družb?</p> <p>2. Pomen kulture pri razumevanju družbe.</p> <p>3. Kaj so neevropske in nezahodne družbe?</p> <p>4. Različni načini razumevanja procesov družbenih sprememb v neevropskih in nezahodnih družbah (evolucionistična logika; difuzionistična logika; logika 'path-dependency' oz. zgodovinsko vzpostavljene socialne in kulturne tirnice).</p> <p>3. 'Path-dependency' analiza japonske družbe.</p> <p>4. 'Path-dependency' analiza ruske družbe.</p> <p>5. 'Path-dependency' analiza ameriške družbe.</p> <p>6. 'Path-dependency' analiza post-socialističnih družb.</p> <p>7. 'Path-dependency' analiza slovenske družbe.</p>	<p>1. What is cross-cultural analysis of societies?</p> <p>2. Importance of culture in understanding of society.</p> <p>3. What are non-European and non-Western societies?</p> <p>4. Different ways in understanding process of social change in non-European and non-Western societies (evolutionary logic; diffusionist logic; 'path-dependency' logic).</p> <p>3. 'Path-dependency' analysis of Japanese society.</p> <p>4. 'Path-dependency' analysis of Russian society.</p> <p>5. 'Path-dependency' analysis of American society.</p> <p>6. 'Path-dependency' analysis of post-socialist societies.</p> <p>7. 'Path-dependency' analysis of Slovene society.</p>
---	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Nakane, Chai 1997/1973/: <i>Japanese Society</i>. Tokyo: Bunkyo-ku. 2. Lasch, Christopher, /1979/: <i>Kultura narcizizma</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga. 3. Hann, Chris (ur.), 2007/2002/: <i>Postsocialism: Ideals, Ideologies and Practices in Eurasia</i>. London, New York: Routledge. 4. Godina Vuk, Vesna, 2016/2014/: <i>Zablode postsocializma</i>. Ljubljana: Beletrina. 5. Godina Vuk, Vesna, Mojca Marič (v pripravi): Študijsko gradivo. Predmet: izbrana poglavja iz medkulturne analize družb. Maribor: Filozofska fakulteta. <p>Kot viri se uporabljajo tudi izbrani filmi in odlomki iz literarnih, strokovnih in znanstvenih del.</p> <p>Dodatno literaturo bo nosilka določala sprotno.</p>
--

Cilji in kompetence:

<p>Temejni cilj predmeta je seznaniti študente z medkulturno analizo družb kot posebnim načinom razumevanja vloge kulture v družbi in družbenih procesih.</p> <p>Posebni poudarek bo dan dvojemu:</p> <ul style="list-style-type: none"> • razumevanju 'path-dependency' logike pri razlagi procesov družbenih sprememb; • primerjalni uporabi 'path-dependency' logike v različnih družbah.
--

Objectives and competences:

<p>The main goal of the subject is to introduce cross-cultural analysis of societies as a special way in understanding the role of culture in society and social processes.</p> <p>Particular emphasis is on:</p> <ul style="list-style-type: none"> • understanding of 'path-dependency' logic in analysis of social change; • comparative use of 'path-dependency' logic in different societies.
--

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Študenti si bodo pridobili znanja in razumevanja:

- o pomenu, ki jo ima kultura za razumevanje družbe in družbenih procesov, še posebej procesov družbenih sprememb;
- o temeljnih značilnostih procesov družbenih sprememb v neevropskih in nezahodnih družbah;
- o različnih načinih razumevanja procesov družbenih sprememb v neevropskih in nezahodnih družbah;
- o logiki 'zgodovinsko vzpostavljene socialne in kulturne tirnice';
- o tem, kako je mogoče logiko zgodovinsko vzpostavljene socialne in kulturne tirnice uporabiti v analizi družbenih sprememb v konkretnih družbah (japonski, ruski, ameriški, slovenski in v post-socialističnih družbah),
- za analizo socialnih procesov, še posebej procesov družbenih sprememb skladno z logiko zgodovinsko vzpostavljene socialne in kulturne tirnice;
- študenti bodo presegli evropocentrizem v razumevanju in vrednotenju družbenih institucij in procesov;
- študenti bodo zmožni primerjalne medkulturne analize družbenih institucij in družbenih procesov.
- Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
- zmožnost primerjalnega razumevanja družbenih pojavov, še posebej procesov družbenih sprememb;
- zmožnost analize družb in družbenih pojavov iz zornega kota logike zgodovinsko vzpostavljene socialne in kulturne tirnice;
- preseganje evropocentričnega pristopa v razumevanju družb in družbenih pojavov;
- usposobljenost za analizo družbenih procesov v neevropskih in nezahodnih družbah;
- usposobljenost za analizo družbenih sprememb v neevropskih in nezahodnih družbah;
- zmožnost primerjalnega medkulturnega proučevanja družbenih pojavov in procesov;
- zmožnost kritičnega mišljenja;

Knowledge and understanding:

- of importance which culture has for understanding society and social processes, especially processes of social change;
- of basic characteristics of social change in non-European and non-Western societies;
- of different ways how process of social change can be understood in non-European and non-Western societies;
- of 'path-dependency' logic;
- how 'path-dependency' can be used in analysis of social change in concrete societies (Japanese, Russian, American, post-socialist, Slovenian);
- to analyze social processes, especially process of social change in accordance with 'path-dependency' logic;
- students will overcome eurocentric view in understanding and evaluating social institutions and social processes;
- students will be able to perform comparative cross-cultural analysis of social institutions and social processes.
- Transferable/Key Skills and other attributes:
- comparative understanding of social phenomena, especially processes of social change;
- ability to analyse societies and social phenomena from the view point of 'path-dependency' logic;
- overcoming of eurocentric approach in understanding societies and social phenomena;
- ability to analyze social processes in non-European and non-Western societies;
- ability to analyze social change in non-European and non-Western societies;
- ability for cross-cultural study of social phenomena and social processes;
- ability for critical thinking;
- ability for efficient oral presentation and writing;

<ul style="list-style-type: none"> • sposobnost učinkovitega ustnega in pisnega komuniciranja; • odprtost in posluh za druge kulture in raznolikost kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • openness for other cultures and diversity of cultures.
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • razlaga • pogovor • delo z besedilom • delo s filmi 	<ul style="list-style-type: none"> • lecture • explanation • discussion • text work • film work
--	--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Načini: pisni izpit, ustni izpit, , sodelovanje pri pedagoškem procesu:		Type: written exam, oral exam, in-class participation:
<ul style="list-style-type: none"> • pisni izpit • ustni izpit • sodelovanje pri pedagoškem procesu 	<p>33,3%</p> <p>33,3%</p> <p>33,4%</p>	<ul style="list-style-type: none"> - written exam - oral exam - in class participation

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. GODINA, Vesna V.. *Zablode feminizma : razmisleki o feministični ideologiji*. Ljubljana: Beletrina, 2021. 287 str. ISBN 978-961-284-767-8. [COBISS.SI-ID 81493251]
2. GODINA, Vesna V. Socialna racionalnost kot eden izmed nujnih ukrepov za reševanje problemov, povezanih s prekarnostjo v slovenski postsocialistični družbi. V: POGLAJEN, Črt (ur.), et al. *Študije o prekarnosti : interdisciplinarni pogledi*, (Zbirka Maksima). Elektronska izd. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Založništvo. 2021, str. 363-379. http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/dokumenti/Studije_o_prekarnosti_21.pdf. [COBISS.SI-ID 84127491]
3. GODINA, Vesna V. Social and cultural anthropology in postsocialist Europe three decades later : a lost war for social and cultural anthropology in postsocialism?. *Cargo : časopis pro kulturní/sociální antropologii*, ISSN 1212-4923, 2020, [Vol. 17], 1-2, str. 91-115. <http://cargojournal.org/index.php/cargo/article/view/145>. [COBISS.SI-ID 84127491]
4. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Biti priseljenec : kako svojo integracijo vidijo priseljenci v Mariboru?. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 43-56. ISSN 0351-2908.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

20 Religija, družba, posameznik**UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS**

Predmet:	Religija, družba, posameznik
Course title:	Religion, society, individual

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	5	10			60	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Miran Lavrič

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites:

None.

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

<ul style="list-style-type: none"> • Religija v sodobnem času: sekularizacija, sodobne oblike duhovnosti, fundamentalizem • Psihološka in sociološka ozadja religioznosti. • Značilnosti in interpretacije verskih izkustev. • Religija, duhovnost in (duševno) zdravje. • Razmerje med religijo in politiko • Primerjalna analiza pomembnejših verskih tradicij iz sociološkega, psihološkega in politološkega zornega kota. 	<ul style="list-style-type: none"> • Religion at present time: secularization, new age spirituality and fundamentalism • Psychological and sociological backgrounds of religiosity. • Characteristics and interpretations of religious experiences. • Religion, spirituality, and (mental) health. • Relationship between religion and politics • Comparative analyses of world's most important religious traditions from the point of view of Sociology, Psychology and Politology.
---	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

Davis, E. B., Worthington, E. L., Jr, & Schnitker, S. A. (Eds.). (2022). *Handbook of positive psychology, religion, and spirituality* (1st ed.). doi:10.1007/978-3-031-10274-5

Flere (2005): *Religija, družba, posameznik*, Maribor: Pef.

Hood, R. W. Jr, Spilka, B, Hunsenberg, B. in Gorusch, R. (2018): *The Psychology of Religion, An Empirical Approach*: Fifth Edition. New York: Guilford Press.

Lavrič, M. (gradivo se posodablja vsako leto): *Gradivo za predmet Religija, družba, posameznik*. Maribor: Filozofska fakulteta.

Cilji in kompetence:

<ul style="list-style-type: none"> • Seznanitev s temeljnimi teoretičnimi perspektivami na področju psihologije religije • Razumevanje osebne pogojenosti religioznosti • Razumevanje psiholoških funkcij religioznosti • Seznanitev z najpomembnejšimi svetovnimi religijskimi tradicijami • Razumevanje kompleksnosti razmerja med religijo in politika na konkretnih primerih • Sposobnost kritičnega mišljenja ter oblikovanja stališč glede vprašanj povezanih z religijo.

Objectives and competences:

<ul style="list-style-type: none"> • Acquaintance with basic theoretical perspectives within the psychology of religion • Understanding personal backgrounds of religiosity • Understanding psychological functions of religiosity • Acquaintance with world's most important religious traditions • Understanding the complexity of relationship between religion and politics on concrete examples • Ability of critical thinking and opinion formation regarding the questions of religiosity.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
<ul style="list-style-type: none"> • Študent poglobljeno razume vlogo religije v sodobni družbi.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
<ul style="list-style-type: none"> • Student has a deeper understanding of the role of religion in contemporary society.

<ul style="list-style-type: none"> Študent je sposoben kritične razprave o religijskih pojavih s kombiniranjem socioloških, psiholoških in politoloških pristopov. 	<ul style="list-style-type: none"> Student is capable of critical debate about religious phenomena through a combination of sociological, psychological and political approaches.
<p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> Zmožnost opravljanja nalog v pojasnjevanju religije, vrst religij v sodobnem času. Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo raziskovalnih metod, uporaba IT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti, vključno z obvladovanjem angleščine. 	<p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ability to carry out tasks in explanation and illumination of religion, types of religion in the contemporary era. Capability of individual research and use of different sources, collecting information by using sociological methods, representing the findings by using different technologies, critical analysis of read sources, cooperation in groups, written and oral skills, including the use of English language.

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> Predavanje Razlaga Demonstracija Reševanje problemov

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> Lecture Explanation Demonstration Problem-solving
--

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt).		Type (examination, oral, coursework, project):
<ul style="list-style-type: none"> pisni izpit 	40%	<ul style="list-style-type: none"> written exam
<ul style="list-style-type: none"> seminarska naloga 	40%	<ul style="list-style-type: none"> seminar paper
<ul style="list-style-type: none"> sodelovanje pri pedagoškem procesu 	20%	<ul style="list-style-type: none"> in-class participation

Reference nosilca / Lecturer's references:

LAVRIČ, Miran, KORŽE, Vanesa, KLANJŠEK, Rudi. Religiosity and substance use among youth in Southeast Europe : the importance of god as the strongest protective religious dimension. *Journal of drug issues*. July 2023, vol. 53, iss. 3, str. 359-374. ISSN 0022-0426. DOI: [10.1177/00220426221121123](https://doi.org/10.1177/00220426221121123). [COBISS.SI-ID [119777795](https://cobiss.si/id/119777795)], [JCR, SNIP, WoS do 18. 4. 2025: št. citatov (TC): 2, čistih citatov (CI): 2, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0.67, Scopus do 22. 11. 2023: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0.33]

BRUMEC, Snežana, LAVRIČ, Miran (vodilni avtor), NATERER, Andrej. Exceptional human experiences among pilgrims on the Camino de Santiago : a typology of experiences and transformative aftereffects. *Psychology of religion and spirituality*, 2022, str. 1-13, ilustr.
<https://doi.apa.org/doiLanding?doi=10.1037%2Frel0000456> , doi: 10.1037/rel0000456. [COBISS.SI-ID 100991235]

RUTAR, Minea, NATERER, Andrej, LAVRIČ, Miran (vodilni avtor). Mental health and social trust : age and religiosity as moderators among young people in Croatia and Slovenia. *Journal of trust research*. 2025, str. 1-31, graf. prikazi. ISSN 2151-559X. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21515581.2025.2456270>, DOI: [10.1080/21515581.2025.2456270](https://doi.org/10.1080/21515581.2025.2456270). [COBISS.SI-ID [225768707](https://cobiss.si/id/225768707)]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

21 Politika in družbena sprememba

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet: Politika in družbena sprememba

Course title: Politics and social change

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	2.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15	15			135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Andrej Kirbiš

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

Slovenski/ Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Slovenski/ Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Pogoji za vključitev v delo:

Pogojev ni.

Prerequisites for acceding the course:

None.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Conditions for prerequisites:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena portfolia in pozitivna ocena sodelovanja pri pedagoškem procesu sta pogoja za pristop k pisnemu izpitu.

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of portfolio and a passing grade of in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina:

- Vprašanje legitimnosti političnih sistemov
- Populistična in ekstremistična gibanja v sodobnih družbah
- Elite, interesne skupine in državljani
- Vloga politične participacije v demokratičnih družbah (oblike, dejavniki in posledice)
- Politika, mediji in državljani
- Politična kultura
- Neformalne mreže, institucije, korupcija in klientelizem
- Družbena pogojenost izražanja družbenih in političnih preferenc
- Kriteriji demokratičnosti in tipologija političnih sistemov
- Evropska unija in družbena sprememba
- Slovenska družba, družbena sprememba in politika
- teoretične perspektive razlage politike
- klimatske spremembe kot dejavnik družbeno-političnih sprememb

Content (Syllabus outline):

- The question of the legitimacy of political systems
- Populist and extremist movements in contemporary societies
- Elite, interest groups and citizens
- The role of political participation in democratic societies (forms, determinants and consequences)
- Political culture
- Politics, the media and citizens
- Informal networks, institutions, corruption and clientelism
- Social context as a determinant of expressing social and political preferences
- Criteria of democratic functioning and typology of political systems
- European Union and social change
- Slovenian society, social change and politics
- theoretical perspectives on politics
- climate change as a driver of social and political change

Temeljni literatura in viri / Readings:

Welzel, C., Alexander, A. C., & Klasen, S. (2017). The cool water effect: Civilization's turn into human empowerment. ResearchGate.

https://www.researchgate.net/publication/317345222_The_Cool_Water_Effect_Civilization's_Turn_into_Human_Empowerment.

Kirbiš, A. (2017): Politična kultura v postjugoslovanskih družbah. Maribor: Kulturni center.

Schumaker, P. (2008). From Ideologies to Public Philosophies: An Introduction to Political Theory. Malden (UK): Blackwell Publishing.

Zakaria, F. (2020). Ten lessons for a post-pandemic world. W. W. Norton & Company.

Drugi teksti v znanstveni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori izvajalec predmeta.

Cilji in kompetence:

Objectives and competences:

Študentke in študentje se seznajajo s specifikami političnega življenja v okviru širših družbenih pojavov. Razširijo poznavanje družbene pogojenosti in spremenljivosti političnega življenja, poznavanje političnosocioloških pojmov ter njihovo uporabo v vprašanih vsakdanjega življenja v okviru lokalne, državne in evropske politične skupnosti. Usmerijo se na aplikativne vidike političnosocioloških pristopov pojasnjevanje političnega življenja in družbene spremembe v sodobnih družbah.

Students acquaint themselves with the specificity of political life within the framework of wider social phenomena. They widen their understanding of social conditionality and fluidity of political life, understanding of political and sociological concepts and their use in issues of everyday life at the local level, state level and at the level of the European political community. They focus on applicative aspects of political and sociological approaches to explaining political life and social change in contemporary societies.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti poznajo temeljne družbenopolitične procese, doumejo pomen in primerjalno analizirajo legitimnost političnih sistemov, kritično presojujejo dejavnike in posledice populističnih in ekstremističnih gibanj v sodobnih družbah, presojujejo o porazdelitvi virov med elitami, interesnimi skupinami in državljani, razumejo pomen politične participacije (oblike, dejavnike in posledice), vlogo medijev in kritično presojujejo o pojmu državljske politične apatičnosti in alienacije. Reflektirajo funkcije in posledice neformalnih mrež in institucij, korupcije in klientelizma v sodobnih družbah. Analizirajo temeljne političnosociološke kategorije in aktualne družbeno-politične dogodke in jih reflektirajo v vodenih diskusijah in v pisnih oblikah; zbirajo in uporabljajo informacije, jih analitično obdelajo in povezujejo z družbeno prakso. Evalvirajo skladnost teoretičnih konceptov in življenjskih procesov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti, spremljanje in poznavanje aktualnih družbeno-političnih dogodkov v Sloveniji in v svetu

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

The students are familiarized with fundamental socio-political processes and comparatively analyse the legitimacy of political systems, critically assess the determinants and consequences of populist and extremist movements in contemporary societies, assess the distribution of resources among elites, interest groups and citizens, understand the role of political participation (forms, determinants and consequences) and media, and critically examine the notion of citizen's political apathy and alienation. They reflect on the functions and consequences of informal networks and institutions, corruption and clientelism in modern societies. They analyse basic socio-political categories and current socio-political events and reflect upon them in guided discussion and written forms; they collect and use information, have the ability to process them in analytical fashion and connect them with social reality. They evaluate the congruity of theoretical concepts and life processes.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The ability to search for information in independent manner, collect information with the use of sociological methods, the use of ICT in presentations, critical analysis and synthesis, the reflection of processed literature and sources, teamwork cooperation, written and oral communication skills, following and the knowledge of current socio-political events in Slovenia and in the world



Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none">• Predavanje• Razgovor• Delo z besedilom• Individualno delo• Projektno delo

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none">• Lecture• Discussion• Text work• Individual work• Project work

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Sodelovanje pri pedagoškem procesu	20	In-class participation
Portfolio	30	Portfolio
Pisni izpit	50	Written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

<ol style="list-style-type: none">1. Penker, M., & Kirbiš, A. (2026). Extending the civic voluntarism model: A cross-national study of environmental public sphere behavior. <i>Heliyon</i>, 12(1), Article e44242, 1–15. https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2025.e442422. Kirbiš, A., & Branilović, S. (2026). <i>Podnebna pismenost in prookoljsko vedenje mladih v Sloveniji in Evropi</i> (1st ed.). Maribor: Kulturni center, zavod za umetniško produkcijo in založništvo. Zbirka Frontier, Teorija, 379. <p>Lubej, M., Dolezal, M., & Kirbiš, A. (2025). The impact of affective polarization on political participation: A systematic review. <i>Political Studies</i>, Advance online publication, 1–24. https://doi.org/10.1177/00323217251338496</p>



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

22 Mladina in deviantnost

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Mladina in deviantnost
Course title:	Youth and Problem Behavior

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30				15 TV	135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Andrej Naterer

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

Študent kritično oceni sodobne raziskave in koncepte v zvezi z mladino, razvojem adolescenta, s posebnim poudarkom na deviantnosti mladine oz. problematičnem vedenju (uporaba alkohola, drog, deviantnost in kriminaliteta). Predmet ni pregledni predmet kot tak, saj en sam semester ne omogoča primerne obdelave vseh pomembnih področij različnih ved, ki preučujejo adolescenta in njegov razvoj. Tako predmet ne bo pokrival vseh tem v zvezi z omenjeno problematiko, prav tako ne bo vsako poglavje v priročniku namenjeno obdelavi. Namen predmeta je seznaniti študente s ključnimi dognanji na področju razvoja adolescenta, vedenja ter vedenjskih motenj. Predstavljeni bodo pogledi različnih disciplin, vključno s študijami družine in človekovega razvoja, psihologijo, javnim zdravstvom, sociologijo in kriminologijo, izmed katerih je vsaka bistveno prispevala k preučevanju mladine v zadnjih desetletjih. Raziskave na tem področju so relativno novejša, kar potrjujejo tudi dejstvo, da je osrednja raziskovalna agencija za preučevanje razvoja adolescenta, »Society for Research on Adolescence (SRA)«, obstaja le dobrih 20 let.

Študij bo potekal v obliki »seminarskega dela«, saj se bo določen delež ur namenilo predstavitvam študentov določenega področja, kar bo omogočalo aktivno participacijo v diskusiji. Zato je pomembna prisotnost v razredu, pomembna pa bo tudi študentova individualna priprava, delo in iniciativa.

Vsak teden bo eden izmed študentov/študentk vodil diskusijo na temo predpisanega teksta (glej spodaj). Poleg tega bo imel tudi predstavitev (PowerPoint in delovni listi) pred razredom, ki vključuje najmanj 3 novejša empirične raziskave, kot dodatek predpisanim tekstom. Kljub temu da je glavni učni vir novejši (2003), pa raziskovalno polje ni statično, saj se konstantno objavljajo rezultati študij. Študenti bodo tudi razvili kompetenco iskanja aktualnih virov preko knjižničnega in spletnega sistema.

The purpose of this course is to critically examine recent research and conceptual work on adolescents, adolescent development, with a particular focus on adolescent problem behaviors (alcohol use, drug use, deviance and crime etc.) The course is not an overview course per se as a single semester would not allow adequate treatment of all relevant areas of scholarship that has bearing on adolescents and adolescent development. Thus, the course will not cover all topics relevant to the study of adolescence, nor will each chapter of the assigned Handbook be assigned for reading. The course is designed to familiarize you with key pieces of scholarship on adolescent development, behaviors, and problem behaviors drawing on different disciplines, including human development and family studies, psychology, public health, sociology, and criminology, all of which have greatly contributed to the distinct field of research on adolescents over the past few decades. Research in this area is comparatively recent as evidenced by the fact that the premier research society on adolescent development, the Society for Research on Adolescence (SRA), is only a little over 20 years old.

The format of this course will be distinctly "seminar," in that a portion of the classes will focus on presentations by students which in turn will be used to generate informed discussion. Thus, class participation is exceptionally important, and a large portion of the class will rely on student preparation, work, initiative, and follow-through.

Each week, one student(s) will be responsible for leading the discussion of assigned readings for the week (see tentative course timeline below). In addition, "leaders" will be required to make a presentation (using PowerPoint and handouts) to the class that covers the assigned readings and that must also include additional (at least 3), perhaps more recent, empirical work to complement the assigned readings. Though our primary text is recent (2003), the field is not static and additional scholarship continues to be generated on our weekly seminar topics. This requirement will also allow students to develop new or additional competency in completing library research on adolescence.

Temeljni literatura in viri / Readings:

G. Adams and M. Berzonsky (2003). Blackwell Handbook of Adolescence. Blackwell Publishing.

Andy Furlong (2009): Handbook of Youth and Young Adulthood. London & New York: Routledge

Marek Palasinski (2016): Global perspectives on youth gang behavior, violence, and weapons use. Hershey: Information Science Reference.

Additional weekly reading assignments (empirical articles complementing assigned chapters from text).

Cilji in kompetence:

1. Študentom predstaviti novejša raziskovanja adolescence, ki jo obravnava kot edinstveno razvojno obdobje, s posebnim poudarkom na deviantnem vedenju adolescentov.
2. Razvijati in pospeševati prezentacijske sposobnosti kot tudi sposobnosti informirane diskusije.
3. Vcepiti navade in vrednote informirane diskusije in izmenjave, ki temelji na tako konceptualnih kot empiričnih raziskovanjih ki se osredotoča na adolescence in njihov razvoj

Objectives and competences:

1. To provide graduate students in HDFS an in depth look at current scholarship which focuses on adolescence as a distinct developmental period, with a specific emphasis on adolescent problem behaviors.
2. To develop and facilitate presentational skills as well as informed discussion skills part of the seminar format.
3. To instill the habit and value of informed discussions and exchanges based on both conceptual work as well as empirical investigations that focus on adolescents and adolescent development .

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Poglavitna konceptualna in teoretična dela v zvezi z adolescenco in razvojem adolescenta.

Novejša raziskave o razvoju adolescenta.

Razvoj prezentacijske kompetence o specifičnih temah, ki se nanašajo na razvoj adolescenta.

Uporaba predstavitvenih orodij in sposobnost prezentacije.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v predstavitvah, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:

Major conceptual and theoretical work on adolescence and adolescent development

Recent research on adolescent development

Development of presentations on specific topics related to adolescent development

Use of presentation software and ability to make a presentation.

Transferable/Key Skills and other attributes:

The ability to search for information in independent manner, collect information with the use of sociological methods, the use of ICT in presentations, critical analysis and synthesis, the reflection of processed literature and sources,

teamwork cooperation, written and oral communication skills.

Metode poučevanja in učenja:

Predavanja, prezentacije, diskusije, tedenska refleksija in tvorjenje vprašanj o tekstih

Learning and teaching methods:

Lectures, student lead presentations, weekly development of questions on assigned readings

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Kolokvij Sodelovanje pri pedagoškem procesu Raziskovalna naloga Pisni izpit Opomba: Kategorija pisni izpit je sestavljena iz treh pisnih izpitov		Midterm exam
		In-class participation
	5%	Research Paper
	15%	Written exam
	20%	Note: the category written exam consists of three written exams.
	60%	

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. RUTAR, Minea, NATERER, Andrej, LAVRIČ, Miran. Mental health and social trust : age and religiosity as moderators among young people in Croatia and Slovenia. *Journal of trust research*. 2025
 2. NATERER, Andrej. Slovenian youth 2020 : key socio-cultural trends among young people in Slovenia. *Journal of Indian school of political econom*
 3. LAVRIČ, Miran, NATERER, Andrej (2021). The power of authoritative parenting : a cross-national study of effects of exposure to different parenting styles on life satisfaction. *Children and youth services review*.
 4. NATERER, Andrej, LAVRIČ, Miran. Leaving out of necessity or out of ambition? The impact of socio-economic development on factors of youth emigration from countries of South Eastern Europe. *International journal of comparative sociology*. 2022, str. 1-16, ilustr. ISSN 1745-2554. <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/00207152221126375>, DOI: [10.1177/00207152221126375](https://doi.org/10.1177/00207152221126375). [COBISS.SI-ID [125523971](#)], [JCR, SNIP, WoS, Scopus]
- kategorija: 1A1 (Z, A", A', A1/2); uvrstitev: Scopus (d), SSCI, MBP (IBSS, IBZ, SA); tip dela še ni verificiran
točke: 56.08, št. avtorjev: 2



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

23 Izbrana poglavja iz socialne gerontologije

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Izbrana poglavja iz socialne gerontologije
Course title:	Selected Chapters from Social Gerontology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	1.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	1. / 3.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
30				15 (TV)	135	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

Dr. Danijela Lahe

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites:****Pogoji za vključitev v delo:**

Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:**Prerequisites for acceding the course:**

None.

Conditions for prerequisites:



Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

zapiše Pozitivna ocena pisnega poročila in pozitivna ocena aktivne participacije na terenskih vajah sta pogoja za pristop k pisnemu izpitu.

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of written report and passing grade of active attendance on field work is required for taking the written exam.

Vsebina:

- Socialna gerontologija kot kritična gerontologija.
- Globalizacija, staranje in starost.
- Življenjski slog in (ne)zdravo staranje.
- Starejši in politika, participacija v političnem odločanju, volitve.
- Socialne mreže in starejši, osamljenost
- Starejši, množični mediji in IKT.
- Izobraževanje starejših
- Stanovanjske razmere starejših
- Socialne politike in staranje; zakonska ureditev v Sloveniji.
- Socialnovarstvene storitve
- Ustavne pravice starejših

Content (Syllabus outline):

- Social Gerontology as a critical Gerontology.
- Globalisation, ageing and old age.
- Lifestyle and (un)healthy ageing.
- The elderly, politics, participation in political elections.
- Social networks and the elderly, loneliness.
- The elderly, mass media and IKT.
- Geragogy.
- Housing conditions of the elderly
- Social policy and ageing; regulation in Slovenia.
- Social services
- Constitutional rights of the elderly

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. Dannefer, D. in Phillipson, C. (2010). The Sage Handbook of Social Gerontology. London: Sage Publication
 2. Hooyman, N. R., Kawamoto, K., in Kiyak, H. A. (2015). Aging matters: an introduction to social gerontology (str. XX, 433). Pearson.
 3. Kerbler, B.K., Filipovič Hrast, M. in Sendi, R. (2021). Bivanje v starosti. Ljubljana: Urbanistični inštitut RS. .
 4. De Beauvoir, S. (2018). Starost I: Stališče zunanosti. Ljubljana: Opro.
 5. De Beauvoir, S. (2020) Starost II: Biti v svetu. Ljubljana: Opro.
- Dodatno literaturo bo nosilka določala sprotno v vsakoletnem učnem programu.

Cilji in kompetence:

- Seznanjanje s sodobnimi sociološkimi teorijami o staranju
- Razumevanje družbene konstrukcije staranja
- Razumevanje vpliva globalizacije na starost in staranje

Objectives and competences:

- Introduction to modern sociological theories of aging
- Understanding the social construction of aging
- Understanding the impact of globalization on age and aging

<ul style="list-style-type: none"> • Seznanjanje z značilnostmi življenjskega sloga in starejših • Seznanjanje z značilnostmi izobraževanja starejših • Razumevanje potrebe po spremenjenem odnosu družbe in države do vrednotenja starejših; • Seznanjanje z deklariranih naloge države v skrbi za zdravo, kvalitetno in aktivno starost • Seznanjanje z empiričnimi raziskavami in metodami raziskovanja na področju socialne gerontologije. 	<ul style="list-style-type: none"> • Getting acquainted with the lifestyle characteristics of the elderly • Familiarization with geragogy • Understanding the need for a changed attitude of society and the state towards the evaluation of the elderly; • Getting acquainted with the declared tasks of the state in caring for a healthy, quality and active age • Introduction to empirical research and research methods in the field of social gerontology.
---	--

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje</p> <ul style="list-style-type: none"> • Študenti poznajo in razumejo družbeno konstrukcijo staranja; • Poznajo sodobne sociološke koncepte o starosti in staranju • Razumejo vlogo in pomen globalizacije v povezavi s staranjem • Kritično raziskujejo in analizirajo vlogo starejših v različnih življenjskih okoliščinah • Pridobijo teoretična in praktična znanja o delu s starejšimi. <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sposobnost prepoznavanja vloge starejših v kontekstu soočanja z aktualnimi družbenimi vprašanji. • Sposobnost kritične presoje in uporabe znanstvenih in strokovnih spoznanj s področja socialne gerontologije. • Usmerjenost v interdisciplinarno družboslovno raziskovanje. • pripravljenost na vseživljenjsko izobraževanje. • Usposabljanje za delo s starostniki. • Sposobnost samostojnega iskanja in uporabe virov, uporaba IKT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija na prebrane vire, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti. 	<p>Knowledge and Understanding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Students know and understand the social construction of aging; • They know modern sociological concepts about age and aging • Understand the role and importance of globalization in relation to aging • Critically research and analyze the role of older people in different life circumstances • Acquire theoretical and practical knowledge about working with the elderly. <p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ability to recognize the role of older people in the context of dealing with current social issues. • Ability to critically assess and apply scientific and professional knowledge in the field of social gerontology. • Focus on interdisciplinary social science research. • Readiness for lifelong learning • Training for working with the elderly • Ability to independently search and use resources, use ICT in presentations, critical analysis and synthesis, reflection on read resources, involvement in teamwork, written and oral communication skills.
---	--



Metode poučevanja in učenja:

Predavanja
Razgovor
Delo z besedilom
Demonstracija

Learning and teaching methods:

Lectures
Discussion
Text work
Demonstration

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustni izpit, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project)
- Sodelovanje pri pedagoškem procesu	20	- In-class participation
- Terensko delo	20	- Fieldwork
- Pisni izpit	60	- Written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. BABNIK, Katarina, LAHE, Danijela. Prednosti, ovire, priložnosti in nevarnosti staranja v domačem okolju ter vloga sodobne tehnologije v tem procesu = Strengths, barriers, opportunities, and threats of ageing in place and the role of modern technology in this process. Psihološka obzorja : slovenska znanstveno-strokovna psihološka revija. [Spletna izd.]. 2024, letn. 33, str. 43-65.
2. LAHE, Danijela, CUPAR, Tina, DEŽELAN, Tomaž, VOMBERGAR, Nina. Young people, family, and intergenerational mindsets. V: DEŽELAN, Tomaž (ur.), LAVRIČ, Miran (ur.), DEŽELAN, Tomaž. Youth 2020 : the position of young people in Slovenia. 1st digital ed. Maribor: University of Maribor, University of Maribor Press; Ljubljana: University of Ljubljana Press. 2021, str. 245-278.
3. LAHE, Danijela. Izzivi in priložnosti starejših delavcev na trgu dela = Challenges and opportunities for older workers in the labour market. V: GORIUP, Jana (ur.), GUMZE, Goran (ur.), SELJAK, Peter (ur.). Aktivno staranje v postmoderni družbi, (Zbirka Socialna gerontologija). 1. izd. Maribor: Alma Mater Europaea - Evropski center, Alma Mater Press. 2021, str. 23-34.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

24 Sociološko preučevanje spolov v sodobnih družbah**UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS**

Predmet:	Sociološko preučevanje spolov v sodobnih družbah
Course title:	Sociological Perspectives on Gender in Contemporary Societies

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	2.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Suzana Košir

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:**Content (Syllabus outline):**

<ul style="list-style-type: none"> • Teoretične in interdisciplinarne perspektive o spolu • Novi pristopi raziskovanja spolov v sodobni družbi • Zgodovinski pregled konstrukcije spolnih vlog • Spol v družbeni strukturi modernih in postmodernih družb • Sociološko razumevanje spolne raznolikosti • Pomen vključevanja načela enakosti spolov • Medkulturne perspektive o spolu • 	<ul style="list-style-type: none"> • Theoretical and interdisciplinary perspectives on gender • New approaches to gender research in modern society • Historical overview of the construction of gender roles • Gender in the social structure of modern and postmodern societies • Sociological understanding of gender diversity • The importance of gender mainstreaming • Intercultural perspectives on gender
--	---

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Lindsey, L.L. (2016). <i>Gender Roles: A Sociological Perspective</i>. Routledge: NY. 2. Jogan, M. (2014). <i>Sociologija in seksizem</i>. FDV: Ljubljana. 3. Connell, R. (2012). <i>Moškost</i>. Krtina: Ljubljana. 4. Bernik, I., Kogovšek, T., Kuhar, R., Švab A. (2018). <i>Intimni življenjski stili študentov in študentk v Sloveniji</i>. FDV: Ljubljana. 5. Messerschmidt, J. W., Martin, P. Y., Messner, M. A., Connell, R. (2018). <i>Gender Reckonings: New Social Theory and Research</i>. NY University Press: NY. 6. Sen, A. K. (2002). <i>Ekonomija blaginje. Izbrane razprave</i>. Cf*: Ljubljana.
--

Cilji in kompetence:

<p>Seznanjanje s sociološkim diskurzom o spolih in spolnih razlikah v sodobnih družbah; soočanje bioloških (sex) in socialno-kulturnih dimenzij spolov (gender) in vplivnosti spolne dimenzije na človekov položaj v družbeni strukturi modernih in postmodernih družb; poznavanje in kritična refleksija problematike spolov v globalizacijskih procesih; razumevanje in uporaba izsledkov empiričnih socioloških raziskav spolov v družbi; analiza in interpretacija (re)produkcije in spreminjanja spolnih razlik na področjih socializacije, družinskega življenja, dela in prostega časa, politike, zdravja, deviantnosti, religije.</p> <p>V tematizacijo vsebin je vključena historična in medkulturna perspektiva s posebnim poudarkom na sodobnih družbah in globalizacijskih procesih.</p>
--

Objectives and competences:

<p>Introduce the students to sociological discourse of gender and gender differences in contemporary societies;</p> <p>confronting biological and socio-cultural dimensions of gender;</p> <p>discussing the influence of gender to social positioning in social structure of modern and postmodern societies;</p> <p>understanding and use the findings of surveying gender;</p> <p>analyzing and interpretation of (re)production and changes of gender differences in the fields of socialization, family life, employment, economy, politics, health, deviancy, religiosity.</p> <p>Discussion is based on historical and intercultural perspective, and focused on contemporary societies and globalization.</p>

**Predvideni študijski rezultati:****Znanje in razumevanje:**

Študenti poznajo temeljne teoretske koncepte spolov v sociologiji, jih analizirajo in interpretirajo v historični in medkulturni perspektivi. Analizirajo temeljne sociološke kategorije spolov in jih reflektirajo v vodenih diskusijah in v pisnih oblikah: zbirajo in uporabljajo informacije, jih analitično obdelajo in povezujejo z družbeno prakso. Evalvirajo skladnost teoretičnih konceptov in življenjskih procesov.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Zmožnost samostojnega iskanja in uporabe virov, zbiranja informacij z uporabo socioloških metod, uporaba IKT v predstavitev, kritična analiza in sinteza, refleksija prebranih virov, vključevanje v timsko delo, pisne in ustne komunikacijske spretnosti.

Intended learning outcomes:**Knowledge and Understanding:**

Students analyze and interpret basic concepts of gender in sociology in historical and intercultural perspectives. They analyze gender categories and reflect them in guided discussions and essays: they collect data and deal with information, analyze them in social context, they evaluate the compatibility of theories and social processes.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Capability of individual searching and use of different sources, collecting information by using sociological methods, representing the findings by using ICT, critical analysis of written sources, cooperation in groups, written and oral communication skills.

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje
- razlaga
- razgovor
- delo z besedilom

Learning and teaching methods:

- lecture
- explanation
- discussion
- text work

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

Način (pisni izpit, ustno...)

- sprotne naloge
- pisni izpit

50**50**

Type (examination, oral, coursework, project):

course work
written exam

Reference nosilca / Lecturer's references:

DEŽAN, Lucija, KOŠIR, Suzana. Strategies and campaigns of women's rights organisations for the encouragement of women's political participation. V: KOŠIR, Suzana (ur.). *Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges*. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 109-132.

KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Female literacy and crime against women in India : complex trajectories and correlations. *International social science journal*. 2024, str. 1-13

KOŠIR, Suzana. Navigating the path to gender equality : a global perspective on women's rights and the Slovenian women's movements. V: KOŠIR, Suzana (ur.). *Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges*. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 15-36.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

25 Ekonomski razvoj in družbene neenakosti

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Ekonomski razvoj in družbene neenakosti
Course title:	Economic Development and Social Inequalities

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

dr. Tibor Rutar

Jeziki /**Predavanja / Lectures:**

slovenski/Slovene

Languages:**Vaje / Tutorial:**

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites:

None.

Vsebina:

Izvor, narava in osnovni principi ekonomskega delovanja modernih družb:

- opis in razlaga različnih zgodovinskih oblik ekonomske racionalnosti in ekonomskih razvojnih vzorcev;
- podrobna teoretska in empirična razlaga začetkov evropskega fevdalizma (850–1150), splošne krize fevdalizma (14., 15. stoletje) in različnih odzivov nanjo (angleškega, francoskega in vzhodnoevropskega);
- opis in pojasnitev mehanizmov za svetovno širitev ekonomskih temeljev moderne družbe prek »revolucij od zgoraj« v 19. stoletju (primer Francije, Prusije, Rusije in Japonske).
- opis pojava kolonializma in imperializma ter sklepanje, ali sta se Evropa/zahod razvila ekonomsko zaradi svoji imperialnih avantur ali neodvisno od njih (vključno z razlago dinamike plantažnega suženjstva v ZDA in razmišljanjem, ali gre pri tem pojavu za kapitalistični proces)

Moderne družbene neenakosti:

- splošna definicija družbene neenakosti in pojmovne distinkcije med odnosnimi in neodnosnimi tipi družbene neenakosti ter odnosnimi in neodnosnimi procesi, ki ustvarjajo ta dva različna tipa družbenih neenakosti;
- štiri splošne razlage revščine (individualistično-biološki, individualistično-kulturni, družbeno-nenačrtovani, druženo-načrtovani);
- podrobna definicija moči, nadvlade (oblasti) in izkoriščanja; definicije in teorije razrednih neenakosti;
- razlaga večplastnega odnosa med ekonomskimi in zunajekonomskimi oblikami nadvlade (sploh rasno in spolno);
- prehod v postmodernost, država blaginje in »konec« razreda;

Content (Syllabus outline):

The origin, nature and basic principles of modern economic functioning:

- a description and explanation of different historical forms of economic rationality and economic developmental patterns;
- a detailed theoretical and empirical explanation of the beginnings of European feudalism (850–1150), the general feudal crisis (14th, 15th century) and the different ways out of it (the English, French and Eastern European);
- a succinct description and explanation of the mechanisms for the spread of modern economic foundations via »revolutions from above« in the 19th century (the cases of France, Prussia, Russia and Japan).
- a description of colonialism and imperialism as social phenomena, and inferring whether Europe/the West have had economically developed due to their imperial adventures or in spite of them (including an explanation of the dynamic of plantation slavery in the US and its capitalist/non-capitalist character)

Modern social inequalities:

- a general definition of social inequality, and conceptual distinctions between relational and monadic types of social inequality and relational and monadic processes which generate these two types of inequalities;
- four general explanations of poverty (individualist-biological, individualist-cultural, social-unintentional, social-intentional);
- a detailed definition of power, domination and exploitation; definitions and theories of class inequalities;
- an explanation of the manifold relation between economic and extra-economic forms of domination (especially along the axes of race and gender);
- the postmodern transition, the welfare state and the »end« of class;

Temeljni literatura in viri / Readings:

- 1) J. Graafland (2022). Ethics and Economics. An Introduction to Free Markets, Equality and Happiness. London: Routledge. Open Access Online: <https://www.taylorfrancis.com/books/oa-mono/10.4324/9781003181835/ethics-economics-johan-graafland>
- 2) T. Rutar (2016). Od klasične sociologije k mednarodni historični sociologiji : izvori in narava modernosti. Ljubljana: FF UL.

Cilji in kompetence:

- Razviti sposobnost kritične evalvacije posameznih pogledov na delitev/neenakost/revščino preko branja tozadevno relevantnih virov in analize empiričnih podatkov/mednarodnih primerjav in longitudinalnih študij.

Objectives and competences:

- Through logical reading of relevant texts, and data research build and strengthen student ability to critically evaluate various perspectives that deal with distribution/inequality/poverty in contemporary society.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- Seznanjen in razume:
 - problem delitve v kontekstu sodobne, tržne ekonomije,
 - razredno strukturo sodobnih družb
 - faktorje in vzroke za družbene neenakosti.
 - idejo in (dis)funkcije države blaginje

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost dojemanja vzorcev in vzrokov za nastanek in obstanek družbenih neenakosti.
- Zmožen samostojnega sociološkega razmišljanja, tj. v smislu zavzemanja kritičnega stališča do posameznih pogledov ob poznavanju sveta in procesov, ki oblikujejo svet v katerem živijo.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- Knows and understands:
 - The problem of distribution in the context of modern market/capitalistic economy
 - Class structure of modern society
 - Factors and causes of inequality and poverty
 - Idea and (dis)functions of the welfare state.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability to comprehend the patterns and causes for the formation of social inequalities.
- Students are able to think autonomously in a sociological manner, i.e. they are encouraged, with the acquired deepened knowledge about the world that surrounds them, and about processes that shape their lives in a global village, to have critical stance to different views.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Frontalna metoda • A/V prezentacije • Skupinsko delo – diskusije • Branje in tolmačenje virov 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontal method • A/V presentations • Work in groups – group discussions • Reading and comprehension of sources
--	---

Delež (v %) /

Načini ocenjevanja:

Weight (in %)

Assessment:

<ul style="list-style-type: none"> • Sprotne naloge • Pisni izpit 	<p>25</p> <p>75</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coursework • Written exam
---	-----------------------------------	--

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. Rutar, Tibor. 2023. Capitalism for realists: Virtues and vices of the modern economy. London: Routledge.
2. RUTAR, Tibor. Re-examining extreme poverty before and after the transition to capitalism, 1300s–1900s : the issue of definition, periodization, measurement, and causal responsibility. *Revue internationale de sociologie*. 2024, vol. 34, no. 2, str. 300-334, ilustr. ISSN 0390-6701. DOI: [10.1080/03906701.2024.2380314](https://doi.org/10.1080/03906701.2024.2380314). [COBISS.SI-ID [203740931](#)]
3. RUTAR, Minea, RUTAR, Tibor. Does economic freedom push people into suicide? : new evidence from developing and developed societies, 1980–2019. *The American journal of economics and sociology*. 2024, str. 1-20, graf. prikazi. ISSN 0002-9246. DOI: [10.1111/ajes.12602](https://doi.org/10.1111/ajes.12602). [COBISS.SI-ID [208046851](#)],

26 Antropologija socializma in postsocializma

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Antropologija socializma in postsocializma
Course title:	Anthropology of Socialism and Postsocialism

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

Izbirni
Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

dr. Vesna Godina Vuk

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

Slovenski

Vaje / Tutorial:

Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<p>Predmet pokriva izbrane teme in probleme iz antropologije socializma ter antropologije postsocializma za kandidate, ki bi želeli poglobiti svoje znanje o socializmu in socialističnih družbah ter o postsocializmu in postsocialističnih družbah. Predstavili bomo najpomembnejše teme, probleme in rezultate antropologije socializma in antropologije postsocializma.</p> <p>Znotraj predmeta bo vsebinsko zajet širok in pester diapazon tem, kot so:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. antropološko proučevanje socializma (obdobje, lokacije, avtorji, raziskave, metode); 2. antropološke analize izbranih socialističnih družb (Evropa, USSR, Kitajska, Kuba, Jugoslavija itd.); 3. antropološko proučevanje postsocializma (obdobje, lokacije, avtorji, raziskave, metode); 4. antropološke analize izbranih postsocialističnih družb (Evropa, Rusija, Kitajska, nekdanja Jugoslavija, Slovenija itd.). 	<p>The course covers selected topics and problems in anthropology of socialism and anthropology of postsocialism for candidates, who want to deepen their knowledge about socialism and socialist societies as well as about postsocialism and postsocialist societies. The most significant themes, problems and results of anthropology of socialism and anthropology of postsocialism will be presented.</p> <p>The reading and study include a broad and diverse set of topics, such as:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. anthropological research of socialism (period, locations, authors, researches, methods); 2. anthropological analysis of selected socialist societies (Europe, USSR, China, Cuba, Yugoslavia etc.); 3. anthropological research of postsocialism (period, locations, authors, researches); 4. anthropological analysis of selected postsocialist societies (Europe, Russia, China, ex-Yugoslavia, Slovenia etc.).
---	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

1. Hann C. M. (ur.), 1992: *Socialism: Ideals, Ideologies, and Local Practices*. London, New York: Routledge.
2. Giordano C., Ruegg F., Boscoboinik A. (ur.), 2014: *Does East Go West? Anthropological Pathways Through Postsocialism*. Berlin: Lit.
3. Godina Vuk, Vesna, 2016: *Zablode postsocializma*. Ljubljana: Beletrina.
4. Ena originalna monografija po izboru študentov.

Dodatno literaturo bo nosilka določala sprotno.

Cilji in kompetence:

Najpomembnejši cilj tega predmeta je vpeljati študente v izbrane teme antropologije socializma in antropologije postsocializma ter jim predstaviti nekatere najbolj pomembne teme, probleme in raziskave iz antropologije socializma in antropologije postsocializma. Študenti se bodo seznanili z antropološkimi razumevanji socializma in postsocializma, z antropološkimi analizami izbranih socialističnih in postsocialističnih družb kot tudi z nekaterimi najpomembnejšimi in najvplivnejšimi teksti iz antropologije

Objectives and competences:

The main objective of this course is to introduce students in selected topics of anthropology of socialism and anthropology of postsocialism and present some of the most important topics, problems and research in anthropology of socialism and anthropology of postsocialism. Students will be accustomed to anthropological understandings of socialism and postsocialism, to anthropological analysis of selected socialist and postsocialist societies as well as to some most important and influential

socializma in antropologije
postsocializma.

texts from anthropology of socialism and
anthropology of postsocialism.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- o temeljnih značilnostih socialističnih družb z antropološkega zornega kota;
- o temeljnih značilnostih antropološkega študija in analize socialističnih družb;
- o značilnostih socializma v konkretnih socialističnih družbah;
- o temeljnih značilnostih postsocialističnih družb z antropološkega zornega kota;
- o temeljnih značilnostih antropološkega študija in analize postsocialističnih družb;
- o značilnostih postsocializma v konkretnih postsocialističnih družbah.

Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- zmožnost primerjalnega razumevanja družb, še posebno socialističnih in postsocialističnih družb;
- zmožnost analize družbe in družbenih pojavov iz zornega kota antropologije socializma in antropologije postsocializma;
- usposobljenost za analizo družbenih institucij in procesov v različnih družbah, še posebno v socialističnih in postsocialističnih družbah;
- zmožnost primerjave družbenih institucij in procesov v različnih družbah, še posebno v socialističnih in postsocialističnih družbah;
- zmožnost razumevanja in analize družbenih sprememb v različnih družbah, še posebno v socialističnih in postsocialističnih družbah;
- preseganje tranzitološkega pristopa v razumevanju postsocialističnih družb;
- zmožnost prakticiranja kulturno in zgodovinsko utemeljene analize družbenih institucij in procesov v

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- of basic characteristics of socialist societies from anthropological point of view;
- of basic characteristic in anthropological study and analysis of socialist societies;
- of characteristics of socialism in concrete socialist societies;
- of basic characteristics of postsocialist societies from anthropological point of view;
- of basic characteristic in anthropological study and analysis of postsocialist societies;
- of characteristics of postsocialism in concrete postsocialist societies.

Transferable/key skills and other attributes:

- ability of comparative understanding of societies, especially socialist and postsocialist societies;
- ability to analyse societies and social phenomena from the point of view of anthropology of socialism and anthropology of postsocialism;
- ability to analyze social institutions and processes in different societies, especially in socialist and postsocialist societies;
- ability to compare social institutions and processes in different societies, especially in socialist societies and postsocialist societies;
- ability to understand and analyse social change in different societies, especially in socialist and postsocialist societies;
- overcoming of transitologic approach in understanding of postsocialist societies;
- ability to perform culturally and historically based analysis of social institutions and processes in different societies, especially in socialist and postsocialist societies;
- ability for critical thinking;



različnih družbah, še posebno v socialističnih in postsocialističnih družbah; <ul style="list-style-type: none"> • sposobnost kritičnega mišljenja; • sposobnost učinkovitega ustnega in pisnega komuniciranja; • odprtost in posluš za druge kulture in raznolikost kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • ability for effective oral and written communication; • openness for other cultures and diversity of cultures.
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • razlaga • pogovor • delo z besedilom 	<ul style="list-style-type: none"> • Lectures • explanation • discussion • text work
--	--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %)

/

Share (in %)

Assessment methods:

Načini: pisni izpit, ustni izpit, , sodelovanje pri pedagoškem procesu: <ul style="list-style-type: none"> • pisni izpit • ustni izpit • sodelovanje pri pedagoškem procesu 	33,3% 33,3% 33,4%	Type: written exam, oral exam, in-class participation: <ul style="list-style-type: none"> - written exam - oral exam - in class participation
--	-------------------------	--

Reference nosilca / Course coordinator's references:

1. GODINA, Vesna V. Socialna racionalnost kot eden izmed nujnih ukrepov za reševanje problemov, povezanih s prekarnostjo v slovenski postsocialistični družbi. V: POGLAJEN, Črt (ur.), et al. *Študije o prekarnosti : interdisciplinarni pogledi*, (Zbirka Maksima). Elektronska izd. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Založništvo. 2021, str. 363-379. http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/dokumenti/Studije_o_prekarnosti_21.pdf. [COBISS.SI-ID 83904259]
2. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Zakaj ektogeneza ni rešitev "ženskega vprašanja"? *Teorija in praksa : revija za družbena vprašanja*. 2025, letn. 62, št. 3, str. 557-578. ISSN 0040-3598. <https://www.fdv.uni-lj.si/docs/default-source/tip/zakaj-ektogeneza-ni-re%C5%A1itev-%C5%BEenskega-vpra%C5%A1anja.pdf?sfvrsn=0>, <https://www.fdv.uni-lj.si/revije/znanstvene-revije/teorija-in-praksa/iz-vsebine/teorija-in-praksa-3-2025>, DOI: [10.51936/tip.62.3.557](https://doi.org/10.51936/tip.62.3.557). [COBISS.SI-ID 255272963], [SNIP]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2); uvrstitev: Scopus (d), MBP (ESCI, IBZ, SA, WPSA)

3. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Biti priseljenec : kako svojo integracijo vidijo priseljenci v Mariboru?. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 43-56. ISSN 0351-2908.

27 Antropološka analiza kolonializma in dekolonizacije

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Antropološka analiza kolonializma in dekolonizacije
Course title:	Anthropological Analysis of Colonialism and Decolonization

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

Izbirni
Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

dr. Vesna Godina Vuk

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

Slovenski

Vaje / Tutorial:

Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<p>Predmet pokriva izbrane teme in probleme iz antropološkega študija kolonializma in dekolonizacije. Predstavljene in analizirane bodo najpomembnejše teme, problemi in rezultati antropološkega proučevanja kolonializma in dekolonizacije.</p> <p>Branje in študij vključuje širok nabor različnih tem, kot so:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kolonializem kot zgodovinski proces (obdobja, lokacije, akterji); 2. različni vidiki kolonializma (ekonomski kolonializem, politični kolonializem, kulturni kolonializem, pravni kolonializem, administrativni kolonializem itd.); 3. kriteriji za kolonialno lokacijo; 4. moderni kolonializem na različnih kocih sveta (kolonializem v Afriki; kolonializem v Aziji; kolonializem v Ameriki; kolonializem v Avstraliji; kolonializem v Evropi; postsocializem kot neo-neo-kolonializem) 5. dekolonizacija kot zgodovinski proces (obdobje, lokacije, akterji) 6. različni vidiki dekolonizacije (ekonomska dekolonizacija, politična dekolonizacija, kulturna dekolonizacija, pravna dekolonizacija, administrativna dekolonizacija itd.); 7. dekolonizacija v različnih delih sveta (dekolonizacija v Afriki, Aziji, Latinski Ameriki itd.); 8. kolonializem in globalizacija (globalizacija kot nova faza kolonializma), 9. kolonializem in postsocializem (postsocializem kot nova faza kolonializma); 10. kolonializem in družbene vede (so družben vede tudi kolonialna praksa?). 	<p>The course covers selected topics and problems in anthropological study of colonialism and decolonization. The most significant themes, problems and results of anthropological study of colonialism and decolonization will be presented and analyzed.</p> <p>The reading and study include a broad and diverse set of topics, such as:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. colonialism as historical process (periods, locations, actors); 2. different aspects of colonialism (economic colonialism, political colonialism, cultural colonialism, legal colonialism, administrative colonialism etc); 3. criteria for colonial locations; 4. modern colonialism in different parts of the world (colonialism in Africa; colonialism in Asia; colonialism in America; colonialism in Australia; colonialism in Europe; postsocialism as neo-neo-colonialism); 5. decolonization as historical process (period, locations, actors); 6. different aspects of decolonization (economic decolonization, political decolonization, cultural decolonization, legal decolonization, administrative decolonization etc); 7. decolonization in different parts of the world (decolonization in Africa, Asia, Latin America etc.); 8. colonialism and globalization (globalization as a new phase of colonialism); 9. colonialism and postsocialism (postsocialism as a new phase of colonialism); 10. colonialism and social sciences (social sciences as colonial practice?).
---	--

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

1. Asad, T. (ur.), 1973: *Anthropology and the Colonial Encounter*. New York: Humanity Press.
 2. Loomba A., 2015: *Colonialism/Postcolonialism*. London, New York: Routledge.
 3. Vesna V. Godina, Mojca Marič (v pripravi): Študijsko gradivo. Predmet: Antropološka analiza kolonializma in dekolonizacije. Maribor: Filozofska fakulteta.
 4. Ena originalna monografija po izboru študentov.
- Dodatno literaturo bo določala nosilka vsako leto sproti.

Cilji in kompetence:

Najpomembnejši cilj tega predmeta je vpeljati študente v izbrane teme antropoloških analiz kolonializma in dekolonizacije ter jim predstaviti nekatere najbolj pomembne teme, in probleme iz antropoloških analiz kolonializma in dekolonizacije. Študenti se bodo seznanili z antropološkimi razumevanji kolonializma in dekolonizacije, z antropološkimi analizami izbranih kolonialnih in postkolonialnih družb kot tudi z nekaterimi najpomembnejšimi in najvplivnejšimi teksti iz antropologije kolonializma in dekolonizacije.

Objectives and competences:

The main objective of this course is to introduce students in selected topics of anthropological analysis of colonialism and decolonization and present some of the most important topics and problems and research in anthropological analysis of colonialism and decolonization. Students will be accustomed to anthropological understandings of colonialism and decolonization, to anthropological analysis of selected-colonial and postcolonial societies as well as to some most important and influential texts from anthropology of colonialism and decolonization.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- kolonializma kot zgodovinskega in družbenega procesa;
- različnih zgodovinskih tipov kolonializma (antični kolonializem, moderni kolonializem, neo-kolonializem, neo-neo-kolonializem);
- dekolonizacije kot zgodovinskega in družbenega procesa;
- globalizacije kot kolonialnega procesa;
- postsocializma kot kolonialnega procesa;
- različnih oblik kolonializma (ekonomski kolonializem, kulturni kolonializem, politični kolonializem, administrativni kolonializem itd.);
- temeljnih značilnostih antropološkega študija in analize kolonialnih in postkolonialnih družb;
- temeljnih značilnostih kolonialnih in postkolonialnih družb z antropološkega zornega kota;

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- about colonialism as historical and social process;
- about different historical types of colonialism (antique colonialism, modern colonialism, neo-colonialism, neo-neo-colonialism);
- about decolonization as historical and social process;
- about globalization as colonial process;
- about postsocialism as colonial process;
- about different forms of colonialism (economic colonialism, cultural colonialism, political colonialism, administrative colonialism etc.);
- of basic characteristic in anthropological study and analysis of colonial and postcolonial societies;
- of basic characteristics of colonial and postcolonial societies from anthropological point of view;

<ul style="list-style-type: none"> • konkretnih značilnosti kolonializma-v konkretnih kolonialnih in postkolonialnih družbah; • temeljnih značilnosti postsocialističnih družb kot neo-neo-kolonialnih družb; • sodobnega zahodnega feminizma kot konkretne oblike kolonializma sodobnega kulturnega kolonializma; • migracij kot dela kolonialnih procesov. <p>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmožnost primerjalnega razumevanja družb, še posebno kolonialnih in postkolonialnih družb; • zmožnost analize družbe in družbenih pojavov iz zornega kota antropologije kolonializma in dekolonizacije; • usposobljenost za analizo družbenih institucij in procesov v različnih družbah, še posebno v kolonialnih in postkolonialnih družbah; • zmožnost primerjave družbenih institucij in procesov v različnih družbah, še posebno v kolonialnih in postkolonialnih družbah; • zmožnost razumevanja in analize družbenih sprememb v različnih družbah, še posebno v kolonialnih in postkolonialnih družbah; • zmožnost prakticiranja kulturno in zgodovinsko utemeljene analize družbenih institucij in procesov v različnih družbah, še posebno v kolonialnih in postkolonialnih družbah; • sposobnost kritičnega mišljenja; • sposobnost učinkovitega ustnega in pisnega komuniciranja • odprtost in posluš za druge kulture in raznolikost kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • of concrete characteristics of colonialism-in concrete colonial and postcolonial societies; • of basic characteristics of postsocialist societies as neo-neo-colonial societies; • of contemporary Western feminism as concrete form of contemporary cultural colonialism; • of migrations as part of colonial processes. <p>Transferable/key skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ability of comparative understanding of societies, especially colonial and postcolonial societies; • ability to analyse societies and social phenomena from the point of view of anthropology of colonialism and decolonization; • ability to analyze social institutions and processes in different societies, especially in colonial and postcolonial societies; • ability to compare social institutions and processes in different societies, especially in colonial and postcolonial societies; • ability to understand and analyse social change in different societies, especially in colonial and postcolonial societies; • ability to perform culturally and historically based analysis of social institutions and processes in different societies, especially in colonial and postcolonial societies; • ability for critical thinking; • ability for effective oral and written communication; • openness for other cultures and diversity of cultures.
--	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • razlaga • pogovor 	<ul style="list-style-type: none"> • Lecture • explanation • discussion
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • delo z besedilom 	<ul style="list-style-type: none"> • text work
--	---

Načini ocenjevanja:

Delež (v
%) /
Share (in
%)

Assessment methods:

<p>Načini: pisni izpit, ustni izpit, , sodelovanje pri pedagoškem procesu: -</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisni izpit - ustni izpit - sodelovanje pri pedagoškem procesu 	<p>33,3%</p> <p>33,3%</p> <p>33,4%</p>	<p>Type: written exam, oral exam, in-class participation:</p> <ul style="list-style-type: none"> - written exam - oral exam - in class participation
---	--	---

Reference nosilca / Course coordinator's references:

- 1.GODINA, Vesna V. Socialna racionalnost kot eden izmed nujnih ukrepov za reševanje problemov, povezanih s prekarnostjo v slovenski postsocialistični družbi. V: POGLAJEN, Črt (ur.), et al. *Študije o prekarnosti : interdisciplinarni pogledi*, (Zbirka Maksima). Elektronska izd. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Založništvo. 2021, str. 363-379. http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/dokumenti/Studije_o_prekarnosti_21.pdf. [COBISS.SI-ID 83904259]
- 2.GODINA, Vesna V.. *Zablode feminizma : razmisleki o feministični ideologiji*. Ljubljana: Beletrina, 2021. 287 str. ISBN 978-961-284-767-8. [COBISS.SI-ID 81493251]
3. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Biti priseljenec : kako svojo integracijo vidijo priseljenci v Mariboru?. *Glasnik Slovenskega etnološkega društva*. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 43-56. ISSN 0351-2908.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

28 Antropološki seminar

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta: **Antropološki seminar**
 Course title: **Anthropological Seminar**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
 Course type (compulsory or elective)

Izbirni
 Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
 coordinator:

dr. Vesna Godina Vuk

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

Slovenski

Vaje / Tutorial:

Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
 študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
 performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<p>Predmet ponuja študentom seminarja možnost za poglobljeno antropološko proučevanje in študij tem, ki jih bodo izbrali študenti in ki so povezane s študijskimi in raziskovalnimi interesi študentov. Kot tak seminar predstavlja tudi možnost za raziskovanje in študij problemov in tem, ki so povezane s študentovo magistrsko nalogo.</p> <p>Skupaj z izvajalko seminarja bodo študenti predstavili rezultate svojega antropološkega študija izbranih tem na podlagi preverjenega stanja raziskav na področju, ki so predmet njihovega zanimanja.</p>	<p>The course offers to the students of the course a possibility for detailed anthropological research and study of topics, selected by students and connected with students' study and research interests. As such the course also offers a possibility for anthropological research and study of problems and topics connected with students' MA dissertation.</p> <p>In collaboration with course coordinator students present, on the basis of checked researches in the field of interest and their research and MA thesis, results of their anthropological study of selected topics.</p>
---	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Ingold T. (ur.), 2007: <i>Companion Encyclopedia of Anthropology</i>. London, New York: Routledge. 2. Moore H.L, Sandres T. (ur.), 2006: <i>Anthropology in Theory: Issues in Epistemology</i>. Malden, MA: Blackwell. 3. Rapport N. (ur.), 2014: <i>Social and Cultural Anthropology: The Key Concepts</i>. London, New York: Routledge. 4. Ena originalna monografija po izboru študentov. <p>Dodatno literaturo bo nosilka določala sprotno glede na izbrane teme in interese študentov.</p>

Cilji in kompetence:

<p>Najpomembnejši cilj tega predmeta je vpeljati študente v antropološki študij in proučevanje tem, izbranih s strani študentov. Študenti se bodo seznanili z antropološkimi razumevanji tem in problemov, ki jih bodo sami izbrali, z antropološkimi analizami teh izbranih tem kot tudi z nekaterimi najpomembnejšimi in najvplivnejšimi antropološkimi teksti iz področja antropološkega proučevanja tem in problemov, ki jih bodo izbrali.</p>
--

Objectives and competences:

<p>The main objective of this course is to introduce students in anthropological study and research of selected topics chosen by students. Students will be accustomed to anthropological understandings of selected topics and problems, to anthropological analysis of selected topics and problems as well as to some most important and influential texts from anthropological research of selected topics and problems.</p>
--

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <ul style="list-style-type: none"> • o stanju antropološkega proučevanja izbranih tem, ki študenta zanimajo; • o temeljnih rezultatih antropološkega proučevanja izbranih tem, ki študenta zanimajo; • o problemih, povezanih z antropološkim proučevanjem izbranih tem, ki študenta zanimajo;

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding:</p> <ul style="list-style-type: none"> • about state of anthropological research of selected topics, student is interested in; • about basic results of anthropological research of selected topics, student is interested in; • about problems of anthropological research of selected topics, student is interested in;
--

<ul style="list-style-type: none"> • o antropoloških metodah, ki se uporabljajo pri proučevanju izbranih tem, ki študenta zanimajo; • o antropoloških argumentih »za in proti« v zvezi z določenimi problemi, povezanimi s problemi in temami, ki študenta zanimajo; • o medkulturnem proučevanju izbranih tem in problemov, ki študenta zanimajo; • o tem, kako študirati in proučevati probleme in teme, ki študenta zanimajo, v medkulturni perspektivi; • o tem, kako preseči etnocentrizem v študiju in proučevanju problemov in tem, ki študenta zanimajo; • o tem, kako korigirati evropocentrizem v študiju in proučevanju problemov in tem, ki študenta zanimajo. <p>Prenosljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zmožnost primerjalnega razumevanja družboslovnih podatkov, tem in problemov; • zmožnost analize družb in družbenih pojavov iz zornega kota socialne in kulturne antropologije; • usposobljenost za analizo družbenih institucij in procesov v različnih družbah in kulturah; • zmožnost primerjave družbenih institucij in procesov v različnih družbah in kulturah; • zmožnost izvedbe kulturno in zgodovinsko utemeljene analize družbenih institucij in procesov v različnih družbah; • zmožnost preseganja etnocentrizma v analizi družbenih institucij in procesov v različnih družbah; • zmožnost korigiranja evropocentrizma v študiju in proučevanju družbenih institucij in družbenih procesov v različnih družbah; • zmožnost kritičnega razmišljanja; • sposobnost učinkovitega ustnega in pisnega komuniciranja • odprtost in posluš za druge kulture in raznolikost kultur. 	<ul style="list-style-type: none"> • about anthropological research methods which are used in study and research of problems and topics, student is interested in; • about anthropological argumentation "for and against" in connection with concrete problems, student is interested in; • about cross-cultural research of selected topics and problems, student is interested in; • how to study and research problems and topics, student is interested in, in cross-cultural perspective; • how to overcome eurocentrism in study and research of problems and topics, student is interested in; • how to correct europocentrism in study and research of problems and topics, student is interested in. <p>Transferable/key skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ability of comparative understanding of selected social data, topics and problems; • ability to analyse societies and social phenomena from the point of view of social and cultural anthropology; • ability to analyze social institutions and processes in different societies and cultures; • ability to compare social institutions and processes in different societies and cultures; • ability to perform culturally and historically based analysis of social institutions and processes in different societies; • ability to overcome eurocentrism in analysis of social institutions and social processes in different societies. • ability to correct europocentrism in study and research of social institutions and social processes in different societies; • ability for critical thinking; • ability for effective oral and written communication; • openness for other cultures and diversity of cultures.
---	---

--	--

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • razlaga • pogovor • delo z besedilom 	<ul style="list-style-type: none"> • lectures; • explanation • discussion • text work
--	---

Načini ocenjevanja:

Delež (v
%) /
Share (in
%)

Assessment methods:

<p>Načini: sodelovanje pri pedagoškem procesu, portfolio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sodelovanje pri pedagoškem procesu • portfolio 	<p>50%</p> <p>50%</p>	<p>Type: in-class participation, portfolio:</p> <ul style="list-style-type: none"> • in class participation • portfolio
---	-----------------------	---

Reference nosilca / Course coordinator's references:

<ol style="list-style-type: none"> 1. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Biti priseljenec : kako svojo integracijo vidijo priseljenci v Mariboru?. <i>Glasnik Slovenskega etnološkega društva</i>. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 43-56. ISSN 0351-2908. 2. GODINA, Vesna V. Social and cultural anthropology in postsocialist Europe three decades later : a lost war for social and cultural anthropology in postsocialism?. <i>Cargo : časopis pro kulturní/sociální antropologii</i>, ISSN 1212-4923, 2020, [Vol. 17], 1-2, str. 91-115. http://cargojournal.org/index.php/cargo/article/view/145. [COBISS.SI-ID 84127491] 3. GODINA, Vesna V.. <i>Zablode feminizma : razmisleki o feministični ideologiji</i>. Ljubljana: Beletrina, 2021. 287 str. ISBN 978-961-284-767-8. [COBISS.SI-ID 81493251] 4. GODINA, Vesna V. Socialna racionalnost kot eden izmed nujnih ukrepov za reševanje problemov, povezanih s prekarnostjo v slovenski postsocialistični družbi. V: POGLAJEN, Črt (ur.), et al. <i>Študije o prekarnosti : interdisciplinarni pogledi</i>, (Zbirka Maksima). Elektronska izd. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Založništvo. 2021, str. 363-379. http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/dokumenti/Studije_o_prekarnosti_21.pdf. [COBISS.SI-ID 83904259]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

29 Spol in delo

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta: **Spol in delo**
 Course title: **Gender and Work**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
 Course type (compulsory or elective)

Izbirni

Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
 coordinator:

dr. Suzana Košir

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
 študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
 performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> - Teoretične perspektive spolne neenakosti - Opredelitev dela – plačano in neplačano delo glede na spol - Vpliv spola na vrsto dela, ki je opravljeno in nagrade, ki so za to dodeljene - Moški in delo - Ženske in delo - Spolna segregacija na delovnem mestu - Stekleni strop in steklene tekoče stopnice - Težave na delovnem mestu: nevarno delo, spolno nadlegovanje, razlike v plačah med spoloma ... - Negotovost zaposlitve, prekarizacija trga dela in brezposelnost med spoloma 	<ul style="list-style-type: none"> - Theoretical perspectives of gender inequality - Definition of work - paid and unpaid work by sex - How gender affects the type of work we do and the rewards we receive for this work. - Men and work - Women and work - Gender segregation in the workplace - Glass ceiling and glass escalators - Problems in the workplace: dangerous work, sexual harassment, gender pay gaps... - Job insecurity, precarious work, and unemployment between the gender
--	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Standing, G. (2011). <i>Prekariat. Nevarni novi razred</i>. Založba Krtina: Ljubljana. 2. Ryle, R. (2021) <i>Questioning gender: A Sociological Exploration</i>. 4th Edition. Sage: USA. (Chapter 9) 3. Šadl, Z. (2009). <i>Umazano delo med stigma in ponosom: Plačane gospodinjske delavke v Sloveniji</i>. FDV: Ljubljana. 4. Šorn, M., Vodopivec, N. in Lazarevič, Ž. (2015). <i>Žensko delo: žensko delo v zgodovinski perspektivi</i>. Inštitut za novejšo zgodovino: Ljubljana. 5. Hrženjak, M. (2007). <i>Nevidno delo</i>. Mirovni inštitut: Ljubljana. 6. Aktualni prispevki iz domačih in tujih strokovnih/znanstvenih revij.
--

Cilji in kompetence:

<p>Seznanjanje s konceptualizacijo spolne neenakosti in dela. Seznanjanje z vplivom spola na delo, ki se opravlja in nagrada, ki je za posamezno delo dodeljena. Seznanjanje in dojetje dela po spolu, spolne segregacije ter težav, ki se pojavljajo na delovnem mestu. Seznanjanje s problematiko negotovosti zaposlitve, prekarne delo in brezposelnosti glede na spol.</p> <p>V tematizacijo vsebin je vključena historična in medkulturna perspektiva.</p>

Objectives and competences:

<p>Introduction to the conceptualization of gender inequality and work. Familiarization with how gender affects the type of work we do and the rewards we receive for this work. Familiarization and perception of work by gender, sexual segregation and problems that occur in the workplace. Familiarization with the issues of job insecurity, precarious work, and unemployment according to gender.</p> <p>A historical and intercultural perspective is included in the thematization of the contents.</p>

Predvideni študijski rezultati:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <p>Študenti poznajo temeljne teoretske koncepte spolne neenakosti.</p> <p>Študenti razumejo razliko med plačanim in neplačanim delom ter moškim in ženskim delom.</p> <p>Pridobijo teoretična in praktična znanja o spolni segregaciji na delovnem mestu.</p> <p>Študenti kritično raziskujejo in analizirajo vzroke za razlike med moškim in ženskim delom.</p>
--

Intended learning outcomes:

<p>Knowledge and understanding:</p> <p>Students know the basic theoretical concepts of gender inequality.</p> <p>Students understand the difference between paid and unpaid work and male, female, and work.</p> <p>They acquire theoretical and practical knowledge about gender segregation in the workplace.</p> <p>Students critically research and analyse the reasons in differences between male and female work.</p>
--

Analizirajo različne primere težav, s katerimi se sooča posameznik glede na spol in delo, in jih reflektirajo v vodenih diskusijah in v pisnih oblikah: zbirajo in uporabljajo informacije, jih analitično obdelajo in povezujejo z družbeno prakso. Evalvirajo skladnost teoretičnih konceptov in družbenih procesov.	They analyse various examples of problems faced by the individual in terms of gender and work, and reflect them in guided discussions and in writing: they collect and use information, analyse it analytically, and relate it to social practice. They evaluate the coherence of theoretical concepts and social processes.
--	--

Metode poučevanja in učenja:

-
- predavanje
- razlaga
- razgovor
- delo z besedilom

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Explanation
- Discussion
- Text work

Načini ocenjevanja:

Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)
- sprotne naloge
- raziskovalna naloga
- ustna predstavitev

Delež (v %) /
Share (in %)

40 %

40 %

20 %

Assessment methods:

Type (examination, oral, coursework, project):
- coursework
- research paper
- oral presentation

Reference nosilca / Course coordinator's references:

1. KOŠIR, Suzana. Navigating the path to gender equality : a global perspective on women's rights and the Slovenian women's movements. V: KOŠIR, Suzana (ur.). <i>Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges</i> . Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 15-36
2. LAHE, Danijela, KOŠIR, Suzana. Balancing family obligations with political ambitions : strategies, challenges, and influence on youth. V: KOŠIR, Suzana (ur.). <i>Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges</i> . Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 61-82
3. DEŽAN, Lucija, KOŠIR, Suzana. Strategies and campaigns of women's rights organisations for the encouragement of women's political participation. V: KOŠIR, Suzana (ur.). <i>Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges</i> . Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 109-132

30 Aktivizem in pravice v sodobni družbi

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Aktivizem in pravice v sodobni družbi
Course title:	Activism and Rights in Contemporary Society

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

Izbirni
Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

dr. Suzana Košir

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> - Konceptualizacija aktivizma - Organizacijska struktura, zmogljivosti in družbeni učinki aktivizma - Razumevanje pravic in njihova implementacija v aktivizmu - Izzivi in priložnosti aktivizma v sodobni družbi - Pregled in analiza uspešnosti različnih oblik aktivizma (na začetku izvedbe se izberejo nekatere aktualne oblike aktivizma, kot npr.): <ul style="list-style-type: none"> - Aktivizem za ženske pravice - Aktivizem za moške pravice - LGBTAI+ aktivizem - Anti-rasni aktivizem - Aktivizem podnebnih sprememb - Politični aktivizem - Aktivizem za pravice živali itd. 	<ul style="list-style-type: none"> - Conceptualization of activism - Organizational structure, capacities, and social effects of activism - Understanding rights and their implementation in activism - Challenges and opportunities of activism in modern society - Review and analysis of the success of various forms of activism (at the beginning of the class, some current forms of activism are selected, eg): <ul style="list-style-type: none"> - Activism for women's rights - Men's rights activism - LGBTAI + activism - Anti-racial activism - Climate change activism - Political activism - Animal rights activism, etc.
---	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

1. Firestone, S. (2019). *Dialektika spola: zagovor feministične revolucije*. Cf: Ljubljana
2. Klein, N. (2015). *To vse spremeni: kapitalizem proti podnebj*. Mladinska knjiga: Ljubljana.
3. Edwards, G. (2014). *Social Movements and Protests*. NY: Cambridge University Press.
4. Jalušič, V. (ur.) (2004). *Človekove pravice žensk. Uvodna pojasnila in dokumenti*. Društvo Amnesty International Slovenije; Mirovni inštitut: Ljubljana.
5. Aktualni prispevki iz domačih in tujih strokovnih/znanstvenih revij.

Cilji in kompetence:

Seznanjanje s konceptualizacijo aktivizma in implementacijo pravic v sodobni družbi. Seznanjanje z organizacijski strukturo, zmogljivostjo in družbenimi učinki aktivizma doma in v svetu. Seznanjanje in dojetje izzivov in priložnosti aktivizma ter njihovo uspešnostjo.

V tematizacijo vsebin je vključena historična in medkulturna perspektiva.

Objectives and competences:

Getting acquainted with the conceptualization of activism and the implementation of rights in contemporary society. Well informed with the organizational structure, capacity, and social effects of activism in home country and abroad. Familiarization with and perception of the challenges and opportunities of activism and their success.

A historical and intercultural perspective is included in the thematization of the contents.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študenti poznajo temeljne teoretske koncepte aktivizma.

Študenti razumejo globaliziran svet in njegov vpliv na to, kar pomembno in kaj lahko glede tega storijo tudi preko aktivizma.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

Students know the basic theoretical concepts of activism.

Students understand the globalized world and its impact on what is important and what they can do about it through activism.

<p>Pridobijo teoretična in praktična znanja za analizo organizacijske strukture in izvajanje aktivizma.</p> <p>Študenti kritično raziskujejo in analizirajo aktivistične poskuse, ki skušajo spremeniti (ali ustvariti novo/drugačno) družbo.</p> <p>Analizirajo različne oblike aktivizma in jih reflektirajo v vodenih diskusijah in v pisnih oblikah: zbirajo in uporabljajo informacije, jih analitično obdelajo in povezujejo z družbeno prakso. Evalvirajo skladnost teoretičnih konceptov in družbenih procesov.</p>	<p>Acquire theoretical and practical knowledge for the analysis of organizational structure and the implementation of activism.</p> <p>Students do research and can analyse activist actions that seek to change (or create a new / different) society.</p> <p>They analyse various forms of activism and reflect them in guided discussions and in written forms: they collect and use information, analyse it analytically, and relate it to social practice. They evaluate the coherence of theoretical concepts and social processes.</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

- predavanje
- razlaga
- razgovor
- delo z besedilom

Learning and teaching methods:

- Lectures
- Explanation
- Discussion
- Text work

Načini ocenjevanja:

- Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)
- sprotne naloge
 - raziskovalna naloga
 - ustna predstavitev

Delež (v %) /
Share (in %)

40%
40 %
20 %

Assessment methods:

- Type (examination, oral, coursework, project):
- coursework
 - research paper
 - oral presentation

Reference nosilca / Course coordinator's references:

KOŠIR, Suzana. Navigating the path to gender equality : a global perspective on women's rights and the Slovenian women's movements. V: KOŠIR, Suzana (ur.). *Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges*. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 15-36

DEŽAN, Lucija, KOŠIR, Suzana. Strategies and campaigns of women's rights organisations for the encouragement of women's political participation. V: KOŠIR, Suzana (ur.). *Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges*. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 109-132.

KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Manifestation of women's rights in school textbooks? : evidence from social science textbooks in India. *Human rights review*. [Spletna izd.]. 2024, str. [1-21]

31 Magistrska naloga

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS	
Predmet:	Magistrska naloga
Course title:	Masters dissertation

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	4.

Vrsta predmeta / Course type

obvezni/obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
					360	12

Nosilec predmeta / Lecturer:

Miran Lavrič

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Opravljenе vse obveznosti prvega letnika.

Prerequisites:

All requirements within the first year of study.

Vsebina:

Cilj izdelave magistrskega dela je opraviti sintezno delo na temo sociološkega raziskovanja. Magistrsko delo se izdelava na določeno tematiko, ki jo študenti obravnavajo s teoretičnega, empiričnega in/ali aplikativnega vidika.

Content (Syllabus outline):

The goal of master dissertation is to undertake a synthesized task concerning sociological research. The master dissertation is done according to a specific social theme, which the students deal from theoretical, empirical and/or applicative aspect.

Temeljni literatura in viri / Readings:

American Psychological Association (2001). Publication Manual of the American Psychological Association (5th edition). Washington, DC: American Psychological Association.

Študenti izberejo literaturo glede na tematiko magistrskega dela / The students select study literature according to the theme of the master dissertation.

Cilji in kompetence:

Študenti opravijo zaključno delo s področja sociološkega raziskovanja in se usmerjajo v samostojno raziskovalno delo.

Objectives and competences:

Students undertake a final work concerning sociological research and direct in independent research.

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:
Študent zna oblikovati raziskovalna vprašanja in pozna metode, s pomočjo katerih lahko razišče svoje teze. Razume osnovna načela raziskovanja (upošteva stanje raziskav, uporablja relevantno literaturo ipd.).

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:
Samostojno raziskovanje strokovne literature, oblikovanje lastnih raziskovalnih tez, izbira primerne metodologije, priprava dispozicije.

Intended learning outcomes:

Knowledge and Understanding:
Student knows how to form research questions and knows methods by which he/she can research his/her thesis. He/she understands basic research principles (considers state of the researches, uses relevant literature, etc.).

Transferable/Key Skills and other attributes:
Independent professional literature research, forming his/her own research thesis, choosing proper methodology, preparing disposition.

Metode poučevanja in učenja:

- Vodeno pisanje zaključnega dela
- samostojno delo.

Learning and teaching methods:

- Mentored writing of the final work
- group work,
- individual work.

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) / Assessment:

Weight (in%)

• Zaključno delo	80%	• Final work
• Zagovor zaključnega dela	20%	• Defence of the final work

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. LAVRIČ, Miran, KORŽE, Vanesa, KLANJŠEK, Rudi. Religiosity and substance use among youth in Southeast Europe : the importance of god as the strongest protective religious dimension. *Journal of drug issues*. 2022, str. 1-16. ISSN 0022-0426.

- DOI: [10.1177/00220426221121123](https://doi.org/10.1177/00220426221121123). [COBISS.SI-ID [119777795](#)], [JCR, SNIP, WoS, Scopus]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)
2. LAVRIČ, Miran. Religioznost mladih v Sloveniji : trendi strukturne in ideološke polarizacije. *Annales : anali za istrske in mediteranske študije. Series historia et sociologia*. [Tiskana izd.]. 2021, letn. 31, št. 4, str. 577-588, graf. prikazi. ISSN 1408-5348. https://zdjp.si/wp-content/uploads/2021/12/ASHS-31-2021-4_LAVRIC.pdf, DOI: [10.19233/ASHS.2021.37](https://doi.org/10.19233/ASHS.2021.37). [COBISS.SI-ID [94976771](#)], [SNIP, WoS, Scopus do 5. 2. 2023: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1, čistih citatov na avtorja (CIAu): 1,00]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)
3. LAVRIČ, Miran, BRUMEC, Snežana, NATERER, Andrej. Exceptional human experiences among pilgrims on the Camino de Santiago : a study of self-reported experiences and transformative aftereffects. *The international journal of transpersonal studies*. 2021, vol. 40, iss. 2, str. 1-13. ISSN 1942-3241. <https://digitalcommons.cjis.edu/ijts-transpersonalstudies/vol40/iss2/7/>, DOI: [10.24972/ijts.2021.40.2.75](https://doi.org/10.24972/ijts.2021.40.2.75). [COBISS.SI-ID [126816515](#)], [SNIP]
kategorija: 1A3 (Z, A', A1/2)



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

32 Okoljska sociologija

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Okoljska sociologija
Course title:	Environmental Sociology

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	1.	2.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

Obvezni (SOC EP NEP) / izbirni (SOC DP NEP)
Obligatory (SOC S-M)/ elective (SOC D-M)

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
20	10				150	6

Nosilec predmeta / Lecturer:

doc. dr. Tibor Rutar

Jeziki /

Predavanja / Lectures:

Slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Ni pogojev

Prerequisites:

None.

Vsebina:

- Osnovna dejstva o antropogenih podnebnih spremembah in drugih okoljskih problemih v modernosti, kot so splošno onesnaževanje okolja, deforestacija, degradacija zemlje, kisanje oceanov itd., in pred modernostjo.
- Paradigmi »zelene ideologije« (»ekopesimizem«) in »ekomodernizma« (»ekooptimizem«), njune prednosti, pomanjkljivosti in možnost sinteze.
- Narava in dinamika človeškega obnašanja, ki je pogojeno z vpetostjo v institucionalni družbeni okvir, v povezavi z odgovornim/neodgovornim obnašanjem do okolja.
- Problemi kolektivnega delovanja (zastojkarstvo, tragedija skupnega), njihove predpostavke in morebitne rešitve.
- Tržni neuspehi in negativne okoljske eksternalije.
- Povezanost, nepovezanost ali nelinearna povezanost (okoljska Kuznetsova krivulja) gospodarskega razvoja z onesnaževanjem in podnebnimi spremembami.
- Primerjalna analiza učinkov kapitalističnih in nekapitalističnih industrijskih družb na okolje.
- Miti, resnice, potenciali in nevarnosti nizkoogljičnih virov energije (jedrska, obnovljivi).
- Politični aktivizem v zvezi z okoljem: paradigmi »odrasti« in »zelene rasti« ter vprašanje aktivizma in tehnokracije.
- Projekcije in scenariji glede podnebnih sprememb v prihodnosti.
- Informiranost in neinformiranost državljanov glede podnebnih sprememb, virov energije in možnosti za spremembo.

Content (Syllabus outline):

- Basic facts about anthropogenic climate change and other environmental problems in modern times, such as pollution in general, deforestation, land degradation, ocean acidification, etc., and environmental problems from before the transition to modernity.
- The paradigms of "green ideology" ("eco-pessimism") and "eco-modernism" ("eco-optimism"), their merits and demerits, and the possibility of synthesis.
- The nature and dynamics of human behaviour, as it is influenced by the broader social institutional order, in relation to responsible/irresponsible behaviour towards the environment.
- Collective action problems (free-riding, tragedy of the commons), their assumptions and possible solutions.
- Market failures and negative environmental externalities.
- The relationship, a lack thereof, or a non-linear relationship (the so-called environmental Kuznets curve) between economic development and climate change.
- A comparative analysis of the impact of capitalist and non-capitalist industrial societies on the environment.
- Political activism in relation to the environment: the paradigms of "de-growth" and "green growth", and the question of activism and technocracy.
- Projections and scenarios of future climate change developments.
- How knowledgeable or ignorant the average citizen is about climate change, energy sources, and the possibility of change.

Temeljni literatura in viri / Readings:

1. M. Bell in Michael Carolan (2004). An invitation to environmental sociology. London: Pine Forge Press.
2. Rutar, T. (gradivo se posodablja vsako leto). Študijsko gradivo za predmet Okoljska sociologija. Maribor: Filozofska fakulteta.
3. Celec, R. (2017) Development of ecological responsibility. Hamburg: Verlag.

Cilji in kompetence:

Razumevanje družboslovnih in socioloških teoretičnih in empiričnih stališč glede človeškega vpliva na okolje in človeškega obnašanja v zvezi z okoljskimi problemi..

Razumevanje zapletenosti in večznačnosti človeškega vpliva na okolje.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- Zmožnost opisovanja in razlaganja različnih socioloških predpostavk, uvidov in argumentov glede človeškega vpliva na okolje;
- Zmožnost razlikovanja, povezovanja in kritične refleksije različnih pojmov.
- Zmožnost samostojnega sociološkega razmišljanja.

Objectives and competences:

Understanding the social-scientific and sociological viewpoints, both theoretical and empirical, on how human influence relates to the environment, and how human behaviour operates when it comes to environmental issues.

Understanding the complex and multifaceted nature of human impact on the environment.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- Ability to describe and explain the various sociological assumptions, insights, and arguments about the human influence on the environment;
- Ability to distinguish, integrate, and critically reflect on different concepts.
- Ability to think autonomously in a sociological manner.

Predvideni študijski rezultati:

Po uspešnem zaključku tega predmeta bo študent zmožen:

- Opisati obravnavane sociološke pojme (dihotomija individualna-kolektivna racionalnost, tragedija skupnega itd.).
- Prepoznati, kateri od njih se primerno uporablja pri obravnavi različnih vidikov okoljskih problemov.
- Pojasniti teoretsko logiko obravnavanih socioloških idej.
- Pojasniti, zakaj so se zgodili in kako delujejo obravnavani družbeni pojavi in problemi.
- Napovedati, kako se bodo obravnavani družbeni pojavi odvijali v prihodnosti.

Intended learning outcomes:

After the successful conclusion of the course the student will be able to:

- Describe the different sociological concepts (the dichotomy individual-collective rationality, tragedy of the commons, etc.).
- Recognize which of the them are appropriately used for studying different aspects of environmental issues.
- Explain the internal logic of the approaches and theories studied.
- Explain why the social phenomena under study have occurred.
- Predict how these phenomena will unfold in the future.
- Distinguish between the different concepts that were studied.

<ul style="list-style-type: none"> • Razlikovati med obravnavanimi sociološkimi pojmi. • Izpeljati nove razlage iz obravnavanih socioloških perspektiv. 	<ul style="list-style-type: none"> • Derive novel explanations from the studied approaches.
---	--

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Frontalna metoda • Branje in tolmačenje virov 	<ul style="list-style-type: none"> • Frontal method • Reading and comprehension of sources
--	--

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /

Assessment:

Weight (in %)

Način (pisni izpit, ustni izpit, naloge, projekt)		Type (examination, oral, coursework, project)
<ul style="list-style-type: none"> • Sprotne naloge. • Pisni izpit. 	<p>30</p> <p>70</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Coursework. • Written exam.

Reference nosilca / Lecturer's references:

1. RUTAR, Tibor. Rational choice and democratic government : a sociological approach. Abingdon; New York: Routledge, 2022. VI, 148 str., ilustr. Routledge studies in political sociology. ISBN 978-1-032-00068-8. DOI: 10.4324/9781003172574. [COBISS.SI-ID 76674563]
2. RUTAR, Tibor. What is neoliberalism really? : a global analysis of its real-world consequences for development, inequality, and democracy. Social science information. 2023, vol. 62, iss. 3, str. 295-322, ilustr. ISSN 0539-0184. DOI: 10.1177/05390184231202950. [COBISS.SI-ID 171742467]
3. RUTAR, Tibor, RUTAR, Minea. Liberalizing reforms do not cause suicide : causal estimation using matching, 1980–2019. Journal of comparative economics : the journal of the Association for Comparative Economic Studies. 2025, str. 1-18. ISSN 0147-5967. DOI: 10.1016/j.jce.2025.01.003. [COBISS.SI-ID 224177411]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

33 Praktikum aplikativne sociologije

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta: **Praktikum aplikativne sociologije**
 Course title: **Practicum of applied sociology**

Študijski program in stopnja Study programme and cycle	Študijska smer Study option	Letnik Year of study	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option)	2.	3.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	2.	3.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
 Course type (compulsory or elective)

Obvezni

Obligatory

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	15	15			135	6

Nosilec predmeta / Course
 coordinator:

Suzana Košir

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
 študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
 performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

- Sociologija v praksi (predstavitev klinične in aplikativne sociologije)
- Zaposlitvene možnosti v različnih sektorjih
- Interdisciplinarno povezovanje sociologije z drugimi področji
- Iskanje zaposlitve in promocija kompetenc sociologa

Content (syllabus outline):

- Sociology in practice (presentation of clinical and applied sociology)
- Employment opportunities in different sectors
- Interdisciplinary integration of sociology with other fields
- Finding a job and promoting the competencies of a sociologist
- The importance of networking

<ul style="list-style-type: none"> - Pomen mreženja - Priprava na prakso: spoznavanje poteka prakse, seznanjanje z obveznostmi študentov, spoznavanje organizacije, kjer bo praksa potekala, umeščanje v širši kontekst študija in bodoče zaposlitve - Pisanje zaposlitvenega portfelja - Pisanje poročila o praksi <p>Organizacijsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Študenti za čas prakse dobi v organizaciji, v kateri bo opravljal prakso, svojega mentorja - Razpršena praksa skupno obsega 80 ur - Organizacijo si študent izbere oziroma poišče sam 	<ul style="list-style-type: none"> - Preparation for the internship: getting to know the course of the internship, getting acquainted with the obligations of students, getting to know the organization where the internship will take place, placing in a broader context of study and future employment - Writing an employment portfolio - Writing a practice report <p>Organizational:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student gets their own mentor in the organization in which he/she will do their internship - Difused internship lasts 80 hours - The student chooses or finds the organization himself/herself
--	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

1. Standing, G. (2011). *Prekariat. Nevarni novi razred*. Založba Krtina: Ljubljana.
2. Rebach, H. M. in Bruhn J. G. (2001). *Handbook of clinical sociology*. USA: Springer
3. Dubois, V. (2013). *Culture as a Vocation. Sociology of career choices in cultural management*. UK: Routledge
4. Lambert, S. E. (1997). *Great Jobs for Sociology Majors*. USA: VGM Career Horizons
5. Guzelj, T. (2014). *Kako do službe*. Ljubljana: Uradni list RS
6. Aktualni prispevki iz domačih in tujih strokovnih/znanstvenih revij.

Cilji in kompetence:

- Praktično znanje študentom omogoča nadgradnjo teoretičnega znanja z izkušnjami v realnem delovnem okolju
- Spoznavanje delovanja organizacije in prepoznavanje vključevanja in koristnosti kompetenc sociologa pri reševanju praktičnih izzivov
- Študent prihaja v stik z različnimi notranjimi in zunanjimi udeleženci mentorske organizacije
- Študent pridobi delovne izkušnje, in razvije specifične kompetence študija, ki so usmerjene v večjo zaposlitev

Objectives and competences:

- Practical knowledge enables students to upgrade theoretical knowledge with experience in a real work environment
- Getting to know the functioning of the organization and recognizing the inclusion and usefulness of the competencies of a sociologist in solving practical challenges
- The student meets various internal and external participants of the mentoring organization
- The student gains work experience and develops specific study competencies aimed at increasing employment

Predvideni študijski rezultati:

Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka:

- bolje razumel vlogo sociologije v različnih organizacijah,

Intended learning outcomes:

Upon completion of this course, the student will:

- better understand the role of sociology in different organizations,
- understand the importance of interdisciplinary integration of sociology with other fields

<ul style="list-style-type: none"> - razumel pomen interdisciplinarnega povezovanja sociologije z drugimi področji - delo znal analizirati in utemeljevati ter povezovati s svojimi kompetencami na področju sociologije; - izkusil različnost delovnih obveznosti in odnosov v delovnem okolju; - načrtoval uporabo izkušenj iz delovnega okolja tudi pri svojem nadaljnjem študiju. 	<ul style="list-style-type: none"> - was able to analyse and substantiate work and connect it with his / her competencies in the field of sociology, - experience the diversity of work obligations and relationships in the work environment, - planned to use the experience from the work environment in his further studies.
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> - predavanja, - razgovor - demonstracije
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> - lecture, - discussion - demonstration

Načini ocenjevanja:

<ul style="list-style-type: none"> - portfolio - poročilo

Delež (v %) /

Share (in %)

Assessment methods:

<ul style="list-style-type: none"> - portfolio - report

Reference nosilca / Course coordinator's references:

<ol style="list-style-type: none"> 1. LAHE, Danijela, KOŠIR, Suzana. Balancing family obligations with political ambitions : strategies, challenges, and influence on youth. V: KOŠIR, Suzana (ur.). <i>Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges</i>. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 61-82. 2. KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. <i>Children and youth services review</i>. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9, ilustr. ISSN 0190-7409. DOI: 10.1016/j.childyouth.2023.107085. [COBISS.SI-ID 158273283] 3. KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. <i>Gender and education</i>. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88, ilustr. ISSN 0954-0253. https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09540253.2022.2144626?needAccess=true, DOI: 10.1080/09540253.2022.2144626. [COBISS.SI-ID 132241411]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

34 Praktikum nepedagoške sociologije

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Praktikum nepedagoške sociologije
Course title:	Practicum of non-pedagogical sociology

Študijski program in stopnja Study programme and cycle	Študijska smer Study option	Letnik Year of study	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvpredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

Izbirni

Elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10		10			70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

Suzana Košir

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Ni pogojev.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> - Sociologija v praksi (predstavitev klinične in aplikativne sociologije) - Zaposlitvene možnosti v različnih sektorjih - Interdisciplinarno povezovanje sociologije z drugimi področji - Iskanje zaposlitve in promocija kompetenc sociologa - Pomen mreženja - Priprava na prakso: spoznavanje poteka prakse, seznanjanje z obveznostmi 	<ul style="list-style-type: none"> - Sociology in practice (presentation of clinical and applied sociology) - Employment opportunities in different sectors - Interdisciplinary integration of sociology with other fields - Finding a job and promoting the competencies of a sociologist - The importance of networking - Preparation for the internship: getting to know the course of the internship, getting acquainted with the obligations of students, getting to know the organization
--	---

<p>študentov, spoznavanje organizacije, kjer bo praksa potekala, umeščanje v širši kontekst študija in bodoče zaposlitve</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pisanje zaposlitvenega portfelja - Pisanje poročila o praksi <p>Organizacijsko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Študenti za čas prakse dobi v organizaciji, v kateri bo opravljal prakso, svojega mentorja - Razpršena praksa skupno obsega 40 ur - Organizacijo si študent izbere oziroma poišče sam 	<p>where the internship will take place, placing in a broader context of study and future employment</p> <ul style="list-style-type: none"> - Writing an employment portfolio - Writing a practice report <p>Organizational:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Student gets their own mentor in the organization in which he/she will do their internship - Difused internship lasts 40 hours - The student chooses or finds the organization himself/herself
---	---

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

1. Standing, G. (2011). *Prekariat. Nevarni novi razred*. Založba Krtina: Ljubljana.
2. Rebach, H. M. in Bruhn J. G. (2001). *Handbook of clinical sociology*. USA: Springer
3. Dubois, V. (2013). *Culture as a Vocation. Sociology of career choices in cultural management*. UK: Routledge
4. Lambert, S. E. (1997). *Great Jobs for Sociology Majors*. USA: VGM Career Horizons
5. Guzelj, T. (2014). *Kako do službe*. Ljubljana: Uradni list RS
6. Aktualni prispevki iz domačih in tujih strokovnih/znanstvenih revij.

Cilji in kompetence:

- Praktično znanje študentom omogoča nadgradnjo teoretičnega znanja z izkušnjami v realnem delovnem okolju
- Spoznavanje delovanja organizacije in prepoznavanje vključevanja in koristnosti kompetenc sociologa pri reševanju praktičnih izzivov
- Študent prihaja v stik z različnimi notranjimi in zunanjimi udeleženci mentorske organizacije
- Študent pridobi delovne izkušnje, in razvije specifične kompetence študija, ki so usmerjene v večjo zaposlitev

Objectives and competences:

- Practical knowledge enables students to upgrade theoretical knowledge with experience in a real work environment
- Getting to know the functioning of the organization and recognizing the inclusion and usefulness of the competencies of a sociologist in solving practical challenges
- The student meets various internal and external participants of the mentoring organization
- The student gains work experience and develops specific study competencies aimed at increasing employment

Predvideni študijski rezultati:

- Po zaključku tega predmeta bo študent/-ka:
- bolje razumel vlogo sociologije v različnih organizacijah,
 - razumel pomen interdisciplinarnega povezovanja sociologije z drugimi področji

Intended learning outcomes:

- Upon completion of this course, the student will:
- better understand the role of sociology in different organizations,
 - understand the importance of interdisciplinary integration of sociology with other fields
 - was able to analyse and substantiate work and connect it with his / her competencies in the field of sociology,
 - experience the diversity of work obligations and relationships in the work environment,

<ul style="list-style-type: none"> - delo znal analizirati in utemeljevati ter povezovati s svojimi kompetencami na področju sociologije; - izkusil različnost delovnih obveznosti in odnosov v delovnem okolju; - načrtoval uporabo izkušenj iz delovnega okolja tudi pri svojem nadaljnjem študiju. 	<ul style="list-style-type: none"> - planned to use the experience from the work environment in his further studies.
--	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> - predavanja, - razgovor - demonstracije
--

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> - lectures, - discussion - demonstration
--

Načini ocenjevanja:

<ul style="list-style-type: none"> - portfolio - poročilo

Delež (v %) /
Share (in %)

30 %
70 %

Assessment methods:

<ul style="list-style-type: none"> - portfolio - report

Reference nosilca / Course coordinator's references:

LAHE, Danijela, KOŠIR, Suzana. Balancing family obligations with political ambitions : strategies, challenges, and influence on youth. V: KOŠIR, Suzana (ur.). *Empowering women's political participation : historical contexts, contemporary trends and challenges*. Bangkok; Celje; Lublin; Malta: ToKnowPress, 2024. Str. 61-82. 2.

KOŠIR, Suzana, ASLAN, Mehmet, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Application of school attachment factors as a strategy against school dropout : a case study of public school students in Albania. *Children and youth services review*. Sep. 2023, vol. 152, [art. no.] 107085, str. 1-9, ilustr. ISSN 0190-7409. DOI: [10.1016/j.childyouth.2023.107085](https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2023.107085). [COBISS.SI-ID [158273283](https://www.cobiss.si/id/158273283)]

KOŠIR, Suzana, LAKSHMINARAYANAN, Radhika. Do visual constructs in social science textbooks evince gender stereotypes and bias? : a case study from India. *Gender and education*. 2023, vol. 35, no. 1, str. 69-88, ilustr. ISSN 0954-0253. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1080/09540253.2022.2144626?needAccess=true>, DOI: [10.1080/09540253.2022.2144626](https://doi.org/10.1080/09540253.2022.2144626). [COBISS.SI-ID [132241411](https://www.cobiss.si/id/132241411)]

35 Etničnost v sodobnih družbah: komuniciranje kulturnih razlik

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Predmet:	Etničnost v sodobnih družbah: komuniciranje kulturnih razlik
Course title:	Ethnicity in contemporary societies: communicating cultural difference

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta / Course type

Izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Vesna Godina Vuk

Jeziki /

Predavanja / Lectures: Slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial: Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Content (Syllabus outline):

<ol style="list-style-type: none"> 1. Kaj je etničnost? Antropološko razumevanje etničnosti (pregled definicij; temeljne značilnosti antropološkega razumevanja etničnosti); 2. Komuniciranje kulturnih razlik: kulturne razlike in etničnost, kulturne razlike kot etničnost; 3. Situacijska etničnost; 4. Etnična identiteta in etnična organizacija (etnična kategorija, etnično omrežje, etnično združenje, etnična skupnost); 5. Nekateri konkretni primeri multietničnih družb (nekdanja jugoslovanska družba, havajska družba); 6. Etničnost in multietničnost v slovenski družbi (vloga etničnosti v slovenski družbi; etnični stereotipi v slovenski družbi; migranti in begunci v slovenski družbi). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. What is ethnicity? Anthropological understanding of ethnicity (overview of definitions; basic characteristics of anthropological understanding of ethnicity); 2. Communicating cultural difference: cultural difference and ethnicity, cultural difference as ethnicity; 3. Situational ethnicity; 4. Ethnic identity and ethnic organization (ethnic category, ethnic network, ethnic association, ethnic community); 5. Some concrete cases of multi-ethnic societies (ex-Yugoslav society; Hawaiian society); 6. Ethnicity and multiethnicity in Slovene society (a role of ethnicity in Slovene society; ethnical stereotypes in Slovene society; migrants and refugees in Slovene society).
--	--

Temeljni literatura in viri / Readings:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Barth, Fredrik (ur.), 1998: Ethnic Groups and Boundaries. The Social Organization of Culture Difference. Long Grove, Ill.: Waveland Press. 2. Flere Sergej, Klanjšek Rudi, 2019: Analiza razpada Jugoslavije v luči nacionalizma. Kako sta kontinuiteta nacionalističnih prerekanj nacionalističnih političnih elit in etnično podjetništvo uničila večnacionalno Jugoslavijo. Maribor: Univerzitetna založba Univerze v Mariboru. 3. BEVC, Sarah, GUČEK, Marja, MARIČ, Mojca, MARIN, Nina, ŠPUREJ, Doris, VEBER, Tanja: Vključevanje oseb z begunsko izkušnjo v mladinsko delo: priročnik za mladinske delavce. Maribor: Mladinski kulturni center, 2018. 4. Godina, V. V., M. Marič (v pripravi): Študijsko gradivo: Predmet Etničnost v sodobnih družbah: Komuniciranje kulturnih razlik 5. Ena monografija po izboru študenta. <p>Ostala literatura se bo določala sprotno.</p>
--

Cilji in kompetence:

<p>Temeljni cilj predmeta je seznaniti študente s socialno in kulturno antropološkim razumevanjem etničnosti in komuniciranjem kulturnih razlik v sodobnih družbah. V ospredje bo postavljeno antropološko razumevanje etničnosti kot značilnosti sodobnih družb, antropološka analiza multietničnih družb ter antropološko razumevanje vloge, ki jo etničnost igra v sodobni slovenski družbi. Posebna pozornost bo posvečena praktičnemu delu študentov z migranti in begunci v slovenski družbi.</p>

Objectives and competences:

<p>The main goal of the subject is to inform students about social and cultural anthropological understanding of ethnicity and communication of cultural difference in contemporary societies. The main focus will be on anthropological understanding of ethnicity as characteristic of contemporary societies, on anthropological analysis of multiethnic societies and on anthropological understanding of a role which ethnicity plays in contemporary Slovene society. Special attention will be given to student practical work with migrants and refugees in Slovene society.</p>
--

--	--

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

- etničnosti, s poudarkom na znanju in razumevanju v socialni in kulturni antropologiji;
- etničnosti kot značilnosti sodobnih družb, s poudarkom na znanju in razumevanju v socialni in kulturni antropologiji;
- multietničnih družb, s poudarkom na znanju in razumevanju v socialni in kulturni antropologiji;
- vloge etničnosti v sodobni slovenski družbi, s poudarkom na znanju in razumevanju v socialni in kulturni antropologiji;;
- vloge migrantov in beguncev v sodobni slovenski družbi, s poudarkom na znanju in razumevanju v socialni in kulturni antropologiji.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- zmožnost antropološkega razumevanja etničnosti;
- preseganje evropocentričnega pristopa v razumevanju etničnosti;
- preseganje evropocentričnega pristopa v razumevanju vloge etničnosti v družbi;
- razumevanje vloge etničnosti v sodobnih družbah;
- razumevanje multietničnih družb;
- razumevanje vloge etničnosti v sodobni slovenski družbi;
- razumevanje položaja migrantov in beguncev in sodobni slovenski družbi
- sposobnost kritičnega mišljenja;
- sposobnost učinkovitega ustnega in pisnega komuniciranja;
- odprtost in posluš za druge kulture in kulturne razlike.

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

- of social and cultural anthropological understanding of ethnicity;
- of social and cultural anthropological understanding of ethnicity as characteristic of contemporary societies;
- of social and cultural anthropological understanding of multiethnic societies;
- of social and cultural anthropological understanding of a role ethnicity plays in contemporary Slovene society;
- of social and cultural anthropological understanding of concrete multiethnic societies;
- of position of migrants and refugees in contemporary Slovene society;

Transferable/Key Skills and other attributes:

- ability for anthropological understanding of ethnicity;
- overcoming europocentric approach in understanding ethnicity;
- overcoming europocentric approach in understanding role of ethnicity in society;
- understanding role of ethnicity in contemporary societies;
- understanding of multiethnic societies;
- understanding role of ethnicity in contemporary Slovene society;
- understanding position of migrants and refugees in contemporary Slovene society;
- ability for critical thinking
- ability for efficient oral presentation and writing;
- openness for other cultures and cultural differences.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • predavanja • razlaga • pogovor • delo z besedilom • terensko delo 	<ul style="list-style-type: none"> • lecture • explanation • discussion • text work • fieldwork
---	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
<p>Načini: pisni izpit, ustni izpit, sodelovanje pri pedagoškem procesu, terensko delo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisni izpit • ustni izpit • sodelovanje pri pedagoškem procesu • terensko delo 	<p>25%</p> <p>25%</p> <p>25%</p> <p>25%</p>	<p>Type: written exam, oral exam, in-class participation:</p> <ul style="list-style-type: none"> • written exam • oral exam • in class participation • fieldwork
<p>Reference nosilca / Lecturer's references:</p> <p>1. GODINA, Vesna V. Social and cultural anthropology in postsocialist Europe three decades later : a lost war for social and cultural anthropology in postsocialism? <i>Cargo : časopis pro kulturní/socialní antropologii</i>, ISSN 1212-4923, 2020, [Vol. 17], 1-2, str. 91-115. http://cargojournal.org/index.php/cargo/article/view/145. [COBISS.SI-ID 84127491] GODINA, Vesna V.</p> <p>2. Socialna racionalnost kot eden izmed nujnih ukrepov za reševanje problemov, povezanih s prekarnostjo v slovenski postsocialistični družbi. V: POGLAJEN, Črt (ur.), et al. <i>Študije o prekarnosti : interdisciplinarni pogledi</i>, (Zbirka Maksima). Elektronska izd. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, Založništvo. 2021, str. 363-379. http://www.ef.uni-lj.si/media/document_files/dokumenti/Studije_o_prekarnosti_21.pdf. [COBISS.SI-ID</p> <p>3. MARIČ, Mojca, GODINA, Vesna V. Biti priseljenec : kako svojo integracijo vidijo priseljenci v Mariboru?. <i>Glasnik Slovenskega etnološkega društva</i>. [Tiskana izd.]. 2024, 64, št. 1, str. 43-56. ISSN 0351-2908.</p>		

36 Sociološki pogled na vzgojne stile

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Sociološki pogled na vzgojne stile
Course title:	Sociological perspective on parenting styles

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

izbirni
elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
5	15				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

Izr. prof. dr. Andrej Kirbiš

Jeziki /Languages:

Predavanja /
Lectures:
Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene
slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev v delo:
Pogojev ni.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

Prerequisites for acceding the course:
None.

Conditions for prerequisites:

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena portfolia in sodelovanja pri pedagoškem procesu je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.

Passing grade of portfolio and in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Sociološko razumevanje vzgojnih stilov

Tipologije vzgojnih stilov

Dimenzije vzgojnih stilov

Dejavniki vzgojnih stilov

Posledice vzgojnih stilov

Vzgojni stili in razvojno-življenjski izidi (šolska uspešnost, uporaba drog, zdravje ter zdravstveni stili, subjektivno blagostanje idr.)

Vzgojni stili kot mehanizmi neenakosti med otroci, mladostniki in odraslimi

Vzgojni stili kot moderatov dejavnikov življenjskih izidov mladih in odraslih

Razlike v razširjenosti vzgojnih stilov v primerjalni meddržavni perspektivi

Primerjava variabilnosti učinkov vzgojnih stilov v primerjalni meddržavni perspektivi

Posledice nekonsistentnih vzgojnih stilov pri starših

Primerjalna moč vzgojnih stilov v določanju življenjskih poti

Content (syllabus outline):

A sociological understanding of parenting styles

Typologies of parenting styles

Dimensions of parenting styles

Determinants of parenting styles

Consequences of parenting styles

Parenting styles and developmental and life outcomes (school performance, substance use, health outcomes and health styles, subjective well-being, etc.)

Parenting styles as a mechanisms of inequality between children, adolescents and adults

Parenting styles as moderators of life outcomes of young people and adults

Differences in the prevalence of parenting styles in a comparative cross-national perspective

Comparison of the variability of the effects of parenting styles in a comparative international perspective

Consequences of inconsistent parenting styles

The comparative power of parenting styles in determining life paths

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

OSTERC-KOKOTOVIČ, Karmen, PŠUNDER, Mateja, KIRBIŠ, Andrej. Cannabis use and parenting practices among young people: the impact of parenting styles, parental cannabis-specific rules, and parental cannabis use. *International journal of environmental research and public health*. [Online ed.]. 2022, vol. 19, iss. 13, str. 1-14.

KIRBIŠ, Andrej, CUPAR, Tina, TAVČAR KRAJNC, Marina. Kulturni kapital, avtoritativni vzgojni stil in razvojni izidi mladih v meddržavni primerjalni perspektivi: analiza desetih držav Jugovzhodne Evrope. V: KIRBIŠ, Andrej (ur.), et al. *Kulturna participacija mladih v Sloveniji in Evropi*. 1. natis. Maribor: Kulturni center, 2021. Str. 275-305, tabele. Zbirka Znanstvena monografija, 016.

CUPAR, Tina, LAHE, Danijela, KIRBIŠ, Andrej. Odnos med vzgojnimi stili, vpletenostjo staršev in šolsko uspešnostjo mladih v Sloveniji. V: ŽAGAR, Igor Ž. (ur.), MLEKUŽ, Ana (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju: medsebojni vplivi raziskovanja in prakse : [večavtorska znanstvena monografija]*. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2021. Str. 261-277, 367-368, graf. prikaz, tabele. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 41.



Drugi teksti v znanstveni in strokovni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori nosilec predmeta.

Cilji in kompetence:

Poglobljeno seznaniti študente s teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi razlage vzgojnih stilov

Razumevanje in kritična obravnava družbenih dejavnikov vzgojnih stilov na mikro- in makro ravni, med drugim socioekonomske razvitosti, etnične in rasne pripadnosti, socialnega kapitala, strukture družine itd.

Seznanjenost in poglobljeno razumevanje posledic vzgojnih stilov na življenjsko-razvojne izide mladih in odraslih (šolska uspešnost, uporaba drog, zdravje ter zdravstveni stili, subjektivno blagostanje idr.)

Seznanjenost z longitudinalnimi spremembami v vzgojnih stilih v zahodnih družbah in postkomunističnih družbah

Sposobnost kritične interpretacije učinkov vzgojnih stilov

Objectives and competences:

Students' in-depth knowledge of theoretical and empirical sociological approaches to explaining parenting styles

Understanding and critical discussion of social determinants of parenting styles at macro- and micro-level, including socioeconomic development, ethnic and racial status, social capital, family structure etc.

Knowledge and in-depth understanding of the consequences of parenting styles on developmental and life outcomes (school performance, substance use, health outcomes and health styles, subjective well-being, etc.)

Knowledge of longitudinal changes in parenting styles in Western and postcommunist societies

Ability to critically interpret the effects of parenting styles

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent je seznanjen z različnimi teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi v okviru raziskovanja in razumevanja vzgojnih stilov

Študent razume dejavnike vzgojnih stilov na različnih ravneh družbe in je sposoben njihovega kritičnega ovrednotenja

Študent je seznanjen in razume posledice vzgojnih stilov za življenjske in razvojne izide v sodobnih družbah

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Študent je usposobljen prepoznavati družbene vzorce in dejavnike vzgojnih stilov

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

The student is acquainted with various theoretical and empirical sociological approaches to examining and understanding parenting styles

The student understands the determinants of parenting styles at different levels of society and is able to critically evaluate them

The student is acquainted and understands the consequences of parenting styles for developmental and life outcomes in modern societies

Transferable/key competences and other attributes:

The student is trained to recognize social patterns and determinants of parenting styles

<p>Študent je usposobljen opravljanja nalog v okviru institucij, ki izobražujejo in vzgajajo mlade, svetujejo družinam, izobraževalnim ustanovam in vsem, ki delajo z mladimi</p> <p>Študent je usposobljen kompetentne in aktivne držke pri soočanju z življenjskimi prehodi</p> <p>Študent je sposoben avtonomne državljanske držke v okviru interakcije z deležniki vzgojnih procesov, vključno z odločevalci, izobraževalnimi institucijami, interesnimi skupinami idr.</p>	<p>Student is trained to perform tasks within institutions that educate and take care of young people, advise families, educational institutions and everyone who works with young people</p> <p>The student is competent in being an active citizen and in dealing with life transitions</p> <p>The student is capable of autonomous civic stance when interacting with stakeholders within educational processes, including decision-makers, educational institutions, interest groups etc.</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje • Delo z besedilom • Individualno delo <p>Projektno delo</p>

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Lecture • Text work • Individual work <p>Project work</p>

Načini ocenjevanja:

Portfolio
Sodelovanje pri pedagoškem procesu
Pisni izpit

Delež (v %) /
Share (in %)

20
20
50

Assessment methods:

Portfolio
In-class participation
Written exam

Reference nosilca / Course coordinator's references:

Kirbiš, A., & Lubej, M. (2024). "Yes to democracy, but this is not what we had in mind!": Satisfaction with democracy among post-Yugoslav youth in the 2008–2018 period. In M. Harring (Ed.), *Growing up in times of crisis: Political socialization of youth in the Global East* (pp. 185–200). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-58626-2_11

Osterc-Kokotovič, K., Pšunder, M., & Kirbiš, A. (2022). Cannabis use and parenting practices among young people: The impact of parenting styles, parental cannabis-specific rules, and parental cannabis use. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(13), 1–14.

Kirbiš, A., Cupar, T., & Tavčar Krajnc, M. (2021). Kulturni kapital, avtoritativni vzgojni stil in razvojni izidi mladih v meddržavni primerjalni perspektivi: Analiza desetih držav Jugovzhodne Evrope. In A. Kirbiš (Ed.), *Kulturna participacija mladih v Sloveniji in Evropi* (pp. 275–305). Kulturni center.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

37 Sociologija pandemij

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:

Sociologija pandemij

Course title:

Sociology of pandemics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /

Course type (compulsory or elective)

izbirni

elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
5	15				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

Izr. prof. dr. Andrej Kirbiš

Jeziki /Languages:

Predavanja /
Lectures:

slovenski/Slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev v delo:

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

Prerequisites for acceding the course:

<p>Pogojev ni.</p> <p>Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:</p> <p>Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.</p> <p>Pozitivna ocena portfolia in sodelovanja pri pedagoškem procesu je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.</p>	<p>None.</p> <p>Conditions for prerequisites:</p> <p>Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.</p> <p>Passing grade portfolio and in-class participation is required for taking the written exam.</p>
---	---

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):	Content (syllabus outline):
<p>Makrodejavniki pandemij</p> <p>Družbene neenakosti in pandemije</p> <p>Posledice pandemij</p> <p>Zdravje, duševno zdravje, zdravstveni stili (prehrana, telesna aktivnost, uporaba medijev) in pandemije</p> <p>Mladi in pandemije</p> <p>Pomen političnega in družbenega zaupanja v pandemijah</p> <p>Politizacija, polarizacija in pandemije</p> <p>Informacijski viri, novice in pandemije</p> <p>Dezinformacije, prepričanja o teorijah zarote in pandemije</p> <p>Zaupanje v znanost in medicino in pandemije</p> <p>Tveganje in pandemije</p> <p>Stigma, diskriminacija in pandemije</p> <p>Dejavniki preventivnega vedenja</p> <p>Dejavniki stališč do cepljenja</p> <p>Komuniciranje z javnostmi v času pandemij</p> <p>Pandemija covid-19</p>	<p>Macro-determinants of pandemics</p> <p>Social inequalities and pandemics</p> <p>Consequences of pandemics</p> <p>Health, mental health, health behaviours (dietary patterns, physical activity, media use) and pandemics</p> <p>Youth and pandemics</p> <p>The role of political and social trust in pandemics</p> <p>Politicization, polarization and pandemics</p> <p>Information sources, news and pandemics</p> <p>Misinformation, beliefs about conspiracy theories and pandemics</p> <p>Trust in science and medicine</p> <p>Risk and pandemics</p> <p>Stigma, discrimination and pandemics</p> <p>Determinants of preventive behavior</p> <p>Determinants of vaccine attitudes</p> <p>Communicating with the public during pandemics</p> <p>The COVID-19 pandemic</p>

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

- Dingwall, R., Hoffman, L. M., & Staniland, K. (2013). Introduction: Why a sociology of pandemics? *Sociology of Health & Illness*, 35(2), 167–173. <https://doi.org/10.1111/1467-9566.12019>
- Ward, P. R. (2020). A sociology of the COVID-19 pandemic: A commentary and research agenda for sociologists. *Journal of Sociology*, 56(4), 726–735. <https://doi.org/10.1177/1440783320939682>
researchnow.flinders.edu.au
- Pickersgill, M. (2020). Pandemic sociology. *Engaging Science, Technology, and Society*, 6, 347–350. <https://doi.org/10.17351/ests2020.523>



Zakaria, F. (2020). Ten lessons for a post-pandemic world. W. W. Norton & Company.

Drugi teksti v znanstveni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori nosilec predmeta.

Cilji in kompetence:

Poglobljeno seznaniti študente z družbenimi, ekonomskimi in političnimi makrodejavniki pandemij

Razumevanje in kritična obravnava krepitve družbenih neenakosti v času pandemij

Sposobnost kritične interpretacije posledic pandemij za zdravje, duševno zdravje in zdravstvene stile (prehrana, telesna aktivnost, uporaba medijev)

Razumevanje pomena političnega in družbenega zaupanja v času pandemij

Sposobnost kritične interpretacije politizacije in politične polarizacije v času pandemij

Razumevanje pomena informacijskih virov, zaupanja v informacijske vire, znanost in medicino

Kritična obravnava širjenja dezinformacij in prepričanj o teorijah zarote

Sposobnost kritične interpretacije »tveganja« v času pandemij

Razumevanje stigme in diskriminacije v času pandemij

Razumevanje dejavnikov preventivnega vedenja (npr. socialno distanciranje) in stališč do cepljenja

Kritična obravnava komuniciranja z javnostmi v času pandemij

Razumevanje in kritična obravnava dejavnikov in posledic pandemije covid-19

Objectives and competences:

Students' in-depth knowledge of social, economic and political macro-determinants of pandemics

Understanding and critical discussion of increasing social inequalities during pandemics

Ability to critically interpret the consequences of pandemics for health, mental health and health lifestyles (diet, physical activity ...)

Understanding the role of political and social trust during pandemics

Ability of critical analysis of politicization and political polarization during pandemics

Understanding the role of information resources, trust in information resources, science and medicine

Critical analysis of spread of misinformation and beliefs in conspiracy theories

Ability of critical analysis of "risk" during pandemics

Understanding stigma and discrimination during pandemics

Understanding of determinants of preventive behavior (e.g., social distancing) and attitudes towards vaccines

Critical analysis of communicating with the public during pandemics

Understanding of and critical analysis of determinants and consequences of the covid-19 pandemic

Predvideni študijski rezultati:

Znanje in razumevanje:

Študent je seznanjen z družbenimi, ekonomskimi in političnimi makrodejavniki pandemij

Intended learning outcomes:

Knowledge and understanding:

The student is knowledgeable of social, economic and political macro-determinants of pandemics

<p>Študent je seznanjen in kritično obravnava krepitve družbenih neenakosti v času pandemij ter vlogo informacijskih virov, zaupanja v informacijske vire, znanost in medicino</p> <p>Študent je seznanjen in kritično obravnava posledice pandemij za zdravje, duševno zdravje in zdravstvene stile (prehrana, telesna aktivnost, uporaba medijev)</p> <p>Študent pozna pomen političnega in družbenega zaupanja, politizacije in politične polarizacije v času pandemij</p> <p>Študent kritično interpretira dezinformacije in prepričanja o teorijah zarote</p> <p>Študent pozna dejavnike preventivnega vedenja (npr. socialno distanciranje) in stališč do cepljenja</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Študent je usposobljen prepoznavati makro (družbene) dejavnike pandemij</p> <p>Zmožnost opravljanja nalog v pojasnjevanju izidov povezanih s pandemijami</p> <p>Študent je usposobljen uporabe informacij v okviru dojetja njihove pogojenosti in verodostojnosti</p> <p>Študent je usposobljen učinkovitega ravnanja v času pandemij ter doume svojo vlogo v okviru družbenega sistema, ki pandemije pogojuje</p>	<p>The student is familiar with and critically interprets increasing social inequalities during pandemics, the role of information resources, trust in information resources, science and medicine</p> <p>The student is familiar with and critically interprets the consequences of pandemics for health, mental health and health lifestyles</p> <p>The student is familiar with the importance of political and social trust, politicization and political polarization during pandemics</p> <p>The student critically interprets misinformation and beliefs in conspiracy theories</p> <p>The student is familiar with determinants of preventive behavior (e.g., social distancing) and attitudes towards vaccines</p> <p>Transferable/key competences and other attributes:</p> <p>The student is trained to recognize macro (social) determinants of pandemics</p> <p>The ability to perform tasks in explaining pandemic-related outcomes</p> <p>The student is qualified for applied use of information taking into account their reliability</p> <p>The student is qualified to competently act in the period of pandemic and understands his role within the social system that mediates the outcomes of pandemics</p>
--	---

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje
- Individualno delo
- Projektno delo
- Delo z besedilom

Learning and teaching methods:

- Lecture
- Individual work
- Project work
- Text work

Načini ocenjevanja:

Portfolio

Sodelovanje pri pedagoškem procesu

Pisni izpit

Delež (v %) /
Share (in %)

20

20

60

Assessment methods:

Portfolio

In-class participation

Written exam



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

--	--	--

Reference nosilca / Course coordinator's references:

Lubej, M., & Kirbiš, A. (2025). Why does health literacy matter, and for whom? Explaining the differentiating impact of health literacy on vaccine attitudes. *Frontiers in Psychology*, 16, Article 1470654, 1–11. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1470654>

Lamot, M., & Kirbiš, A. (2025). Seasonal influenza vaccination uptake among health and medical college students: A discrete choice experiment. *Human Vaccines & Immunotherapeutics*, 21(1), Article 2530287, 1–12. <https://doi.org/10.1080/21645515.2025.2530287>

Lamot, M., & Kirbiš, A. (2024). Multilevel analysis of COVID-19 vaccination intention: The moderating role of economic and cultural country characteristics. *European Journal of Public Health*, 34(2), 380–386. <https://doi.org/10.1093/eurpub/ckae022>



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

38 Mladi in politika

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Mladi in politika
Course title:	Youth and politics

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

izbirni
elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
5	15				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

Izr. prof. dr. Andrej Kirbiš

Jeziki /Languages:

Predavanja /
Lectures:
Vaje / Tutorial:

slovenski/Slovene
slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Pogoji za vključitev v delo:
Pogojev ni.

Pogoji za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

Prerequisites for acceding the course:
None.

Conditions for prerequisites:

Each of the mentioned commitments must be

Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.

Pozitivna ocena portfolia in sodelovanja pri pedagoškem procesu je pogoj za pristop k pisnemu izpitu.

assessed with a passing grade.

Passing grade of portfolio and in-class participation is required for taking the written exam.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Sociološko razumevanje vloge politike v življenju mladih

Sociološko razumevanje politične participacije in politične kulture mladih

Mikro-, mezo- in makro dejavniki politične participacije in politične kulture mladih

Institucionalne posledice politične participacije in politične kulture mladih

Državlanski model politične participacije mladih

Odnos med politično kulturo in politično participacijo med mladimi

Longitudinalne spremembe politične participacije in politične kulture v sodobnih družbah

Vzorci politične participacije in politične kulture mladih v postkomunističnih družbah

Odnos med makro kazalniki razvoja, politično participacijo in politično kulturo mladih

Politična participacija mladih in kazalniki kvalitete demokracije

Teorija človekovega razvoja, politične, vedenjske in kulture spremembe med generacijami

Mediji in politična participacija mladih

Spol in politična participacija mladih

Politična socializacija

Content (syllabus outline):

Sociological understanding of the role of politics in the lives of young people

Sociological understanding of political participation and political culture of young people

Micro-, meso- and macro determinants of political participation and political culture of young people

Institutional consequences of youth political participation and political culture

A Civic Voluntary Model of youth political participation

The relationship between political culture and political participation among young people

Longitudinal changes in political participation and political culture in contemporary societies

Patterns of youth political participation and political culture of young people in post-communist societies

The relationship between macro indicators of development, political participation and political culture of young people

Youth political participation and indicators of democratic functioning

The theory of human development, political, behavioural and cultural change between generations

Media and youth political participation

Gender and youth political participation

Political socialization

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

Keating, A. in Melis, G. (2017): Social media and youth political engagement: Preaching to the converted or providing a new voice for youth? *British Journal of Politics and International Relations*, 1–18.

Henn, M., Weinstein, M. in Forrest, S. (2005). Uninterested Youth? Young People's Attitudes towards Party Politics in Britain. *Political Studies*, 53, 556–578.

Kirbiš, A., Flere, S., Friš, D., Tavčar Krajnc, M., & Cupar, T. (2017). Predictors of conventional, protest, and civic participation among Slovenian youth: A test of the civic voluntarism model. *International Journal of Sociology*, 47(3), 182–207. <https://doi.org/10.1080/00207659.2017.1335518>

Kirbiš, A. (2017): *Politična kultura v postjugoslovanskih družbah*. Maribor: Kulturni center.

Drugi teksti v znanstveni (domači in tuji) literaturi, na katere tekom semestra opozori nosilec predmeta.

Cilji in kompetence:

Poglobljeno seznaniti študente s teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi razlage politične participacije in politične kulture mladih

Razumevanje in kritična obravnava družbenih dejavnikov politične participacije in politične kulture mladih na mikro-, mezo- in makro ravni, med drugim socioekonomske razvitosti, ekonomskih, izobraževalnih in političnokulturnih virov, vloge spola, etnične in rasne pripadnosti, socialnega kapitala, politične socializacije v družini, šoli in v okviru spremljanja medijskih vsebin (televizija, internet, spletna socialna omrežja)

Seznanjenost in poglobljeno razumevanje posledic politične participacije in politične kulture mladih za delovanje institucij in poznavanje državljskega modela politične participacije

Seznanjenost z longitudinalnimi spremembami politične participacije in politične kulture mladih in sposobnost meddržavne primerjalne analize omenjenih vsebin in razlage variabilnosti, vključno z postkomunističnimi v Evropi oz. na Balkanu

Sposobnost kritične interpretacije vsakdanjih razlag nezanimanja mladih in drugih državljanov za politiko, politične apatije in alienacije

Kritična obravnava vloge političnih elit in institucij za družbeni razvoj in kvaliteto bivanja državljanov

Objectives and competences:

Students' in-depth knowledge of theoretical and empirical sociological approaches to explaining political participation and political culture of youth

Understanding and critical discussion of social determinants of youth political participation and political culture at macro-, meso- and micro-level, including socioeconomic development, economic, educational and political-cultural resources, the role of gender, ethnic and racial minority status, social capital, political socialization in the family, school and exposure to media contents (television, internet, online social networks)

Knowledge and in-depth understanding of the consequences of youth political participation and political culture for the functioning of institutions, and understanding of the civic voluntary model of political participation

Knowledge of longitudinal changes in youth political participation and political culture and the ability of the cross-national comparative analysis and explanation in variations, including of postcommunist societies in European and in the Balkans

Ability to critically interpret everyday explanations of citizens' lack of youth's and adults' interest in politics, of their political apathy and alienation

Critical understanding of the role of political elites and institutions for social development and the quality of citizens' living

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

<p>Znanje in razumevanje:</p> <p>Študent je seznanjen in razume katere tematike motivirajo mlade k javnemu delovanju, na kakšne načine mladi najpogosteje participirajo in vlogo IKT pri participaciji mladih v javnem življenju</p> <p>Študent je seznanjen z različnimi teoretičnimi in empiričnimi sociološkimi pristopi v okviru raziskovanja in razumevanja politične participacije in politične kulture mladih</p> <p>Študent razume dejavnike politične participacije in politične kulture mladih na različnih ravneh družbe in je sposoben njihovega kritičnega ovrednotenja</p> <p>Študent je seznanjen in razume posledice politične participacije in politične kulture mladih za delovanje institucij in za življenje v sodobnih demokracijah</p> <p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <p>Študent je usposobljen prepoznavati družbene vzorce in dejavnike politične participacije in politične kulture mladih in odraslih</p> <p>Študente je usposobljen opravljanja nalog v okviru institucij, ki odločajo, sprejemajo ukrepe in razume proces ustvarjanja politik (angl. policies)</p> <p>Študent je usposobljen kompetentne in državljansko aktivne drže pri soočanju z aktualnimi družbeno-političnimi dogodki</p> <p>Študent je sposoben avtonomne državljanske drže v okviru interakcije z deležniki družbeno-političnih procesov, vključno z odločevalci, političnimi institucijami, interesnimi skupinami, mediji in drugimi državljani</p>	<p>Knowledge and understanding:</p> <p>The student is familiar with and understands which topics motivate young people to engage in public activity, in which ways young people most often participate and the role of ICT in the participation of young people in public life</p> <p>The student is acquainted with various theoretical and empirical sociological approaches to examining and understanding youth political participation and political culture</p> <p>The student understands the determinants of youth political participation and political culture at different levels of society and is able to critically evaluate them</p> <p>The student is acquainted and understands the consequences of youth political participation and political culture for the functioning of institutions and for living in contemporary democracies</p> <p>Transferable/key competences and other attributes:</p> <p>The student is trained to recognize social patterns and determinants of political participation and political culture of young people and adults</p> <p>Student is able to work within decision-making institutions and understands the process of creating policies</p> <p>The student is competent in being an active citizen and in dealing with current socio-political events</p> <p>The student is capable of autonomous civic stance when interacting with stakeholders within social and political processes, including decision-makers, political institutions, interest groups, the media and other citizens</p>
---	---

Metode poučevanja in učenja:

- Predavanje
- Individualno delo
- Projektno delo
- Delo z besedilom

Learning and teaching methods:

- Lecture
- Individual work
- Project work
- Text work

Načini ocenjevanja:

Delež (v %) /
Share (in %)

Assessment methods:

Portfolio	20	Portfolio
Sodelovanje pri pedagoškem procesu	20	In-class participation
Pisni izpit	60	Written exam

Reference nosilca / Course coordinator's references:

Kirbiš, A., & Lubej, M. (2024). "Yes to democracy, but this is not what we had in mind!": Satisfaction with democracy among post-Yugoslav youth in the 2008–2018 period. In M. Haring (Ed.), *Growing up in times of crisis: Political socialization of youth in the Global East* (pp. 185–200). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-58626-2_11

Kirbiš, A., & Lubej, M. (2024). The politicization of the COVID-19 pandemic. In N. Rezaei (Ed.), *The COVID-19 aftermath: Vol. 2. Lessons learned* (pp. 125–143). Springer Nature. https://doi.org/10.1007/978-3-031-61943-4_9

Lamot, M., Kerman, K., & Kirbiš, A. (2026). Zaupanje in demokracija po pandemiji: Cepljenje, informacijski viri in demokratična udeležba v Sloveniji. *Kulturni center, zavod za umetniško produkcijo in založništvo. Zbirka Frontier, Teorija*, 385.



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

39 Filozofija in umetna inteligenca

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta:	Filozofija in umetna inteligenca
Course title:	Philosophy and Artificial Intelligence

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
Course type (compulsory or elective)

izbirni/elective

Univerzitetna koda predmeta / University course
code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	10				70	3

Nosilec predmeta / Course
coordinator:

Janez Bregant

Jeziki /Languages:

Predavanja /
Lectures:

slovenski/slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites for enrolling in the course or for
performing study obligations:

None.



Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

- Filozofija duha in umetna inteligenca: reprezentacije, intencionalnost, komputacija.
- Umetna inteligenca: začetki, cilji, pristopi, problemi.
- Filozofska vprašanja znotraj umetne inteligenca: ali stroji lahko mislijo, ali se stroji zavedajo, ali stroji lahko čutijo, ali stroji ravnajo svobodno.

Content (syllabus outline):

- Philosophy of mind and artificial intelligence: representation, intentionality, computation.
- Artificial intelligence: beginnings, aims, approaches, problems.
- Philosophical questions within artificial intelligence: can machines think, are computers conscious, can machines sense, are computers free in acting.

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

Copeland, J. (2012):. *Artificial Intelligence: A Philosophical Introduction*. Oxford: Blackwell Publishing.

Boden, M. (2018). *Artificial Intelligence: A Very Short Introduction*. Oxford: Oxford University Press.

Liao, M. S. (ur.) (2020). *Ethics of Artificial Intelligence*. Oxford: Oxford University Press.

Wooldridge, M. (2021). *A Brief History of Artificial Intelligence: What It Is, Where We Are, and Where We Are Going*. Oxford: Oxford University Press.

Larson, E. K. (2021). *The Myth of Artificial Intelligence: Why Computers Can't Think the Way We Do*. Cambridge: Harvard University Press.

BREGANT, Janez (ur.), ABERŠEK, Boris (ur.), BORSTNER, Bojan (ur.). *Sodobne perspektive družbe : umetna inteligenca na stičišču znanosti*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 15-43. ISBN 978-961-286-676-1. DOI: <https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/737/1012/2730-1>, 10.18690/um.ff.11.2022.1. [COBISS.SI-ID 136252675]

Cilji in kompetence:

Cilj tega predmeta je razvijati filozofske kompetence in argumentativne sposobnosti s pomočjo razumevanja problemov s področja umetne inteligenca ter razpravljanja o njihovih rešitvah, ki temelji na kritičnem ocenjevanju predlaganih odgovorov in iskanju samostojnih ter izvirnih rešitev.

Objectives and competences:

The objective of this course is to evolve philosophical competence and argumentative capacities by understanding problems of artificial intelligence and by discussing their solutions based on a critical evaluation of proposed answers and on a search for autonomous and original solutions.

Predvideni študijski rezultati:

--

Intended learning outcomes:

--

Znanje in razumevanje:

Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:

- Znanje in razumevanje: prepoznati filozofska vprašanja v različnih vrstah razprav, jasno in z občutkom predstaviti različno stara besedila različnih tradicij, natančno izraziti misli pri analizi in oblikovanju zapletenih ter spornih problemov.
- Uporaba in analiza: analizirati in razvijati zdrave argumente ter prepoznati v njih logične zmote, metodološke napake, metaforične trditve ali nepotrjene ljudske modrosti, izmišljati ali odkrivati primere v podporo ali zoper neko stališče in razlikovati med tistimi, ki so relevantni, in tistimi, ki niso.
- Sinteza in vrednotenje: kritično preučevati in samostojno oblikovati najboljše argumente za različna stališča ter iskati njihove najšibkejške korake, strpno in odprto vrednotiti poglede in argumente drugih, konceptualizirati lastno filozofsko dejavnost.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

- *Spretnosti komuniciranja*: pisno izražanje pri pisanju kolokvijev, pisno izražanje pri pisanju seminarja, pisno izražanje pri opravljanju domačih nalog, ustno izražanje pri sodelovanju v razpravi, nastop.
- *Uporaba informacijske tehnologije*: iskanje informacij na svetovnem spletu.
- *Organizacijske spretnosti*: izdelava terminskega plana za izdelavo seminarja.
- *Reševanje problemov*: znanstveno-filozofski problemi.
- *Delo v skupini*: delo v skupini pri seminarju.

Knowledge and Understanding:

On completion of this course the student will be able to:

- Knowledge and understanding: identify underlying issues in all kinds of debates, sensitively interpret texts drawn from a variety of ages and traditions, express and formulate complex and controversial problems precisely.
- Use and analysis: analyse, construct sound arguments, and recognise logical fallacies, methodological errors, rhetorical devices or unexamined conventional wisdom, invent or discover cases to support or challenge a position, and distinguish those that are relevant from those that are not.
- Synthesis and evaluation: critically examine and independently formulate the best arguments for variety of positions and look for their weakest parts, evaluate views and arguments of others tolerantly and openly, conceptualize her own philosophical activity.

Transferable/Key Skills and other attributes:

- *Communication skills*: writing expression at completing colloquiums, writing expression at making a seminar, writing expression at doing house works, oral expression at collaborating in a discussion, presentation.
- *Use of information technology*: search for information on the internet.
- *Organisation skills*: creating a timetable for completing a seminar.
- *Problem solving*: scientific-philosophical problems.
- *Working in a group*: working in a group in a seminar.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

<ul style="list-style-type: none"> • Predavanje; • Reševanje problemov; • Delo z besedilom; • Razgovor. 	<ul style="list-style-type: none"> • Lecture.; • Problem-solving; • Text work; • Discussion.
---	--

Načini ocenjevanja:	Delež (v %) / Share (in %)	Assessment methods:
<ul style="list-style-type: none"> • Kolokvij; • Seminarska naloga. <p>Opomba: Vsaka izmed naštetih obveznosti mora biti opravljena s pozitivno oceno.</p>	<p>50%</p> <p>50%</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Midterm exam; • Seminar paper. <p>Note: Each of the mentioned commitments must be assessed with a passing grade.</p>

Reference nosilca / Course coordinator's references:

1. BREGANT, Janez. Od Descartesa do Alexe : filozofski pogled na razvoj umetne inteligence. V: BREGANT, Janez (ur.), ABERŠEK, Boris (ur.), BORSTNER, Bojan (ur.). *Sodobne perspektive družbe : umetna inteligenca na stičišču znanosti*. 1. izd. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba, 2022. Str. 15-43. ISBN 978-961-286-676-1.
<https://press.um.si/index.php/ump/catalog/view/737/1012/2730-1>, DOI: 10.18690/um.ff.11.2022.1. [COBISS.SI-ID 136252675]
2. TODOROVIĆ, Tadej, BREGANT, Janez. AI art = merely a possibility or already a reality?. V: STRLE, Toma (ur.), et al. *Kognitivna znanost = Cognitive Science : 7. oktober 2021, 7 October 2021, Ljubljana, Slovenia : Informacijska družba - IS 2021 = Information Society - IS 2021 : zbornik 24. mednarodne multikonference = proceedings of the 24th international multiconference : zvezek B = volume B*. Ljubljana: Institut "Jožef Stefan", 2021. Str. 41-44. Informacijska družba. ISBN 978-961-264-216-7. ISSN 2630-371X.
http://library.ijs.si/Stacks/Proceedings/InformationSociety/2021/IS2021_Volume_B.pdf. [COBISS.SI-ID 94887683]
3. LIPUŠ, Alen, BREGANT, Janez. Illusionism: an argument for its incoherence. *Acta analytica*. [Online ed.]. Sep. 2022, vol. 37, no. 3, str. 341-352. ISSN 1874-6349.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12136-021-00483-z>, DOI: 10.1007/s12136-021-00483-z. [COBISS.SI-ID 72557315], [SNIP, WoS, Scopus do 16. 1. 2024: št. citatov (TC): 1, čistih citatov (CI): 1, čistih citatov na avtorja (CIAu): 0.50]



Univerza v Mariboru

Filozofska fakulteta

40 Metodološki praktikum

UČNI NAČRT PREDMETA / COURSE SYLLABUS

Ime predmeta: **Metodološki praktikum**
 Course title: **Methodological practicum**

Študijski program in stopnja Study programme and level	Študijska smer Study field	Letnik Academic year	Semester Semester
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (enopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Single – Major option) /	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna nepedagoška smer) Sociology (Double – Major option)	1. / 2.	2. / 4.
študijski program 2. stopnje Sociologija second-cycle (Master's) study programme in Sociology	Sociologija (dvopredmetna pedagoška smer) Sociology (Double – Major Teacher- Training option)	1. / 2.	2. / 4.

Vrsta predmeta (obvezni ali izbirni) /
 Course type (compulsory or elective)

izbirni
 elective

Univerzitetna koda predmeta / University course code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Vaje Tutorial	Klinične vaje work	Druge oblike študija	Samost. delo Individ. work	ECTS
10	7	5			68	3

Nosilec predmeta / Course
 coordinator:

dr. Joca Zurc

Jeziki /Languages:

Predavanja / Lectures:

slovenski/slovene

Vaje / Tutorial:

slovenski/slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje
 študijskih obveznosti:

Jih ni.

Prerequisites for enrolling in the course or for
 performing study obligations:

None.

Vsebina (kratek pregled učnega načrta):

Content (syllabus outline):

<ul style="list-style-type: none"> • Zastavljanje raziskovalnega načrta. • Oblikovanje pregleda literature. • Izvajanje metod zbiranja družboslovnih podatkov. • Napredne analize kvantitativnih, kvalitativnih in kombiniranih družboslovnih podatkov. • Tabele in grafične predstavitve rezultatov analiz družboslovnih podatkov. • Interpretacije in teoretsko umeščanje rezultatov družboslovnih raziskav. 	<ul style="list-style-type: none"> • Setting up a research plan. • Designing a literature review. • Implementation of social science data collection methods. • Advanced analyses of quantitative, qualitative and mixed methods social science data. • Tabular and graphical presentations of the results of social science data analyses. • Interpretations and theoretical positioning of the results of social science research.
--	--

Temeljni literatura in viri / Reading materials:

<ol style="list-style-type: none"> 1. Babbie, E. (2007). <i>The Basics of Social Research</i>. New York: Wadsworth Publishing. 2. Bryman, A. (2008). <i>Social Research Methods</i>. Oxford: Oxford University Press. 3. Clark, T., Foster, L., Sloan, L. in Bryman, A. (2021). <i>Bryman's Social Research Methods</i> (6th ed.). Oxford: Oxford University Press. 4. Erčulj, V. in Šulc, A. (2024). <i>Planet statistika: Raba statističnih testov</i> [1. izd]. Maribor: Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba. 5. Flick, U. (2010). <i>An Introduction to Qualitative Research</i>. Los Angeles: SAGE Publishing. 6. Creswell, J. W. in Creswell, J. D. (2018). <i>Research Design: Qualitative, Quantitative & Mixed Methods Approaches</i>. Los Angeles: SAGE Publishing.
--

Cilji in kompetence:

<p>Cilj tega predmeta je graditi na predhodnem metodološkem znanju in na tej osnovi študente voditi v njihovem lastnem raziskovanju. V tem okviru študent razvija in pogloblja kompetence kvantitativne, kvalitativnega in kombiniranega/integriranega raziskovanja, kar vključuje sposobnost načrtovanja in sprotne prilagajanja raziskovalnega procesa, poglobljeno poznavanje izbranih metod zbiranja podatkov ter sposobnost njihove aplikacije, nadalje sposobnost izvajanja konkretnih, tudi zahtevnejših in kompleksnejših, analiz družboslovnih podatkov, ter sposobnost celovite interpretacije takšnih analiz, vključno s sposobnostjo priprave celovitega raziskovalnega poročila.</p>

Objectives and competences:

<p>The aim of this course is to build on previous methodological knowledge and on this basis guide students in their own research. In this context, the student develops and deepens the competences of concrete quantitative, qualitative and mixed methods research, which includes the ability to plan and adjust the research process on the fly, in-depth knowledge of selected data collection methods and the ability to apply them, further the ability to perform concrete, even more demanding and complex, analyses of social science data, and the ability to comprehensively interpret such analyses, including the ability to prepare a comprehensive research report.</p>
--

**Predvideni študijski rezultati:****Intended learning outcomes:**

<p>Znanje in razumevanje:</p> <p>Po zaključku tega predmeta bo študent sposoben:</p> <ul style="list-style-type: none">• načrtovanja in sprotne prilagajanja raziskovalnega procesa,• zbiranja družboslovnih podatkov na metodološko ustrezen način,• izvajanja konkretnih, tudi zahtevnejših in kompleksnejših, analiz družboslovnih podatkov,• celovite predstavitve in interpretacije takšnih analiz, vključno s sposobnostjo priprave celovitega raziskovalnega poročila.	<p>Knowledge and Understanding:</p> <p>After completing this course, the student will be skillful in:</p> <ul style="list-style-type: none">• planning and real-time adaptation of the research process,• collecting social science data in a methodologically appropriate manner,• carrying out concrete, even more demanding and complex, analyses of social science data,• comprehensive presentation and interpretation of such analyses, including the ability to prepare a comprehensive research report
<p>Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:</p> <ul style="list-style-type: none">• sposobnost samostojnega načrtovanja in izpeljave raziskovalnega projekta manjšega obsega.• sposobnost izvajanja zahtevnejših analitičnih postopkov kvantitativnih, kvalitativnih in kombiniranih družboslovnih podatkov.• sposobnost pisanja strokovnega besedila na osnovi izvedene raziskave.	<p>Transferable/Key Skills and other attributes:</p> <ul style="list-style-type: none">• ability to independently plan and carry out small-scale research projects.• ability to perform more demanding analytical procedures of quantitative, qualitative and mixed social science data.• ability to write professional text according to the implemented research.

Metode poučevanja in učenja:**Learning and teaching methods:**

<ul style="list-style-type: none">• Predavanje z razpravo;• Demonstracija• Reševanje problemov• Projektno delo• Seminarji: predstavitve in razprava;• Didaktična uporaba informacijsko-komunikacijske tehnologije;• Individualno delo.	<ul style="list-style-type: none">• Lecture with discussion;• Demonstration• Problem-solving• Project work• Didactical use of informational and communication technology;• Individual work.
--	--

Načini ocenjevanja:Delež (v %) /
Share (in %)**Assessment methods:**

<ul style="list-style-type: none">• Portfolio	40%	<ul style="list-style-type: none">• Portfolio
<ul style="list-style-type: none">• Raziskovalna naloga	60%	<ul style="list-style-type: none">• Research paper

Reference nosilca / Course coordinator's references:

1. BRATUN, Urša, ASABA, Eric, ZURC, Joca. Motives of retirement-aged workers and the importance of doing, being, becoming, and belonging : a systematic review of qualitative studies. *Journal of occupational science*. 2022, 18 str. ISSN 1442-7591. DOI: 10.1080/14427591.2022.2057574. [COBISS.SI-ID 107006723]
2. ZURC, Joca, FERLIGOJ, Anuška. Integracija kvantitativne in kvalitativne metodologije v družboslovnem raziskovanju. V: ISTENIČ, Andreja (ur.), et al. *Vzgoja in izobraževanje med preteklostjo in prihodnostjo = Upbringing and education between the past and the future*. Koper: Založba Univerze na Primorskem, 2023. Str. 511-528, tabele. Knjižnica Ludus, 45. ISBN 978-961-293-255-8, ISBN 978-961-293-256-5. ISSN 2630-3809. <https://www.hippocampus.si/ISBN/978-961-293-255-8.pdf>, DOI: 10.26493/978-961-293-255-8.511-528. [COBISS.SI-ID 165000195]
3. ZURC, Joca. Raziskovanje mnenj študentov o visokošolskem študiju s pomočjo metodološkega pristopa fokusne skupine. V: MLEKUŽ, Ana (ur.), ŽAGAR, Igor Ž. (ur.). *Raziskovanje v vzgoji in izobraževanju : izobraževanje učiteljic in učiteljev za raziskovalno učenje in poučevanje : [znanstvena monografija = scientific monograph]*. Brezplačna elektronska izd. Ljubljana: Pedagoški inštitut, 2024. Str. 143-160, 212-213, graf. prikazi. Digitalna knjižnica, Dissertationes, 48. ISBN 978-961-270-357-8, ISBN 978-961-270-358-5. ISSN 1855-9638. <https://www.pei.si/ISBN/978-961-270-357-8/978-961-270-357-8.143-160.pdf>, DOI: 10.32320/978-961-270-357-8.143-160. [COBISS.SI-ID 210971395]